

המכון לחקר
הסביבה הצבתית
Combat Studies Institute

הגש��ות שבינה ולחימה הסקטית בקרבו במרחב ג'ordan במלחמת ים והכיפורים

नि�தח חפישת: אל"ם גיורא סגל : מפקד המכון לחקר הסביבה הצבתית
नि�තח האירוע:OA"ל (מייל) צבי עופר : חוקר במכון

מוגבל

כל המוצר תוכן מסמך זה, כלו או קצתו, לדיעת
גורמים שאינם מוסמכים לכך, עבר על חוקי בטחון המזינה.
המוצא מסמך זה נדרש למוסרו לתחנה הקרובה
של משטרת ישראל או המשטרה הצבאית

אלול תשס"ה

**השתקפות סביבת
הלחימה הטקטית
בקרבנות למרחב ג'וּחֶדֶר
במלחמת יום הלייפוריים**

**אל"ם גיורא סgal
סא"ל (מייל') צבי עופר**

**השתקפות סביבת הלחימה הטקטית בקרבות למרחב ג'יזוזר
במלחמות יום הCAFIRS
תוכן העניינים**

3	מבוא - תא"ל יעקב זימדון
5	השתקפות סביבת הלחימה הטקטית בקרבות ג'יזוזר – ניתוח תפיסתי - אל"ם גיורא סגל
	השתקפות סביבת הלחימה הטקטית בקרבות ג'יזוזר – ניתוח אירוע - סא"ל (מיל') צבי עופר
22	פתח דבר
24	"מלחמה היום"
28	עדותו של מג"ד 53
46	עדותו של מ"פ גי/53
76	עדותו של סמ"פ גי/53
86	תחקיר עודד בקמן, מ"מ בפל' גי/53
88	תחקיר אברהם לחמן, מ"מ מפל' ו/74
90	לקחי מפקדים
92	ניתוח האירוע – עבודה עצמית

רשימת המפות

26	תרשים 1 : היערכות הכוחות – 6 באוקטובר בשעה 14:00
27	תרשים 2 : פריסת חטי 188 לקראות המלחמה - 061400
30	תרשים 3 : פריסת הטנקים של גד' 53 לפני תחילת המלחמה – 061400
31	תרשים 4 : פריסת הטנקים של גד' 53 בכו' לאחר הפתיחה באש – 061415
35	תרשים 5 : תמונה המצב בגזרה הדרומית בשעה 15:30
39	תרשים 6 : תמונה המצב בגזרה הדרומית בבוקר 7 באוק' (07:00)
42	תרשים 7 : פריסת גד' 53 למרחב תל פרס בצהרי 7 באוק'
45	תרשים 8 : מסלול התנועה מTEL פרס מערבה וההתקפות בכוחותינו – 072100 – לערך
48	תרשים 9 : מרחב הלחימה של גד' 53 – מפת עז' (קד)
50	תרשים 10 : חלוקת הגזרות בגדי 53 ותוכניות הפריסה
53	תרשים 11 : ההתקפה הסורית 00:14-16:00. פריסת הכוחות בשעה 00:15
57	תרשים 12 : מפת עז לרישום תוכניתך אתה
63	תרשים 13 : המצב בחצות ליל 6-7 באוקטובר לפי תיאורו של המ"פ – מפת עז'
65	תרשים 14 : תמונה המצב בבוקר 7 באוקטובר
67	תרשים 15 : הפינוי לתל פרס ולנה"ל גשור
70	תרשים 16 : תמונה מצב האויב בשעה 00:07 לפי דיווח המ"פ
74	תרשים 17 : מסלול התנועה מTEL פרס מערבה

השתקפות סביבת הלחימה הטקטית בקרבות מרחב ג'וחדר במלחמת יום הכיפורים

מבוא

סביבת הלחימה הינה סביבה כאוטית, במרכזה ניצב המפקד. תמצית הווייתו היא לצלוח את הסביבה, להצליח ולנצח, למרות הכאוס. תמצית פועלתו היא לתכנן, להחליט, לפקד ולבצע. המשימה, לאור המטרה, עם ההתנוויות, המגבילות והאלוצים, שהיא יוצרת מושחת נר לרוגלו. התשומות אותן הוא לוקה בחשבונו הן פיזיות, תודעהיות, קבועות, משתנות וסובייקטיביות. התשומות הפיזיות הן השיטה, המרחב, הזמן, יכולת אמצעי הלחימה ועוד. התודעהיות הן תפישתו, למשל, את יכולות כוחו או דרכי הפעולה של האויב. התשומות קבועות יכולות להיות עקרונות המלחמה, תורה הלחימה ועוד, בעוד המשנות יכולות להיות: רמת האימון והМОוכנות של היחידה. מרבית התשומות עוברות דרך המסתנה הסובייקטיבית של המפקד ותפישתו את הדברים.

כדי לצלוח בהצלחה את סביבת הלחימה על המפקד להתמצא במרחב, ולא רק במובן הטופוגרפי שלו. התמצאות המפקד במרחב התפישי וההתמצאות שלו באיזו תבנית חשובה הוא נמצא באותה עת, חשובה לא פחות. על המפקד לקחת בחשבון את כל התשומות המשפיעות ומתיחסות לסבירת הלחימה ובהתאם למידת חשיבותם ובהקשר קבוע למשמעותו.

הקרבות ב-6 וב-7 באוקטובר 1973 משמשים כהמחשה וכaban בוחן לסבירת הלחימה הטקטית, למרכזיותו של המפקד וליכולתו להתמצא במרחב התפישי. כל זאת על מנת שיוכל לצלוח את הסביבה הכאוטית בהצלחה כדי לנצח.

קרבות מרחב ג'וחדר במלחמות יום הכיפורים עובדו ונתחו על ידי המכון למחקר הסביבה הטקטית בפו"ם. המאמר הראשון שנכתב ע"י אל"ם גיורא סגל, מפקד המכון, מנתה את הקרבות מההיבט התפישי וכשתקפות של סביבת הלחימה הטקטית. המאמר השני שנכתב ע"י סא"ל (מייל') עופר צבי, חוקר במכון מנתה את האירוע עצמו, תוך הסתמכות על מקורות ראשוניים ועדויות מפקדים. השלמות ההידידית בין שני המאמרים מספקת פרספקטיבה רחבה ומקיפה המתבססת על עובדות מנתחות ומבוררות.

פרסום זה הוא חלק מהתרומה הקבועה של פו"ם באמצעות המכון למחקר הסביבה הטקנית להפתחות והעשרה הידע בתחום הלחימה. רלוונטיות הממצאים, המסקנות והלകחים עדין שרירה וקיימת למרות הריחוק הייחסי בזמן. תקופות ויישומיםichiיבים, כמובן, התאמה ושיקול דעת ראויים.

**זיגנון יעקב, תא"ל
מפקד פו"ם**

השתקפות סביבת הלחימה הטקטית בקרבות למרחב

ג'וחדר במלחמת יום הכיפורים

ניתוח תפיסתי

אל"ט גיורא סגל

"המלחמה מתחילה לגבינו כאשר מטוסי תיל=האויר הסוריים באים כבר بغיחה ממערב למזרחה. אני רואה את המיגים והסוחוי עוזשים גלגולוי ניצחון מעליינו, יורדים נמוך ומשיכים מזרחה. הם באים גלים גלים אתה שומע את הפצצות הנופלות באזור נפה. אנחנו יורים אש נגד מטוסים, ויש כבר נפגעים ראשונים מההפצצות. אש ארטילריה לא נורמללית מונחתת עליינו, מכל הסוגים ומכל הגודלים והאדמה רועדת. יש הרגשה כאלו כל פנו מחפש אותך באופן אישי..."

¹ שא"ל יאיר נפשי, מג"ד 74

الלחימה של יחידות חטיבת 188 ב-6 וב-7 באוקטובר 1973 במלחמת יום הכיפורים, תאמנה במידה רבה את המציאות שבה לחמו מפקדים ולחוחמים בשנות ההיסטוריות ארוכות של קרבות עקובים מדם: הפתעה, מהומה, כאוס, מהלומה על גבי תודעת המפקדים בכל רמות הפעולה והתאוששות. יוזמת ההתקפה שנבלמה ונשתקה בנחישות בגופם ממש של לחומי ומקדי חטיבה 188, הובילה בסופה של הימים השלישי למלחמה, ב-8 באוקטובר, לתוצאות של שינוי. בסיני, ממש באותו השעות של פתיחת המלחמה - אותה ההפעה, אותה מהומה ואלהו איז הוודאות היו מנת חלקם של לחומי ומקדי אוגדה 252.

"סבירת לחימה", היא: **הסבירה [הספרה] הכתובה עתירת החיבור, המקיפה אויבים הלחוחמים ביניהם, השואפים לכפות את רצונם האחד על השני**. נצא בדרך עם הגדרה זו. בהמשך אפרק סבירה זו למרכיביה וייחד (עם הקורא) נרכיב אותה לבניה הגיוני ומעשי.

¹ תא"ל (מיל') יאיר נפשי. **מלחמה היום**. בתר: שא"ל (מיל') צבי עופר. **הקרבות בזאת ג'וחדר במלחמת יום הכיפורים 6-7 באוקטובר 1973 ניתוח האירוע**. גליות: הוצאה המכללה לפ"מ, פברואר 2004.

מרכיבי הסביבה הטקטית, שבמסגרתה פעלו חטיבה 188 וגזרן 53 השיך לה, חיוניים למדידה, בשל העובדה שהם מספקים לנו ידע שימושי בהקשר להחימה עתידית.

מהם אפוא אוטם מרכיבי סביבת הלחימה הטקטית, ומהן השאלות החשובות העולות בהקשר אליהם?

הגדרת המפקד את **משמעות הכוח** קובעת את ההקשר הכללי לביצועיו. לכן, בחינת מרכיבי הסביבה הטקטית מנקודת המבט של **משמעות כוחותינו** הינה יהודית, שכן היא מכילה את הערכתנו את **משמעות האויב**.

המשמעות שהוטלה על חטיבה 188 במלחמות יום הכיפורים לא הייתה ברורה מלבת초ילה. מושגים כמו "הגנה", "יום קרבי" - שהינו התקפי במהותו - שימשו בערוביה את התפישה המבצעית של הפעלת הכוח. כאשרנו מתבוננים ברכיבי שדה הקרב בנפרד מרכיב המשימה המופשט, ובנפרד מהמפקד מחולל הפעולות כולה, התמונה המתגלית לעינינו אינה מסבירה את מציאות הקרב.

היערכותה של חטיבה 188² בעורפו של קו המוצבים ברמת הגולן נועדה לצורכי ביטחון שוטף ולהחימה בתקריות מקומיות ("יום קרבי"). תוכנית המוגנה הפיקודית הגדרה כמצב סופי אופרטיבי: "**מניעת פריצת אויב במרחב הפיקוד, השמדת כוחות תוקפים ומעבר למתקפת נגד**". הסתמכות הפיקוד על סיוע אויר נרחב עד לגיוס המילואים, הותירה את חטיבה 188 בתחום הביטחון השוטף והוציאה את מודיעתו ותודעתו של המה"ט מן הקשר של קרב ההגנה למרחב. מצהרי 6 באוקטובר ועד לערבו של אותו היום, הלחימה של יחידות החטיבה הייתה פועל יוצא של מבוכה זו. ההגנה על רמת הגולן נותרה למעשה בתחום הבנות המבצעית ונחישותם של מפקדי הגדודים, מפקדי הפלוגות ומפקדי המחלקות והלוחמים בשדה הקרב.

ב-6 באוקטובר "**הפיזיקה**" של שדה הקרב יצרה את התובנות המבצעיות ולא הידועה. הידועה המבצעית נוצרה מתוך ליחימות של כוחות חטיבה 188 וכוחות אחרים. מצב ההפתעה הפך את היוצרות בין הדרוג הטקטי לבין הדרוג האופרטיבי, עד לאיזונו מחדש למתקפת הנגד ב-8 באוקטובר. לחימתן של יחידות חטיבה

188, חטיבה 7 ויחידות הח"יר בקו המוצבים העבירה את כל המערכת הפיקודית ממצב של "מגננה" תיאורטית למצב של מגננה מעשית. הcessלים האופרטיביים נחשפו בלחימת היחידות הטקטיות, תפישות שגויות קרסו - הידועה שבון, הייתה "הגנה קשיחה על הגבול".³ בלחימה ההגנתית הטקטית, הגנה קשיחה על הגבול,⁴ משמעותה הרסנית. אין עומק, אין ניירות, אין אפשרות לרכז ולאגד כוחות במהירות למשימות התקפיות, אין עתודות, ורקים קושי פיזי ונפשי ליום נגד כל הסיכויים. מכאן נובע קושי ממשמעותי "להפוך" את המצב המבצעי מהגנה להתקפה ולתמן טקטית בזרחה התקפית אפקטיבית. **זהי הדרך שהובילו למשלון ההגנה במרחב.**

לפנות ערב, ב-6 באוקטובר, כשగבר לחצם של הסורים בזרחה הדורמית של רמת הגולן - ולאחר שחולקו הנורות ביןינו לבין חטיבה 7 - יצא מה"ט 188, אל"ם בן-שם עם החפ"ק שלו, לפקד על כוחותיו למרחב.ليلת שבין 6 ל-7 באוקטובר נקלע מה"ט 188 למצב בו לא יכול היה לנעו בשטח כדי לפקד ולשלוט על כוחותיו. החפ"ק, שהתקיים סמוך לתל א-טחון, ממערב לתל פרס, היה מוקף כוחות סוריים שחדרו למרחב כבר בשעות הערב המוקדמות. המה"ט לא הבין זאת בתחילתה. האפשרות שכוחות סוריים ממשמעתיים יתדרו מדרום למצב 111 (תל שעף א-סינדיאן) ויתמקמו בחישניה באמצעות אפקטיבי, לא עלתה כלל על דעתו. ("באן 82 [ק. אג"ם פיקודי] הם מדווחים כל הזמן שצומת כביש-פלא [חישניה] שמאחוריך בידייהם. האם זה נכון?" מה"ט: "שלילי! שים לב, יש לי מגע עם אותם החברים שמתכוונים לлечט לכביש-פלא, באזור טרואה, בצפון באזור טרואה-רשות [צומת פזра]. נראה שהם התבבללו בצומת!)" הציטוט מתוך הקלטה רשות 'טופי' – רשות המבצעים של חט' 188]. הכוחות הסורים שפרצו לעבר חישניה, התקימו מצפון לחפ"ק החטיבתי, בצומת משתא, כבר בשעה 00:21, ב-6 באוקטובר, חסמו את ציר הנפט, ולא אפשרו לו לנעו על ציר הנפט צפונה.

² ראה מחקר של מחלקה היסטוריה: סא"ל (מיל') צבי שפר. 'ברק' ביום היכפורים: חטיבה 188 במערכת ההגנה על רמת הגולן במלחמת יום היכפורים, כרכים א' ו-ב'. (טויטה להערת) תל אביב: אג"מ-תוה"ד מחלקה היסטוריה, אפריל 1995. הערת השוללים מתיחסת לכך ב' עמ' 330-333.

³ שם, עמ' 330.

⁴ ראה מחקרו של סא"ל דודי קמחי עבור מחלקה היסטוריה: סא"ל דודי קמחי. תורת ההגנה ב מבחן המשוכה ברמת הגולן. ביממה הראשונה במלחמת יום היכפורים. בעבודתו בעמודים 4-5 כותב החוקר: "אשר בחר הצבא בשיטה זו (הגנה קשיחה על קו הגבול-ג.ו.), הוא ויתר על כמה עקרונות הקשורים לראיות המטריה, היוזמה, העומק והעתודה (ולבטה, התחבולה)". כל זאת בהקשר קרב ההגנה.

הकושי להסביר את חללים של שדה הקרב הינו קושי הקיים במחקר זמן רב. קלואזיבץ במחקריו על טבע המלחמה עומד על כך רבות, כאשר אבחןתו בדבר ה"חיכוך" בשדה הקרב, היא אבחנה מורכבת ופרדיגמטית.⁵ ריצ'רד סימפקו, מחשובי ההוגים הצבאים מאותה העשורים, רואה אבחןתו של קלואזיבץ על "החינוך", את תרומתו העיקרית להגות הצבאית בכלל.⁶

בניתו הבא אתבונן דרך "משכפי" תבנית ידע המתארת את השפעת מרכיבי הסבירה הטקטיות על חיימת גוד 53 בזרה הדורמית של רמת הגולן. הידע והניסיון צריכים "لتקשר" הדדי זה עם זה, כך שהידע יזין את הניסיון והניסיון יבקר את הידע.⁷

מרכיביו היסודיים של שדה הקרב הטקטי מתיחסים לכוחותינו ולאויב כאחד:⁸

א. **"המשימה הטקטית": המושג המכונן את סביבת הלחימה הטקטית**
המשימה הטקטית מביאה לידי ביטוי שני מרכיבים שונים בתכליות. מחד, המשימה מבטאת מהות המגדרה הישג נדרש במוניים פיזיקליים הניתנים לכימוט, ומайдך יש בה מרכיב מופשט המתבטא בהקשרו של ההישג הנדרש למטרה.¹⁰
"תוכנית הקרב - היא כלי יישומי, המביטה את הפעולות שאמורות להציג את ההישג הנדרש – המשימה. לפיכך, טבעה של התוכנית, הוא עשייה – עשייה מכנית-פיזיקלית, "מכאניקה". במובן זה, המשימה הטקטית היא מבנה ידע מבצעי

⁵ Carl Von Clausewitz, ON WAR, Edited and Translated by MICHAEL HOWARD and PETER PARET, PRINCETON UNIVERSITY PRESS, Book one :Friction in War, pp 119.

⁶ ראה אצל ריצ'רד סימפקו, מרוץ אל העתיד. ת"א: משגב"ט ההוצאה לאור, 1999, עמ'

⁷ הגדרה יפה זו שמעתי מפי של יידי משה צין שצייט מהרצאותו של פרופ' ירמיה יובל (תא"ל מיל' משה צין, מפקד המכללה לפיקוד ולמטה בשנים 1999-2001)

⁸ ראה התייחסות ד"ר תא"ל(AMIL) שמעון נווה, רשות מתקורת : הגוף המערכת הטקטית, אוניברסיטת תל אביב. המופיע המאמר זה היה הרחבה והעמקה בנושא מרכיבי סביבת הלחימה הטקטית.

⁹ אני מציע לקרוא את מרכיבי סביבת הלחימה הטקטית של גוד 53 וחטיבה 188 לפי המחקר המצורף ולפי מחקרו הקודם של תא"ל(AMIL) צבי עופר בנושא לחימת חטיבה 'ברק': תא"ל(AMIL) צבי עופר. 'ברק' ביום היכירויות: חטיבה 188 במערכת ההגנה על רמת הגולן במלחמות יום היכירויות, כרכips א' -ב' (ט"ו) להערות) תל אביב: אג"ם-תוה"ד מחלקה היסטורית, אפריל 1995.

¹⁰ תובנות חשובות המוצגות בפסקה הבאה מקוון בצוות חשיבה שהוביל תא"ל משה צין מפקד המכללה הבין-זרועית לפ"מ בנושא המשימה והרעיון המבצעי. הייתה אחד מחברי הצוות זהה אפשרה לשתף ולהפנים תובנות אלו.

הנוצר על-ידי המפקד סמוך לביצוע המשימה. מבנה ידע זה מורכב ממכלול של פעולות תמרון ואש של כוחות שונים, בעלי איקויות מבצעיות שונות. פעולות אלה מוגדרות כמטרות טקטיות ספציפיות, המאוходות על-ידי יעד סופי ומונחות על-ידי מפקד אחד באופן עוקב או סימולטאני (בו-זמן). זאת, לפי רעיון אחד המושם על-ידי הוצאה אל הפועל של תוכנית קרב, המכונת להשיג אפקט טקטי נדרש על האויב.

בסביבת הלחימה הטקטית מתבצעות בו-זמנית משימות רבות, הן של כוחותינו והן של האויב. ביצוע המשימות על-ידי היחידות המבצעיות משני הצדדים יוצר בהכרת כאוס של התנשאות, שפירשו בהקשר זה הוא תוהו ובוהו זמני ויחסי. **זמן-שכן** "אי הסדר" הינו שלב מעבר לכיוון "סדר" מסוים, שנבנה עם השגת המשימות השונות, בכל צד שואף להשלמתן בדף השגת המטרה. משמעות השגת המטרה, היא הכרעה ואכיפת רצונו של צד אחד על הצד השני (קלאוזביך).

יחס - שכן עליך לייחס את אי הסדר אלק או לאויב. לאחר שאינך יודע את המצב המבצעי בזרחה ברורה וסופית, عليك להתרגל לאי הסדר כמצב טבעי (אינהרנטי) של שדה הקרב ולנסות להתמודד עימו.

המשימה הטקטית חייבה לתאר את פעולות כוחותינו, את מטלותיהם הטקטיות הספציפיות ואת התוצאות/האפקטים המבצעיים שהמפקד רוצה להשיג על האויב.

הגדרת **"המשימה והרעיון המבצעי"** מאפשרים למפקד להסביר ולהעביר לכפופים לו את משימתו, את שיקוליו לתוכניתו, ואת תוכנית הקרב שלו כך שהמשימה תציג את המטרות הטקטיות הספציפיות, את האפקט הטקטי המייד הדרוש מאותן מטלות, ואת ההקשר הכללי של מטרת המבצע או המערכת. הרעיון המבצעי יתמקד בצירוף של האפקטים המבצעיים שהמפקד רוצה להשיג על האויב - אפקטים שהשגת תיצור תנאים מבצעיים להכרעתו של האויב. **המשימה והרעיון המבצעי** בחצורתם, ישלימו זה את זה, ויאפשרו למפקד להסביר את רצונו טוב יותר. הם יגבירו את התובנות המשותפות של המפקד, של פקודיו ושל הרמות הממןוט, ויהוו ידע מבצעי רלבנטי להשגת המשימות הטקטיות ומטרת המערכת.

[לעיוון נוסף בניסח זה ראה: המילון למונחי צה"ל, עמ' 402; המילון למונחי תי"ל, עמ' 195.]

לפייך, **המשימה** צריכה להגדיר ולענות באופן פשוט וברור על שאלות המבצע: **היסודות**:

❖ מי מבצע ?

❖ מה מבצעים - במנוחים של מטלות טקטיות ספציפיות ובמנוחים של אפקטים ממוקדים נדרשים ומדידים על האויב.

❖ היכן עושים זאת ? באיזה מרחב, שטח ?

❖ לשם מה ? - מהי סיבת הפעולה, איזה תכילת מידית משרתת המשימה ?

❖ מתי עושים זאת ?

לבסוף, על הניסוח להסביר את תמציתת הקשר למטרת הכללת: "על מנת ל..." זאת, לצורך הבנת ההקשר המערכתי. כמובן, עלייך להסביר באמצעות הניסוח לכך איך המשימה משרתת את מטרת המערכת.

כל דרגי הפיקוד חייבים להבין איך משימותם משרתת את מטרת המערכת. ככל שרמת הדרוג הפוך עולה, כך הבנת ההקשר המערכתי הינה קריטית יותר, לצורך ביצוע נכון שיביא לבסוף להשתגת מטרות המערכת.

למשימה יש תוכנה מיוחדת. היא משקפת את ההישג המבצעי הסופי הנדרש על האויב, ובו-זמןית היא מחוללת את ההקשר לפעולות ולהפעלת כוחותינו, להשתגת אותו היישג. מכאן נובעת הקביעות היחסית הנדרשת מהמשימה. שניוי תוכוף של משימה טקטית, שלא לשם הפעלת יוזמה המביאה להישג ממשוערי בהקשר למטרה, ולא כתוצאה ממשינוי מהותי במצב המבצעי, אינם רצוי.

לעומת זאת, שניויי מטלות טקטיות ספציפיות – כמובן, שניויי התוכנית – יהיו תוכופים הרבה יותר ממשינוי המשימה. לכן, עלינו להגדיר את המטלות הטקטיות הספציפיות הרלבנטיות ללחימה ואת האפקטים הטקטיים שאנו רוצים שהן ייצרו על האויב. בנוסף, עלינו להגדיר אפקטים טקטיים מצרפתיים – כאלה שיוכלו לשמש אותנו במבנה תובנות טקטיות מהותיות. למשל, נדע להגדיר ולהסביר לכפופים לנו מהו אפקט טקטי מצרפתי של "הכלת אויב", ונדע להגדיר מטלות טקטיות ספציפיות במסגרת המשימה המבצעית, שיביאו לאפקט הנדרש על האויב. **המשימה** תחולל את כל התהליך ותכוון אותו, בתנאי שהכוחות יהיו דבקים במשימותם !

עלינו להגדיר את המטלות הטקטיות הספציפיות הידועות לנו כיום ללחימה גבורה העצומות וללחימה נמוכת העצומות. מטלות טקטיות ספציפיות אלה, הן כבניין בידיו של המפקד הטקטי. בסופו של דבר, לאחר שייצוק המפקד לתוכניות את התכנונים הקוגניטיביים והתובוניים שאותם הגדר לזרק השגת משימותו ולזרק ביצוע תוכניות של הממונה עליו, הוא יגבש פיזית בעזרתן את הדרך להכרעה.

אכן, המשימה היא מושג מורכב ומהותי, המושג המרכזי בהווית הלחימה הטקטית.

מג"ד 53 ומטרת ההגנה למרחב

מג"ד 53 קיבל את הפיקוד על הגזרה כשיתר שבועות לפני המלחמה. לא "הגנה" במרחב הייתה מושגתו אלא השתתפות בלחימה התקפית - "הכנות היו ליום קרב".¹¹ ימי קרבות ברמת הגולן ביטאו פועלה התקפית של ירי טנקים וארטילריה מעמדות, כשהמטרה הייתה פגוע ולהשמד כוחות אויב רבים ככל האפשר עד סופו של יום הלחימה. כתוצאה לכך, חלוקת הנזירות לא הייתה ברורה למג"ד, וחמור לכך, קרב משולב – כלומר, שיתוף פעולה בין שריוון לכוחות הח"יר במושבי הקו – לא בא כלל בחשבון. המשימה לא הייתה הגנה מול אויב תוקף שימושתו לכיבוש שטחים ולהשמד כוחות. ערבות זה בין משימת אש לכוחות טקטיים (הפעלת אש שטוחת מסלול ואש ארטילריה במקרה זה), שהיא הפירוש המעשי של דפוס הפעולה ביום קרב, לבין משימת הגנה למרחב, הכוללת אש ותמרון, יצר מבוכה מבצעית קשה אצל מפקד הגזרה. הדגשתו של המג"ד ש"הכנות היו ליום קרב" מסבירה היטב את המתח בין משימת הגנה ברורה, שנדרש היה להגדירה, לבין המצב בפועל. **הגדות המשימה לגזרה 53 הובילו להפעלת מרכיבי הלחימה בסביבה הטקטית בפיקול ולא במשותף.**

הגזרה ערך את ייחודתו לפי הבנה מבצעית הנובעת ממשימות יום הקרב.¹² הדבר נכוון גם לחטיבה 188 בכלל, אך בשלב זה אותיר זאת מחוץ לדיוון.

ב. המפקד

מג"ד 53 עמד בתנאי פתיחה קשים של הקרב. המעבר מ"יום קרב" ל"מלחמה כוללת" התרכש פיזית בتوز' מרחב אחריותו – מרחב שהגדרות הסמכות והאחריות כלפיו לא היו למג'ר ברורות. האחריות הכוללתuko הייתה של מג"ד הח"יר. אולם, סמכותו של מג"ד הח"יר לא הוגדרה בצוותה ברורה. לדוגמה, מג"ד הח"יר לא קיבל משימת הגנה על המרחב. הטנקים הופעלו על-ידי חטמ"ר 820, כלומר "אם עולים על

¹¹ סא"ל (מיל') צבי עופר. **הקרבות בצמת ג'וחדר במלחמת יום הכיפורים 6-7 באוקטובר 1973 ניתוח**

האירוע. גלגולות: החזאת המכלה לפו"ם, פברואר 2004. עדותו של מג"ד 53, סא"ל עוזד אר.

החי"ר יש אפשרות לקרוא למחלקת טנקים ש策ricaה לתגבר את אותו מוצב
בלשונו של מג"ד 53.

משימותו של המג"ד, להבנתו, הייתה ביצוע מיטבי של משימות יום הקרב. פרי-
טנקים כמושג מוביל הינה משמעותית בעניין זה. לא התמרן והנידות מסכו
תשומת ליבו אלא המוכנות המבצעית לעלות לעמדות ולהשמיד כמה שיותר מטר-
אייב. מיקומה של מפקדת הגודד בחישניה, בצפון הגזרה, סמוך למרחב של מ-
בב 111, אינו נכוון מבחינה טקטית ופיקודית. קשה מאוד לפקד על כוחות מרחב ה-
כשהתה ממוקם באחד מאגפי הגזרה. אי אפשר לחשוד בכך שסא"ל עודד ארו-
זע זאת. יישום הפיקוד על כוחותיו הוכoon על-ידו לירוי מעמדות, והערכתו
העדיפות של מרחב מוצב 111, היה לה על מה לסמוך (ניסינו העבר בימי הקרב)
מקרה, עם פтиحت התקפה הסורית, היה מג"ד 53 באג' הצפוני של
הגודודית - לא רק פיזית אלא גם תודעתית. מיקום מג"ד בהגנה באג' גזרת
מיקום בעייתי.

עם תחילת התקפה, המג"ד יצא במהירות מחישניה ונע על ציר הנפט
לגייחדר - חלקה הדרומי של הגזרה הגודודית. הקשי"א בטנק יצא אמן בעקב-
אלם במחומת הפרישה החפויה נתקה הקשר הפיזי בין המג"ד והקשי"א
לציר הנפט ושם נגע כבר בתחילת הקרב. מפקדת הגודוד נשאהה בחישניה.
בשעה 15:30 תמונה המצב בזרה הגודודית היא שהאויב מפעיל שני
לחימה: האחד בצפון הגזרה, בפתחת כודנה ומדרומה, דרך השטח ממש, לא
ציר מוגדר; המאמץ השני תקף על בסיס ציר הנפט והדרך הרומית. האויב תק-
פתח הגודוד משני צידי תל פרס. המג"ד בחר להיות בזרה הדורמית,
ג'וחדר. ציר רפיד היה טבוע במודעות של המח"ט ושל המג"ד בצר פריצה
תקיפה מעך חיישנית ישירות דרך השטח מכיוון תל כודנה ומדרום לו -
שהתרחשה בפועל - לא נלקחה כלל בחשבון!

התקפות של הסורים עיצבה את המזיאות המבצעית. התמרן הרחב של
הסורים מדרום ומצפון לתל פרס תזק סיוע ארטילרי כבד, לא היה בשליטת
וחיל להוציאו משינוי משקל. כיוננו של תמרן זה הביא לכיתור כמעט
הגודד בשעות הבוקר ב-7 באוקטובר, למעט הציר מטל פרס מערבה לכיוון
דליות. בצהרי 7 באוקטובר חזו הסורים גם את הציר הזה והכינור של גוד
מוסלים.

האם הבין המג"ד את מוצבו המבצעי של הגדור? האם התעשתה אחרי מספר שעות, הבין את מתכונת ההתקפה מולו והחל לפעול ולהפעיל את כל הכוחות למרחב בצורה מתואמת? איך השפיעה החטיבה על הקרב הגדור? האם החלטות שקיבל המג"ד היו פרי שיח שלו עם המח"ט או לא? התשובה לכל השאלות הללו, היא לא מוחלט.

באופן שבו פיקד על הגדור, המג"ד לא חיבר בין המאיצים למשימות, ולא אפשר יוזמה התקפית, שהיא במהותו של קרב ההגנה. [ראה מאמרו של אלוף משה בר כוכבא, **במערכות הפלדה**: "התקף וניצחון בקרב ההגנה", הוצאה "מערכות"]. במידה רבה פיקד המג"ד על הקרב בצורה דומה לאופן בו פיקד על ימי הקרב. שליטה מרכזית על הטנקים ומיקומם, ירי של טנקים מרמפות הטנקים, ללא ח"יר ועם מעט ארטילריה. אלה היו תוצאות של הפיקוד הגדורתי הטקטטי של מג"ד 53. לא נמצא התארגנות להתקפת נגד מקומית, או לחץ התקפי על אחד מאגפי ההתקפה הסורית. לא בכו התקפה ממוצב 111 בואכה תל פרס ולא מדרום למרחב ג'וחדר-רמת מגשימים.

מה ניתן למלוד מתמונה המצב ב-7 באוקטובר, בשעה 7 בבוקר?¹⁴ הבנת המצב המבצעי במהלך הלילה כ"סטטי" על-ידי מג"ד 53 הייתה שוגואה. סביבת הלחימה הטקטית של קרב ההגנה מחייבת תמרון ניד ותחבולני של הכוח, על מנת לזכות ביטרון. הסורים עמדו בכלל זה. התקפת כיתור על-חטיבתית מדרום ומצפון לתל פרס אינה עניין של מה בכ"ז. תמרון זה הוציא את גדור 53 מרלבנטיות מבצעית בתוך לילה אחד, בגין אי יכולתו של המג"ד להתאים את עצמו למצב המשנה.

מצב "סטטי" בקרב הגנה הינו מצב מסוכן. בקרב כזה המצב המבצעי בו "לא קורה דבר", הינו מצב החושף את השאלה הקשה: "מה לא קורה"? התוקף עשה ויעשה כל שניtin כדי להסתיר את כוונותיו ולהפתיע. על המג"ד למקד את שיטת הפיקוד שלו להחלטות שישפיעו על היישגו המבצעיים בקרב ההגנה. מודיעין, יוזמה והתקפות, איגודי כוחות להתקפות נגד מקומיות ועיקריות, הם התוצרים הנדרשים ביותר בקרב הגנה ניד. [ראו לציין כי באור ראשון כל השטחים השולטים היו בידיינו, ונitin היה לקבל מודיעין חזותי מצוי על מצב האויב. מתוך החלטות המבצעיות ומהלכי כוחותינו בפועל, נראה כי כל המפקדות – הגדור, החטיבה והאוגדה – לא עשו דבר כדי לאסוף מידע, שהיה זמין, ועל בסיסו לתקן ולפעול].

מג"ד 53 ממקוםו בג'וחדר, בשטח הנמוך והנחות, לא יכול היה להבין מה קורה במרחב שבין חישניה לתל אל סקי. מכאן שהמצב ה"סטטי" הلم את הבנו.

¹⁴ שם, עמ' 16, תרשימים מס' 6.

כמובן שהמצב בלילה שבין 6 ל-7 באוקטובר לא היה סטטי כלל ועיקר האויב.

מיקום אחר של המג"ד בשטחים השולטים בכתף תל פרס, היה משפט את יכולת הבנותו המבצעית, ומכאן את הפקודות שהוצאה לכוחותיו.

להשוואה: גזר 74 – פיקוד ישיר ובלתי אמצעי; יוזמה והתקפות בקרב הרוב
 כמעט בכל מרכיב בו נבחן את קרבת ההגנה של גזר 74 בזרה הצפונית של הגולן נמצא פיקוד טקטי של מג"ד ברמה אחרת למורי. דוגמה מצוינת ומחייבת לאופן הפיקוד על גזר שריון בקרב הגנה נידי נמצא בפיקוד על גזר 74 ובבבון של הגזר במלחמה זו. את ההבדל הגדל ניתן לראות בהשתנות המהירה של המג"ד: הבנות המבצעי כמלחמה כוללת; נטישת התבנית של "יום תודעתה ומעשית וחשיבה במושגי הגנה; פיקוד ישיר ובלתי אמצעי של מרכיבים - חפ"ק על גבעת הבוסטר, שטח מפתח השולט על כל מרחב הקרבות נידות של כוחות ויזמה רצופה ביום ובלילה, שמיירת קשר עין וקשר של תשומות לתרחש בלחימתה של פלוגה ב' בפיקוד המ"פ צביקה רק, למרחב לקוניירה - תשומת לב שכלה תנועה לפיקוד ישיר על הכוחות באזור; נוכנה של המערכות תומכות הלחימה – אספקה, חימוש, פינוי רפואי – קצרים בעורף הכוחות הלוחמים.

אין זה פשוט כפי שזה נראה, אך מראה על מיזומנים ואיכות פיקוד גזרה גבוהה מאוד.

כל זאת ועוד אירע, כ-30 ק"מ מצפון לגזרת גזר 53, בזרה פעולה למעשה של מג"ד 74. בגדוד זה פעל שרשת הפיקוד בצויה טובה. כתובות היישגו של הגזר הויצמו מעלה ומעבר להישגי הפלוגות והמחלקות. מג"ד 74 פעל שעות רבות באופן עצמאי בחזית העמדות של חטיבה 7. פעלה במרחבבו, ולא תמיד באופן מתואם אליו.¹⁵ עם זאת, החל מהיומיים ללחימה פעל גזר 74 במסגרת חטיבה 7 באופן מעשי.

¹⁵ ראה מחקרו של: שא"ל דודי קמחי. תורת ההגנה ב מבחן המערכת ברמת הגולן בימי מלחמת יום הכיפורים.

כמו כן ראה את מחקרו של: שא"ל איציק כהן. סוגיות בפיקוד-חטיבה 7 במלחמת יום הכיפורים – תבונת המשעה – סוגיות בפיקוד, כתוב העת של המכון לחקר הסביבה הטקטית, גליון מס' 3. המכללה לפ"מ, פברואר 2004. על לחימתו של גזר 74acetנו וניתן יהיה לקרוא בחוברת טקסט שתשא צבאי בקרוב מטעם המכון לחקר הסביבה הטקטית בערכותם של גיורא סגל וצבי עופר.

מג"ד 53 פעל במרחב בו רק הוא יכול היה להיות מפקד אפקטיבי. הוא פיקד על סד"כ מצטבר של שני ג"ז טנקים וגדוד צנחים: גודוד 53; גודוד 82 (החל משעה 15:00 ב-6 באוקטובר); גודוד 50 של הנק"ל המוצנה במוצבי הקו. למעשה, גודוד 50 היה כפוף לחטמייר. כך מוצבי החטמייר הופעלו בנפרד מהטנקים! שרשראת הפיקוד הגודודית בגודוד 53 לא פעלła בצורה מסוכנת ולכך הביצועים המצוינים ברמת הפלוגות והמחלקות, לא תרמו לביצוע משותף של הגודוד. בכל מקום בו נדרש ריכוז מאמצ גודדי, או מבצע התקפי, כמו התקפת נגד או עיבוי מערך התקפי, הדבר לא בא לידי ביטוי, וההתוצאה הסופית, הייתה נסיגה של סדר כוח גדול מרחב בו הוא יכול היה להשפיע רבות על התפתחות הקרב.

למעשה, מג"ד 53 לא פעל במסגרת חטיבה 188! הפיקוד החטibtני לא היה אפקטיבי ביוםיהם הראשונים, ובעקבות נפילתו של המח"ט ב-7 באוקטובר בשעות הצהרים המאוחרות, התמוטט הפיקוד החטibtני לغمרי.

ג. הכוח המבצעי (היחידות המבצעיות):

מהם איגודי כוחות? האם איגודי הכוחות רלבנטיים? מיהו הכוח המאומן יותר - שלץ או של האויב? של מי הקצינים והמ"ק'רים מאומנים יותר - שלץ או של האויב? כלומר, למי המפקדים המאומנים והמיומנים יותר, לך או לאויב? האם סמכות ואחריות המפקדות מוגדרת בהקשר לרמה הממונה ובהקשר למפקדות של המאיצים השונים?

ברצוני לבחון, בתחום זה, את הפער שבין הכוח הזמין ללחימה למרחב ההגנה של גודוד 53 וחטיבה 188 בכלל לבין הפעלתו בפועל. הנושא, אם כך, כוח - מסה, סדר כוחות והפעולות האפקטיבית.

ב-6 באוקטובר, בשעה 15:30, היו בגודוד 53 כ-30 טנקים. גודוד 82 שמנה 36 טנקים הוותק באותה השעה למרחב ח"שניתה תחת פיקודו של חטיבה 188. כך היו תחת פיקודו של חטיבה 188 בשעה זו, בדרום רמת הגולן, שני גודדי טנקים מלאים כמעט לגמרי – כ-60 טנקים!

מיקומו של המג"ד, הדרישת ממנו ללמידה, לחקור ולהבין את המצב המבצעי למרחב לחיותו הינה דרישת יסודית במעלה בפיקוד על גודוד שריוון בלחימה מעין זו. היכולת לשנות מצב מבצעי היא פונקציה של פיקוד אפקטיבי. הרכבת הכוח, איגודו לצוות קרב משולב לצורך התקפת נגד למשל הינו מאפיין נדרש של קרב ההגנה.

לאחר חלוקת הגזרות בין חטיבה 7 לבין חטיבה 188 ב-6 באוקטובר, בשעה 17:00 לערך, נע ממח"ט 188 לפיקוד מלפנים בגיןדר, כדי לעמוד על המתරחש עצמו. עקב

הפגזות כבירות על אזור גיחדר הנגע המה"ט לצומת ציר הנפט-ציר המים, סמוך לתל-א-טחון.

בין השעה 15:00 לבין השעה 19:00: בה התמקם המה"ט לצומת המים ירד סדר הכוחות של חטיבת 188 בטנקים בצורה דרמטית מ-60 לערד ל-45 (25%!). ב-6 באוקטובר בלילה היו בציר רפיד, בין מוצב 111 למוצב 114, 35 טנקים כשירים רובם מגודע 82. האפקטיביות של גודוד 50 של הנח"ל המוצנחת הייתה נמוכה במוגדרת הלחימה בגזרה זו לא רק בשל הסד"כ שלו אלא בעיקר בשל הפעלתו הלא נכונה, או נכון יותר אי הפעלתו ממשות עם גודוד 53. הפעולה של גודוד 50 הייתה אפקטיבית במעטות רבות רק בשל הפעלתו על-ידי המג"ד יורם יאיר (ייה) בניתוחו ותוך הפגנת מנהיגות יוצאת דופן.

בסק הכלול מצטיירת תמונה של הפעלת גודוד טנקים 82 בתוך גזרת גודוד 53 ללא משימה מוגדרת, אלא ככוח תגבור גורתי. הטמעתו בפועל של גודוד 82 בתוך מרחב גודוד 53 הינה שגיאה בסיסית בדפוס הפעולה הנדרש להפעלת כוחות העוברים תחת-פיקוד בחטיבה ממוכנת או משוריינית. הפעלת הפלוגות של גודוד 82 על-ידי המה"ט ישירות בתוך גזרת גודוד 53, נעשתה על-ידו מעמדת החפ"ק שלו לצומת ציר המים עם ציר הנפט.

פעם אחת במהלך הקרב חילק מה"ט 188 גזרות בין גודוד 53 לגדוד 82 אך פקודתו לא יצאה אל הפועל. היא פשוט לא התבצעה. בסביבות השעה 18:00 השמידה פלונגה א' מגודוד 82, שאליה נלווה המג"ד, מעמדותיה על ציר פורה-רפיד, מזרח-מערב לתל פרס, סד"כ גודודי – כ-30 טנקים אויב. הצלחה זו נתפסה על-ידי המה"ט כגדולה והדיוח על כך עבר עד למטר"ל דרך הפיקוד.

פלונגה א', עם המג"ד, שיפרה עמדותיה דרומה ונערכה בשטחים השולטים על הצלרים הנעים מרחב פיתחת רפיד לחישניה (ציר "רשות" מתג 60-61). פלונגה ב של הגודוד החזיקה באותה השעה במוצב 111 עמדות שלוטות על פיתחת כוננה ואילו פלונגה ד' של הגודוד הייתה ערוכה לצומת רפיד. בשלב זה, בשעה 18:30, לאחר השמדת 30 טנקים אויב, חילק המה"ט גזרות בין גודוד 53 לגודוד 82 כשמג"ד 82 קיבל אחריות על הגזרה הצפונית של החטיבה - ממקומו בציר רפיד וצפונה עד מתחת למוצב 110. למעשה, בכך החזיר המה"ט למג"ד 82 את פלוגותיו שפוצל קודם לכן.

מג"ד 82, שקיבל משימת הגנה בגזרתו לא עשה דבר עם הסמכות שהוגדרה לו הוא לא חיבר אליו את הכוחות בגזרה, לא הגידר משימות למפקדיו הכבופים, לא יצר מרחבי אחריות, לא קבע גבולות גזרה, לא הגידר עתודות, ולא יצר מגע בתצפית ובאש עם האויב למרחבו.

מג"ד 82 בחר להמתין בעמדותיו עם פלוגה א'. למעשה, המג"ד לא יישם פיקוד כלל בהקשר לפקודה שקיבל, ובאופן מעשי אחוריותו על הגזרה הייתה ריקה מתוכו. איימוש אחוריותו של מג"ד 82 יכול להיחשב כאירוע פקודה מבצעית ישירה וברורה של מה"ט 188. אי שימוש האחוריות המרחבית של הכוחות בהגנה חשף את המתח הקבוע בהגנה בין כוח לשטח ויצר תוצאות משמעותיות בגזרת 82. השיטה שבין נג. 958 בסמוך למוצב האו"ם, לבין קו הרכס הקטן מדורים לא הייתה בשליטת אף אחת מיחידות גדר 82.

מודצת החשיכה הסתננה דרך שטח נחות זה, בין פלוגה א' לבין פלוגה ב' (לא לצורך תמרון אך זו הייתה התוצאה למעשה) חטיבת שריון 15 הסורית " מתחת לאפס" של המג"ד ופלוגה א', כשהיא דוחרת ישירות לחיזנינה ולצומת משטא. תוצאה של שליטה גורעה בסד"כ שהיא די בו כדי לעזור את חטיבת 15.

השטח, הזמן, המידע והאוכלוסייה האזרחתית,

הסמרכיבי סביבת לחיימה טקטית מרכזיות

במרחב הלחימה של גדור 53 במלחמת יום הכיפורים לא הייתה אוכלוסייה אזרחית, ומרכיב המידע לא היה זמין כפי שהוא זמין ביום. במובן זה, מרחב הלחימה היה קומפקטי וברור. אין ספק כי מרחבי הלחימה והנסיבות המבצעיות שהן נלחמו בעתיד יכללו גם מרכיבים אלה וצריך ללמוד ולהכיר אותם. אשאיר לקורא לחבר בין עבודתו של סא"ל צבי עופר לבין מרכיבים אלה.

מרכיב הזמן מעוניין במיוחד, ועל חשיבות הכרת השטח בהגנה נאמר כבר כל מה שניין היה להיאמר.

ד. השטח (המרחב הגיאוגרפי של הלחימה)

המרחב הגיאוגרפי בו מתארחת לחיימת היבשה הוא מרחב מוגדר. לעניין זה הגיאוגרפיה כוללת גם אוכלוסייה אזרחית. שטחים אורבניים לעניין הלחימה נמצאות העצימות מהווים אתגר קשה בהיבט יישום הפיקוד בהקשר למרחב. למשל, שאלת הגדרת מרחב האחוריות תושבע לא רק מהיבטים קלאסיים של מרחב גיאוגרפי וטופוגרפי (שטחים שלטניים וצירוי תנועה), אלא גם מגורמים משפיעים בהקשר לאוכלוסייה האזרחית השווה למרחב הלחימה ופעילה בו בנסיבות לחיימה של גリילה, של טרור או של התקומות עממיות.

בהקשר הצבאי, גיאוגרפיה אינה רק עניין של טופוגרפיה. מאז התפתחות הלחימה בעימותים מוגבלים בשטחים צפוני אוכלוסייה, הגיאוגרפיה היא גורם משפיע על

اللכימה גם בהיבט הדמוגרافي, בהיבט נוכחותם של אזרחים בשדה הקרבי כגורם פסיבי, אלא כגורם משותף וاكتיבי.¹⁶

כמה שאלות מוחות לחשיבה:

מהו אופי השיטה? האם המרחב הוא מרחב מוגן, מבוצר המאפיין להחימה בעצימות או מרחב אורבני מוגן שבנוסך לארגונו הצבאי המבצעי הוא [??!!]
האם המרחב מוכלס בצליפות באזרחים? מהי הטופוגרפיה ומהי תכיסתה?
הררי או מיוער או הררי ומיווער? שיטה מדברית? שיטה בניי עירוני, כפרי
אורבני?

ה. הזמן

הבנה בלתי אמצעית של משמעותו של הזמן בהחימה הטקטית הוא מרכיב חשוב בהבנת המצב המבצעי.

שני מרכיבים מודרניים מצטרפים למרכיבי סביבת הלכימה הטקטית. "מצטרפם", שכן צבאות מתנסים בנוכחותם בהחימה נמצאת עצימות בשנים האחרונות נוכחותם קיימת ותתגבר גם בעימותים גבוהי עצימות. מרכיבים אלה הם:

ו. המידע - מהפכת המידע על היבטיה השונות בכל התחומים, מاملיה תקשורת (Media).

ז. האוכלוסייה האזרחית.

השימוש בצד המילים "שדה קרבי" בשפה העברית אינו מבchein בין רמות המלחמה או רמות העימות¹⁷ השונות. דרישות מקצועיות מוקדמות נדרשות ממפקדים כדי שיבין את ההבדלים והדקדוקיות המסתוריניות בתוך המושג המורכב הזה. (מייל) יעקב עמידדור מחלק את "הידע הצבאי" הנדרש לצורכי התמצאות בקרבי" לחמש קטגוריות שונות: "היסטוריה צבאית; תיאוריה צבאית; דוקטרינה צבאית; הנחיות הפעלה; ניסויים חשיבתיים; ומעבדות קרבי". למרות זאת, מדגיש הכותב

¹⁶ ד"ר איל"ם (מייל) יגאל איל בשיעורי על הטרוור והగירה בקורס לפיקוד ולמטה כלל "ברק" המושג: "שדה קרבי אזרחי".

¹⁷ בתוך תורת צה"ל – טיווטה להערתת, אג"מ-תוה"ד. ראה: "קשת העימותים"

"השילוב שבין אומנות, הקשורה לאישיותו של המפקד, לבין י'הידע הצבאי' - הקשור ליכולתו האינטלקטואלית, קרייטי להישגיו בשדה הקרב."¹⁸

אך מה מועילה חלוקה זו, אם בסופה של דבר אין למפקד מושג ברור באשר למידת החלוקה שבין חלוקת י'הידע הצבאי' הקיימים אצלו כמפקד טרם קרב, לבין י'הידע הרלכני, שאותו עליו לייצר בעת התרחשויות הלחימה עצמה?

סיכום

שדה קרב טקטית" ו"סביבת ללחימה טקטית"

"שדה קרב" מוגדר בעברית כ"אזור המלחמה, מקום המערה, מקום הלחימה".¹⁹

החיבור בין המקום וההתרחשויות הינו בהקשרה של תופעת המלחמה. המונח "שדה קרב" שהינו מונח קומפקטי, המסביר בכך כלל את מבנה הפיזיקלי של תופעת המלחמה, אינו מאפשר להבין או להבῖט בפשטות במרכיביו השונים. אחת הסיבות לכך היא כלויות יתר, המובילות לכך שהשימוש היום יומי שאננו עושים במיללים "שדה קרב" מחבר בין סביבות הלחימה השונות, המערכתית והטקטית, ולעתים הסביבה האסטרטגית נבלעת גם היא במנוחת השגור בפי הדיווט. בלחימה בעימות מוגבל הדבר בולט בהקשרים רבים, שכן שדה הקרב קרוב עד כדי מגע ישיר ובلتאי אמצעי להוויה האסטרטגית של העימות. נראה כי המושג "שדה קרב" מסתיר "בשלמות" את מרכיביו השונים. מסקנה ברורה מכך היא שפירושו של הביטוי "שדה קרב" בשפה העברית, בהקשרו הצבאי, אינו בהיר מקטועית. "קרב" אינו "מערכה", ובוודאי הפירוש: "מקום המערה" אינו מוביל אותנו לתובנה כלשהי. לכן, אני מציע להתבונן באופן ממוקד יותר על "שדה הקרב" ולזהות בו סביבות ללחימה.

סביבת ללחימה טקטית וסביבה מערכית

סביבות הלחימה הטקטית והסביבה המערכתית מקיימות ביניהן יחסית הכללה ומתקדים שיח רצוף ובلتאי אמצעי בין רמות הפיקוד הרלכניות בסביבות הלחימה הטקטית לבין אלו שבסביבה המערכתית. תכליתו של שיח זה הינה תכילת

¹⁸ אלוף (מיל') יעקב עמידר, הרהורים על צבא וביטחון, המכלה לביטחון לאומי : משhab"ט, ההוצאה לאור, ינואר 2002, עמ' 28 – 32.

¹⁹ מיליון ספר, עמ' 1027 ...

פיזיקאלית ותודעתית. תוצאותיו יבואו לידי ביטוי בתוכניות קרב של הרמות השונות, והמבצעים שיחולל شيء זה יהיה "בסוף יום" מבצעים פיזיקאליים שיפעלו בשיטות מכניות על האויב וייצרו אצלו, כתוצאה מכך, הלם תודעתתי. "מהלומה על גבי התודעה", ניסח זאת בארגז ממוש-אולி גיבור ספרו של

אלכסנדר בק "אנשי פאנפילוב" כשהבהיר את סודו של הקרב.²⁰

רעיון ההלם המרכיבי, כפי שהוא לביטוי באמנות המרכיבית, מורכב יותר וושאב את הגיונו ממקומות אחרים. אולם, ההלם המרכיבי שימושתו פירוק המערכת היריבת חלקיה ויצירת מצב של פיצול בלתי הפיך בין חלקיה שלם המרכיבי, ייצור כנראה מהלומה על גבי תודעתנו של המפקד המרכיבי במידה רבה גם כן. התוצאות המבצעיות (אפקטיבים) שמבצעים מרכיבתיים אלה ייצרו, יבנו בסופה של תהליך את המצב הסופי (END STATE), שהוגדר מראש באמצעות הרעיון המרכיבי הרלבנטי, ומצב סופי זה יהיה מכريع. כלומר, באמצעות יישום אמנות המערכת ייצור מפקד המערכת את ההקשר להחימה בסביבת הלחימה הטקטית. במובן זה, היינו רוצים שהמפקדים בסביבת הלחימה המרכיבית ייצרו את המבנים ויגדרו את עיצוב סביבת הלחימה כולה.

בסביבת הלחימה הטקטית מתרחשת הלחימה הפיזיקאלית. בסביבה המרכיבית נגנים ומתנהלים המבצעים. הסביבה המרכיבית הינה סביבה שבה ארכיטקטורת הפיקוד השלטת היא זו של ניהול המערכת, המרכיבות והמבצעים השונים. סביבת הלחימה הטקטית מתאימה את עצמה למבצעים המרכיבתיים, אך תמיד יהודה יהיה בכך שהיא הסביבה בה מתרחשת הלחימה ממש.

אם כך, מהי הגדרה של סביבת לחימה טקטית ובמסגרת איזה קשר היא מתקיימת?

הגדרה תיאורטיבית שלמה ומונומקט לסביבה טקטית הינה הגדרה חשובה. עם זאת, אסתפק כרגע בהגדרה הראשונית הבאה :

סביבת לחימה טקטית, היא הסביבה [הספרה] הכאוטית, הפתוחה ועתירת החיכוך, המקיפה אויבים הלחמים ביניהם, השואפים לכפות את רצונם האחד על השני. התנשיות זו בין אויבים יכול שתהיה בין הבאים מאותו רקע תרבותי, או יכולה להיות בין יריבים בעלי רקע ותרבותות שונה לחלוין, היוצרת תרבות לחימה אחרת.

²⁰ אלכסנדר בק. *אנשי פאנפילוב*. ת"א: הוצאה הקיבוץ המאוחד, הדפסה ראשונה 1946, עמ' 164.

סבירות הלחימה הטקטית מקיימת יחס גומלין בין מרכיביה הפנימיים, הפיזיקאליים והקוגניטיביים התבונניים, הן של הכוח היזידוטי והן של האויב, וכן היא מקיימת יחסי גומלין עם מרכיבים חיצוניים שהיא חלק מהם. סביבת לחימה טקטית היא מרכיב של מערכת המהווה את השם שבתוכו מתקימות ומתחוות סביבות לחימה טקטיות.

סבירות הלחימה הטקטית היא סיבה קומפקטיבית, ש"המשימה" היא המשג המרכזי המעצב אותה ומחולל את התהליכים השונים בתוכה. "המשימה" - כמושג בעל קביעותיחסית - מתחווה ו משתנה לפי הצורך המוכתב על-ידי מטרת המערכת הכוללת מחד, ולפי ההתרחשויות הפיזיקאלית בשדה הקרב כלומר, ההתגשות עם האויב, מאידך.

סבירות הלחימה הטקטית מתאפיינת בתהליכי התהווות ושינוי הניזונים מהארכיטקטורה של המערכת, המספקת לה את ההקשר הכלול.

סבירות הלחימה הטקטית של גזר 53 ושל חטיבה 188 הולמת את הגדרה.

הקשר הכלול של הלחימה - המטרה והמשימה, מרכבי הכוח, הפיקוד, השיטה, הזמן - אלה המרכיביםasisodimim של סביבת הלחימה הטקטית. מבנה הידע שנקרויא סביבת הלחימה הטקטית מכוון את המפקד להגדיר ולפעול בתשומת לב מכיסימלית תוך שימוש בפרטים החשובים בלחימה הטקטית. הגדרות סביבת הלחימה הטקטית כמבנה ידע לבנתי מאפשרת לנו לבחון את קרבות העבר דרך "משמעות סביבתיות" ולנסות להבין את הנסיבות העיקריים או את ההצלחות המשמעותיות לא רק בהקשר סיבתי ישיר אלא גם בהקשר מרחבוי כללי יותר.

בסביבת לחימה טקטית, שהקשרה הוא מערכת גובהות עצומות יתהוו מרכיבי לחימה מסווג שונה מאשר בסביבת לחימה טקטית שהקשרה נוצר על-ידי מערכת שהקשרה האסטרטגי הינו נמוך עצומות. למרכיבי הלחימה הללו יש יסוד אמפירי מוכר ומוגדר בתורת הלחימה הבסיסית של הצבא, ולעתים, כפי שמתברר בלחימה בטרור ובגרילה עירונית בשטחים צפופי אוכלוסין ובהתקומות עממיות, יש לו מאפיינים חדשים ומתוחדים. כל הקשרים הלחימה הללו, המחוללים תהליכי יוצרים מציאות של לחימה, מתרחשים ומוספעים מהיבטי מהפכת המידע המתறחת בשלהי המאה ה-20 ונכנסת לתוך המאה ה-21. מהפכת המידע יוצרת מצבים המביאים להתחוותם של הקשרים הלחימה יהודים וחסנאים מחד, הגורמים לייצור דפוסי פעולה קונקרטיים בלחימת כוחות סביבת הלחימה הטקטית מאידך.

השתקפות סביבת הלחימה הטקטית בקרבות למרחב

ג'וחדר במלחמת יום הכנופרים

ניתוח האירוע

פתח דבר

סא"ל (מיל') צבי עופר

גדוד 53 של חטיבה 188, בפיקודו של סא"ל עודד אroz ז"ל, שנערך בגזרה הדורמית של רמת הגולן ערב מלחמת יום-הכנופרים, ספג את עיקר מתח ההתקפה הסורית ב- 6 באוקטובר 1973, משעה 00:14 Uhr. בזרת הגדור, שהשתרעה ממוצב 110 בצפון ועד מוצב 117 (תל אבו עיתר) ורמת מרגלים בדרום, תקפו בו-זמנית שלוש חטיבות חי"ר سورיות מוגברות כל אחת בגדור טנקים (41 כלים) ובאמצעי גישור ופריצה, כשבעקבותיהם, בגל השני של ההתקפה שלוש חטיבות טנקים וחטיבה ממוכנת (כ- 320 טנקים). כל זאת בחיפוי ארטילרי כבד.

לחימה בגזרה הדורמית התמקדה בשלוש גזרות משנה: גזרת תל פרס-תל שעף סינדיין (מוצב 111); גזרת רפיד, גזרת ג'וחדר; וגזרת מוצב 116, תל א-סקি. בחרתי להתמקד בניתוח הלחימה למרחב ג'וחדר. זאת, מושם שזו הייתה גזרת הלחימה העיקרית של גדור 53 – המג"ד פיקד עליה ישירות, ולחנומו כאן שלוש פלוגות: פל' ג'י/3 ; פל' ו/4 ; ופל' ד/82.

ניתוח הקרבות מתבסס על עדויותיהם של המפקדים שהשתתפו בלחימה. המפקד המعيין בחומר מסוגל, להערכתני, לנתח את הקרבות ולהגיע בכוחות עצמו למסקנות ולחקיכים הstorטיים והמצועיים. בחרתי להביא את עדויות המפקדים כלשונן, כפי שנגבו סמוך לתום המלחמה, במהלך סיורים שנערכו על ידי חוקרים של מחלקה היסטוריה במח"ד. העדויות עוסקו על ידי מבחינה לשוניות תוך הקפדה מרבית על רוח הדברים ומהותם. הקיצורים וההשماتות באו באותו מקום שבחם הייתה חזקה על דברים, וכן הורדו שאלות החוקרים. הערותstorיות והארות לעדויות עצמן, משלבותם בגוף התקסט, בתוך סוגרים מרובעים ובמסגרת.

עדותו של מג"ד 53, סא"ל עודד ארוז, המהווה מסגרת כוללת לניתוח האירוע מוכאת ראשונה. כן מובאות העדויות של: עוזי אוריאלי מ"פ ג'י/3 ; בועז תמייר סמ"פ ג'י/3 ; עודד בקמן, מ"מ בפל' ג' ; אברהם לחמן, מ"מ בפל' ו/4 (לחם בציג רפיד). עדויות משלבים תרשימים להבורת תМОונות המצב.

אין ספק שראית המצב בלחימה היא "רשומונ'" – לכל אחד תמוןת המצב שלו. עדויותיהם האותנטיות של המפקדים שהשתתפו בקרב משקפות את ה"כאוס" של שדה הקרב ואת הקשיים שבפניהם ניצב המפקד בבוואו לקבל החלטות. האירוע הקרבי הוא אירוע טריאומטי לאלה שלקו בו חלק – מפקדים וחיילים כאחד. הוא נחרת בזיכרונות ומשאיר את רישומו בנפשם ובאישיותם שנים רבות לאחר מכן. מטיב הדברים, ככל שהאדם מתרכך מן האירוע הוא נוטה יותר ויוטר להסביר את אשר אירע ו"לעגל זווית". لكن, יש חשיבות עליונה לבחון את אשר אירע קרוב ככל שנitinן למועד האירוע ולהציג עדויות, אם חפציםanno להגעה לחקור האמת ולהפיק לטענות נכונים שישרתו אותנו בעתיד – בבחינת, איזהו חכם הלומד מניסיונים של אחרים.

להרחבה בנושאי קרקע, אויב ותיל, ראה עבדתי ברק ביום הכיפורים, בהוצאה מה"ז ההיסטורית, אפריל 1995. ניתוח האירוע אמר להוות בסיס לערכת לימוד עצמי באמצעות מחשב, שתופק מאוחר יותר.

"מלחמה היום"

"כל הצבא הסורי נושא מולך, ואתה עומד"

שלשות-שלשות של טנקים!"

[**יאיר נPsiי, מג"ד 74**]

ערב יום ההפורם מגיע וכולם עושים צום כהבלתו. בגדוד 74, הנגדוד שהייתי מפקדו, למשל, לא הייתה מזען לעשوت שבת, ורק בגל הופלות של סמל הדת היו באים אנשים לבית-הכנסת – לשבת ולאכול ופלות מתוקות ולשתות בקבוק מיץ על חשבון סמל הדת, ויושבים ועשיהם מנין.

בכל אופן, בערב יום ההפורם הזה היה מיוחד – כולם צמים! עושים ארוחה מפסקת רצינית ועשאים צום. בערב מודיעים על כוונות מוגברת. לא היה צורך לעשות מיוחד בחטיבה, הכל היה מוכן. חטיבה 7 מגיעה, נכנסת למתחנות שלנו ואנחנו נמצאים בכאן.

בבוקר אני מתיhill לעבוř ממחלקה למחלקה, ואתה רואה: כולם עומדים ומתקללים. בKİzu, צום כהבלתו. ואז לקרה הצערים מוצב החרמון [חקט"ק] מודיע לי שהסורים מורדים רשותות מהארטילריה. אז אני אומר, "זהו זה – מורדים רשותות, השעה 00:12, נראה מה יהיה". ואני עובר בין המחלקות, פונה לאנשים ואומר להם "חבריה תפסיקו לצום". אי אפשר לתת פקודות בעניין זה, כי כל אחד פועל בהתאם למצפונו. אבל, האנשים מבינים. מפסיקים את הצום, נינשים ותופסים משהו – פחות שימורים, ירకות – מחממים פה ושם, עלולים על הטנקים, בודקים אותם ומחכימים...]

השעה אחת בערך, ואני מקבל דיווחים שהסורים ממשיכים להוריד רשותות. נראה כי לקרה שתיים לבטח יהיה משהו. אני מפסיק את הסירור, מגיע לكونיטורה, שם בمكان שנקרא "בית התזוזית" נמצא החפ"ק שלי. עולה על הטנק והקמבי"ץ בודק מערכות, בודק קשר – הכל בסדר. יורדים לנפה!. בשעה עשר דקות לשתיים אני מקבל דיווח שהסורים מורדים עד רשותות. אני מעיריך שהסורים עומדים לפתח באש. יש להם 144 סוללות והם מסוגלים לפגוע בטבריה. אסור לנו להישאר בחניונים הרגילים, ואני נתן הוראה לטנקים לצאת ממקומותיהם ולנועחצי הדרך לעמדות. ואז, בשעה שתיים, נפתחת המלחמה!

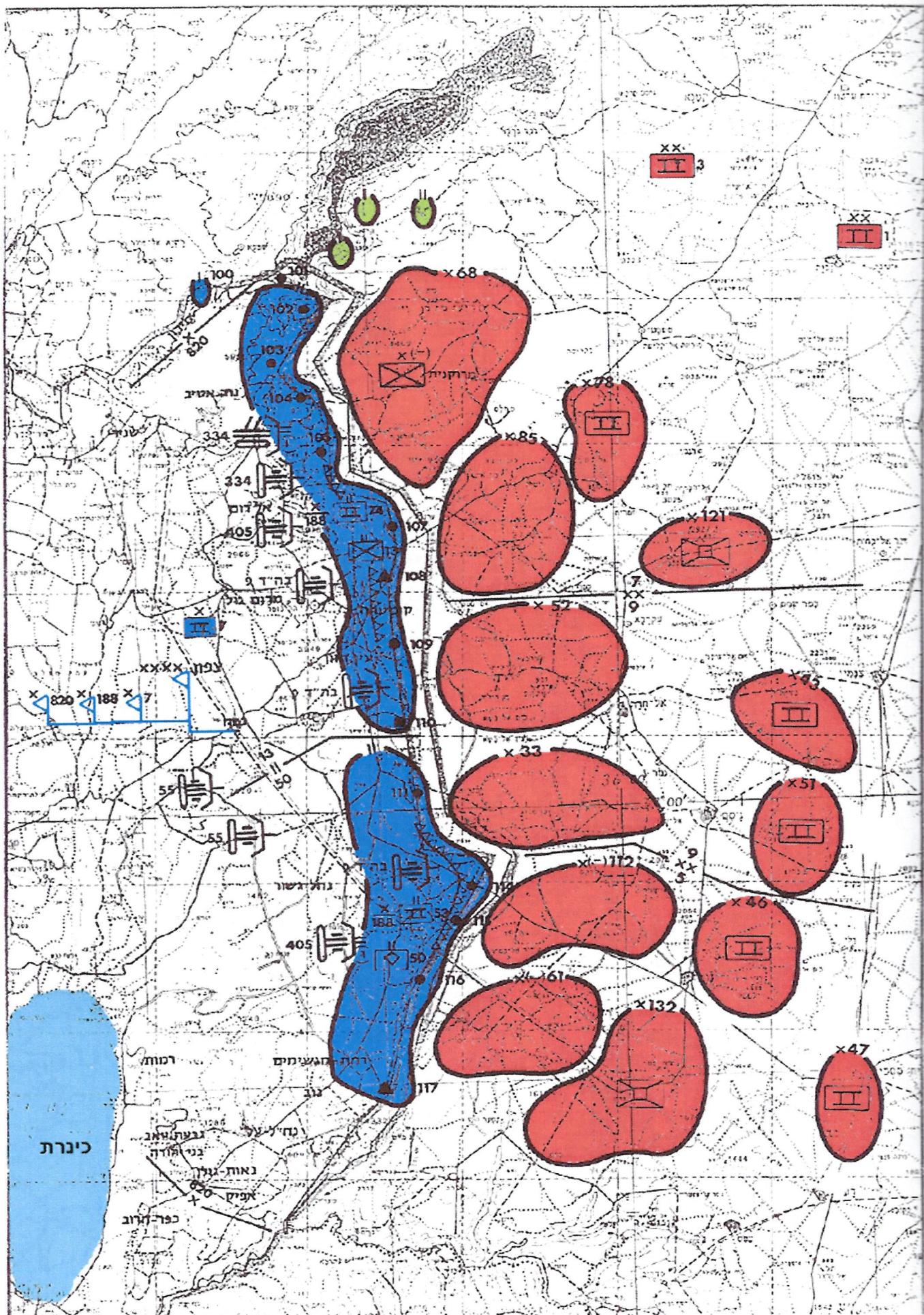
המלחמה מתחילה לנו כאשר מטוסי חיל-האוויר הסוריים באים כבר בגיחה ממזרח למזרחה. ואני רואה את המיגנים והסוחוי עושים ניגנולי ניצחון מעליינו, יורדים נמוך ומשיכים מזרחה. הם באים גלים-ಗלים ואותה שומע את הפצצות הנופלות באזוז נפתח. אנחנו יורדים נימ', ויש כבר נפגעים ראשונים מההפצצות. אש ארטילרית לא נורמלית מונחתת علينا, מכל הסוגים ומכל הגודלים והאדמה רועדת. יש הרגשה כאילו כל פגז מחשש אותו באופן אישי.

בגදוד הייתה לנו מילת קוד להפעלה ביום הקרב – "קפייטל". אני עם הטנק בדרך לעמדה, חמש דקוט לפתיחה באש. תופס עמדה ופוקד "קפייטל". כל הטנקים מאשרים, עלולים לעמדות, מנסים לאתר את המטרות הידועות מכבר, פתאים אנחנו מוצאים את עצמן במלחמה! פתאום אתה רואה את כל הצבא הסורי נושא מולך ואתה עומד שלשות-שלשות של טנקים!

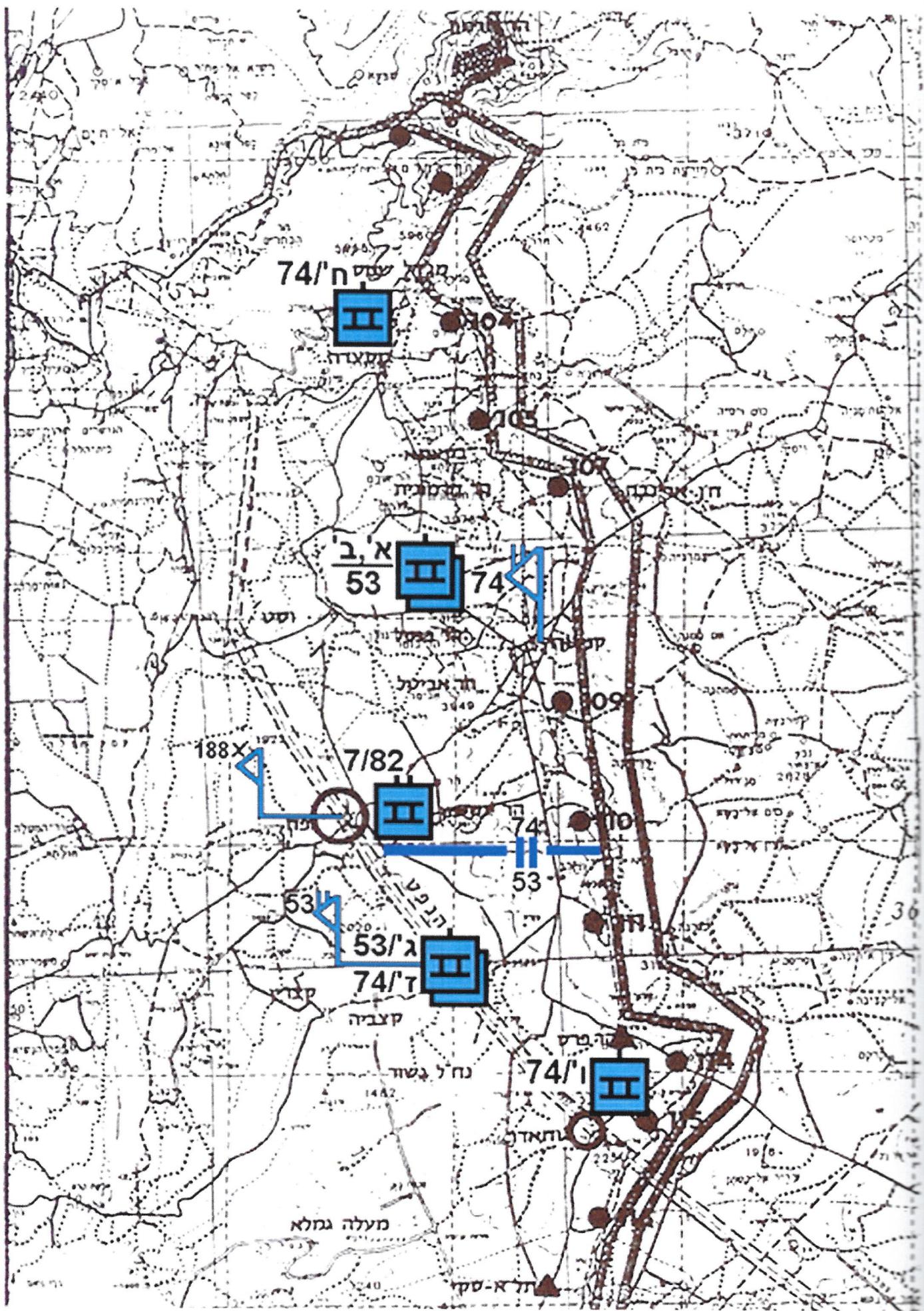
סא"ל יאיר נפשי

מג"ד 74

תרשים 1: היערכות כוחות - 6 באוקטובר ساعה 14:00

תרשים 2 : פריסת חט' 188 לקראת המלחמה - 6 באוק' בשעה 14:00

עדותו של מג"ד 53, סא"ל עוזד ארכ

(התקהיר נערך על-ידי רס"ן מתי גריינברג במחנה "סופה" – נוב' 73')

בתקופה שלפני המלחמה היינו באימונים. פלוגה ג' הגיעו לרמת אימון פלוגה ושתי הפלוגות האחרות אי' וב' היו בסוף אימון המחלקה ובתחילת אימון פלוגה. קיבלתי את הגודד כשישה שבועות לפני המלחמה. לפני ראש השנה נודע לנו על היערכות חירום של הצבא הסורי שהייתה בלתי צפויה. לאור זה נעשו בחטיבה מספר פעילויות שהיו בעיקרן ריענון של תוכניות אופרטיביות הגנתיות, שנקרוו בשם הקוד "קפיטל". היו אלה תוכניות חטיבתיות ליום קרבות ברמת הגולן.

הייתה ערנות, הייתה חלוקת גזרות, מיקום מפקדות ומיקום הכלים בשטח, כאשר אופן הפעולה, ואני מדגיש זאת שוב, ההכנות היו ליום קרב. (ראה, תרשיס 1)

בערב ראש השנה הוחלט על תגבור הקו, ומماחר שהייתי גדור עורפי הוחלט להכנס את כל הגודד לקו הקדמי, כאשר פלוגה ג' נכנסה לאזור ג'וחדר והפלוגות אי' וב' הלכו לגזרה הצפונית. הגזרה יכולה חולקה לשתי גזרות משנה: אני הימי אחראי ממוצב 110 ודרומה, וגדור 74 היה אחראי ממוצב 110 וצפונה עד החרמון. [...] אפשר להגיד שמדובר 110 היה אצלי, אבל לא הימי שם עם טנקים, כך שהאחריות לגבי הח"ר לא נמסרה. שוב אני אומר, זו הייתה היערכות ליום קרב ובהיערכות צו אנחנו כמעט שלא מתעסקים עם ח"ר והנושא הועבר לידי הטנקים רק במקומות שיש בהם עמדות טנקים.

נכנסנו לקו يوم או יומיים לפני ראש השנה. נערכו סיורים של המפקדים לעמדות ולתצפית על הקו הסורי, ואחרי ארבעה ימים הוחלט להחזיר אותנו לגדור. ביום שני או שלישי בשבוע שלפני יום כיפור חזרנו לגדור במטרה להמשיך ולהתאמן כרגע,

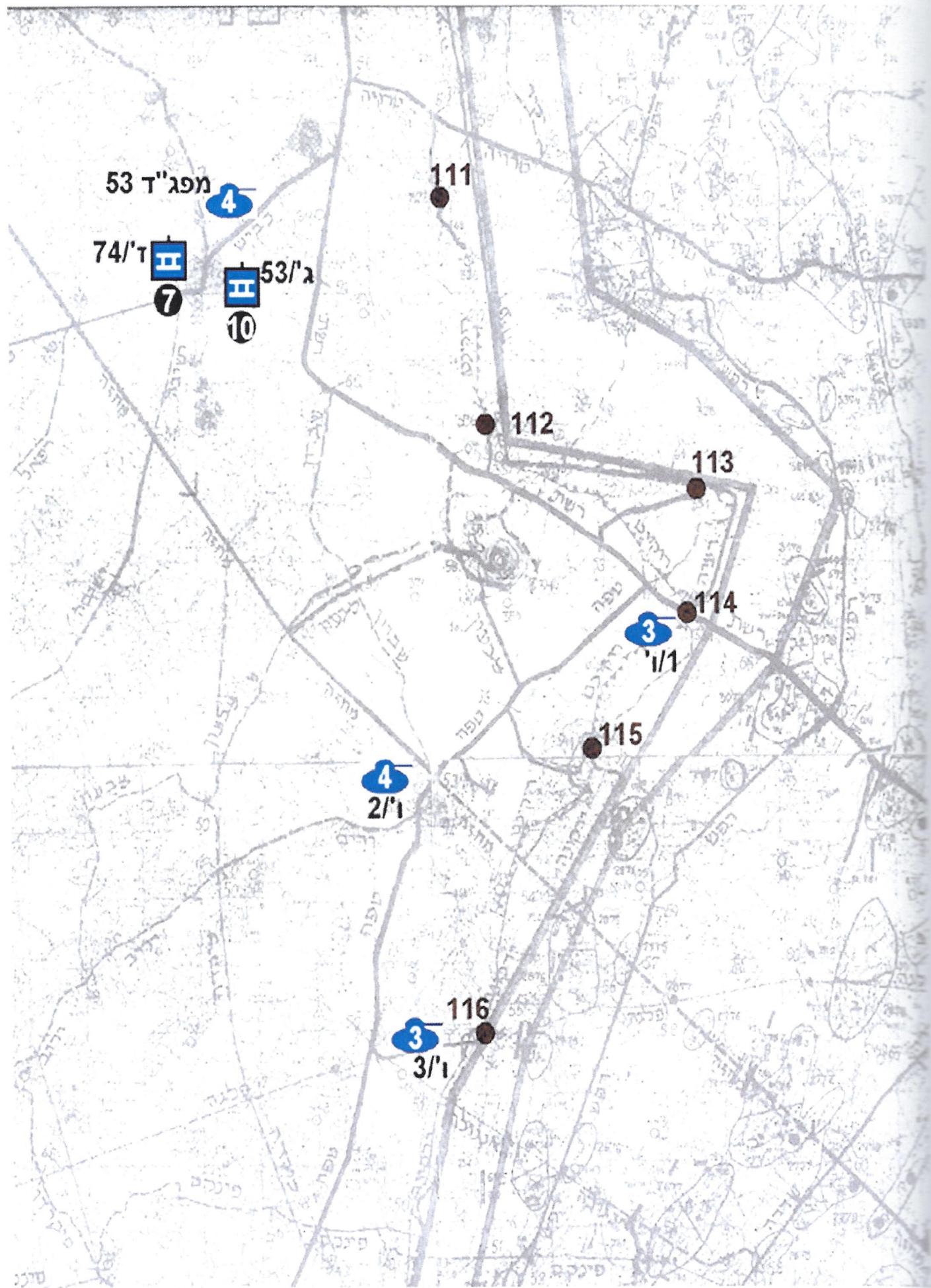
אבל כמובן שהכוונות הייתה מוגברת, לא היו יציאות והיינו מוכנים.[...] ביום שלישי ורביעי שוב הוגברת הכוונות. הכוונה הייתה להכניס אותנו שוב לקו ושוב לחלק את הגזרה. הפעם מפקדת הגודד ופלוגה ג' נכנסו לחישניה. חלוקת הכוונות הייתה בזורה הזאת: הפלוגה של אבי רוניס [פל' ז' מגדור 74], שהיה היה בקו, מחלוקת אחת במוצב 116, 4 טנקים בתוך מחנה ג'וחדר ועוד 3 טנקים בצדמת רפיד; הפלוגה של אורני עקיביה [פל' ז' מגדור 74] - 7 טנקים בחישניה. שם הייתה גם פלוגה ג' ומפקדת הגודד - 12 טנקים. בנוסף, היה בחישניה גם חפ"ק המה"ט – טנק המה"ט וטנק מס'ית. החפ"ק הגודי עם הזחל"מים והרופא [התאג"ד] גם היו שם.

בסק"ה הכול היו בגזרה הדרומית 31 טנקים: מפקדת הגזרה – 3 טנקים (מג"ד, סמג"ד וקשי"א); פל' ז' 74 – 10 טנקים; פל' ג' 53 – 10 טנקים; פל' ז' 74 – 7 טנקים; חפ"ק חט' – טנק ונגמ"ש.

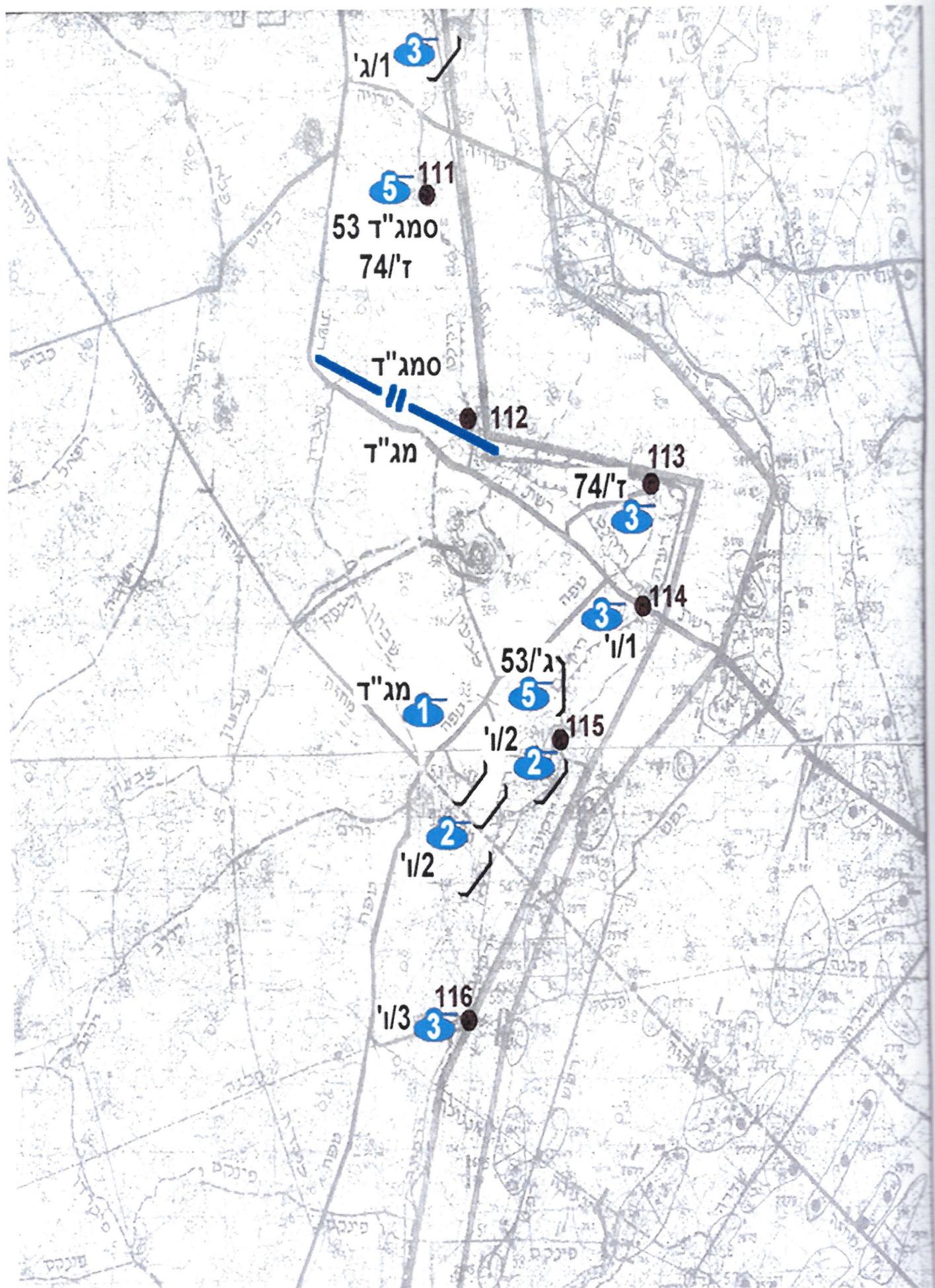
עשינו שם רענון של הפקודות. [ב באוקטובר] נערכה קבוצת פקודות שנייה בחטיבה, השתתפו בה מג"דים ומ"פים, ושוב חזרנו על נושא חלוקת הנגורות, על מיקום העמדות וחלוקת גзорות האחריות בין הטנקים, הוראות פינוי [נפגעים] וקבלת תחמושת.

המשךנו לחיות בצורה זו עד שבת, שאז התחילו לעשות בדיקות אחוריות בטנקים. קיבלנו את הקשי"אים והקט"קים, חילקו כת"ק לכל פלוגה, וראינו את עצמנו מוכנים למה שציפוי. בשום מקרה לא דיברנו אף פעם על מלכמת כוללת. דיברנו על יוס קרב. במקביל העלו את חטיבת 7 וריכזו אותה בגזרדים מאחור.

תרשים 3 : פריסת הטנקים של גד' 53 לפני תחילת הלחימה - 6 באוקטובר שעה 14:00

תרשים 4 : פרישת גד' 53 בקן לאחר הפתיחה באש - 061415

ביום שבת קיבלתי טלפון שצפוי משהו. לא יודעים מה. להגבר את הכוונות נ"מ,
להיות בהמתנה, שכולם יהיו עם סרבלים. זה היה בשעה 10:00. [...]

בתכוניות ובכוונות שהיו פה הוגדרה האחריותuko. האחריות הכללת – מג"ד
חתייר. בתקופת רגיעה כאשר גדור טנקים אחד היה פרוס לאורךuko, הטנקים
 מבחינה מבצעית היו ת"פ חטמי"ר 820. כמובן, אם עולים על החתייר יש אפשרות
לקראא למחיקת טנקים לצריכה לתגבר את אותו מוצב.

בתקופה רגילה החפ"ק הגודז'י היה תמיד בעורף. כמובן, במקרה או בעילקה,
והקשר בין מג"ד החתייר לטנקים בשטח היה ישיר. בשלב ראשון, החפ"ק שלו היה
בחישניה. [...] פריסת הטנקים בקו הייתה כלהלן:

הפלוגה של אבי רונייס, פלוגה ו/74 - 10 טנקים [היתה פלוגתuko]: מחלקת 1
ברפיד – 3 טנקים; מחלקת 3 ב-116 – 3 טנקים; מפקדת הפלוגה ומחלקת 2
בג'וחדר – 4 טנקים.

פלוגה ג'/53, בפיקודו של עוזי אוריאלי בחישניה – 10 טנקים;
פלוגה ז'/74, בפיקודו של אורי עקביה, בחישניה – 7 טנקים;
מפקדת הגודז', בחישניה – 4 טנקים (טנק מג"ד; טנק סמג"ד; טנק קש"א) ועוד
טנק המח"ט. בסך הכל 31 טנקים. [מכל אלה, היו בקו 10 טנקים של פלוגה ו/74/
ובחישניה – 21 טנקים, כולל טנק המח"ט. צ"ע]

כמה דקוט לפני השעה 2 ראיינו מטוסי סוחוי עוברים מעלה מוצב 111, יורים על
כוחותינו. הארטילריה ירדה על חישניה. קיבלנו פקודה לנעו לעמדות בהתאם
לסיכום עם המח"ט. נתנו פקודה בקשר לעבר מיד לעמדות, כאשר 3 הטנקים של
מוצב 116 בשלב זה עדין לא זזו; 4 הטנקים של ג'וחדר נעו לעבר מוצב 115;

**לא מדויק. 4 הטנקים של פלוגה ו' שהיו בג'וחדר התפלו – 2 טנקים עם המ"פ נעו
ל-115 ו-2 אחרים בפיקוד הסמ"פ נכנסו לציר הנפט. רואו עוזתו של בועז תמייר,
הסמ"פ. צ"ע**

3 הטנקים של מוצב 114 נעו לעמדות של 114; 7 הטנקים של אורי עקביה, שהיו
בחישניה, יצאו – 3 טנקים בפיקוד הסמ"פ [דווידזון] ל-113 (מצפון ל-114), מוצב לא
מאוש, ואורי עקביה עם 4 טנקים נע לעבר העמדות במוצב 111; הסמג"ד שלו
[שמואל אסקרוב] ועוד 2 טנקים [מחלקת טנקים של פלוגה ג'/53] נעו גם כן למוצב
111, כאשר חלק מהטנקים [נערך] בחלק הצפוני של הכביש [מצפון לכביש כוונה-תל
פורה]. אורי עקביה נערך ב-111 וחלק מהטנקים תפס בתל עבס; עוזי אוריאלי נע עם

הכוח שלו עבר עמדות הטנקים על ציר הנפט; שני טנקים נשארו לחפ"ק החטיבתי;
ואני עם הקש"א שלי נגענו עבר מוצב 115.

לווזי [פלוגה ג'] היו, בסך-הכל 14 [13] טנקים. מהם 2 [1] ירדו לחפ"ק החטיבתי,
3 ירדו לחפ"ק הגודז, עוד 3 נעו לחומרה [תל עבש], נשארו 7 (ראה, תרשימים 4).
עוד בדרך [מחיוונית לכו] דיווח לי אבי רונייס, שהיה כבר בעמדות במוצב 115
шибורים עלייו בכינון ישיר. זה היה בשעה 10:14. הוא ראה טנקים ונ"ט. כל האזור של
העמדות שלנו היה מטווח מאד בארטילריה, היה עשן רב.

לווזי [מ"פ ג'], שהיה צריך לפרס עמדות של ציר הנפט לא הגיע ממש עד
העמדות. הוא לא הצליח להגיע. במקביל, הסמג"ד [שמוליק אסקרוב] דיווח שיש
התקרבות של כוח סורי רציני לציר "טרויה" [כוננה-פורה]. אחרי חצי שעה הוא
דיווח שהשميد 30 כלים – לא כולם טנקים, והוא ממשיך להשמיד. במקביל ראיינו
ניסיון פריצה שלהם. הם התחלו להתקרב לציר הנפט. כאן דיווחתי שיש שני
מאיצים: אחד – על ציר כוננה; והאחר – בציר הנפט. היות שהסמג"ד היה על ציר
כוננה, המח"ט אמר לי ששמוליק יהיה כוח עצמאי ת"פ המח"ט, היות שיש שם
מאיצ נפרד.

שמוליק המשיך את הלחימה שלו על "טרויה" [ציר כוננה-פורה], כאשר בשלב זה
הסורים התבפסו בפריצה על הציר עצמו וניסו לפרק לארוך הציר. נראה כי הוא
 הצליח די טוב לדפק אותם על הציר, ואז הם ביצעו פועלות איגוף. הם עקרו את
המוצב [111] מדרום, וباו דרך האו"ם באזור סגול 326. הם רצו להיכנס מכיוון
ולעלות על הציר או לחצות ישר לחיוונית. בתמורה הזה שלהם, שמוליק שלח 2
טנקים כדי לנסת לבולם אותם. 2 הטנקים נפגעו ולמעשה התחלת להסתמן תבוסה
של הכוח הסורי באזור הזה. (ראה, תרשימים 4).

בסביבות השעה 16:16 שמוליק נפגע והוא ביקש שם"ר ברקוביץ' יפקד על הכוח.
למעשה אחר כך המח"ט העביר את הפיקוד על גזרת 111 למג"ד 82. בזה למעשה אני
מסיים את הסיפור על ציר "טרויה".

כאשר התחלתי לעלות לעמדות, ביקשתי את הקש"א שלי שינהית את
הארטילריה על הקו הקדמי שלהם, וכך גם תכננו לפעול.

**עם היציאה מהיוונית נתקה הקשר בין המג"ד לקש"א. טנק הקש"א המשיך
מצומת ג'וחדר מזרחית על ציר הנפט ונפגע. מערכת הקשר בטנק נפוגה ולמג"ד לא
היה קשר לארטילריה אלא באמצעות רשות "טופי" – רשות המבצעים החטיבתי.
צ"ע.**

ג'וחדר מזרחית
 ג'וחדר מערבי
 ג'וחדר צפוני
 ג'וחדר דרומי

עלינו לעמודות והתחלנו לנחל אש, כאשר בשלב זהה רأינו ניסיון תקיפה בציר הנפט בלבד. במוסכים 113 ו-114 היה שקט, פרט לארטילריה. על מוצב 115 הונחתה אש ארטילרית כבדה, ובנוסף – הרבה מאוד אש בכינון ישיר. מוצב 116 התחיל לדווח שעולים עליו, ואז מחלוקת הטנקים [מח' 3 של פל' ו, בפיקודו של יואב יקר] רצה לחסום ולהגיע לטוחה המוצב. מיד בהתחלה עלה טnk אחד על מוקש, אבל הבעיות העיקריות היו באזור ציר הנפט.

לאט לאט התחיל להסתמן ניסיון פריצה גם באזור מוצב 116. זיהינו כ-30 טנקים נוספים לכיוון המוצב. לנו נשארו [שם] רק שני טנקים, ולא היה לנו את מי לשולח לתגבור. בשלב זה המה"ט לא רצה להזיז את הטנקים ממוסב 113 למוסב 114, ואז שלחתי מחלוקת בפיקוד סמ"פ שהיא תtagbor [את 116]. היא לא הכירה כל כך טוב את הגזרה, ואז שלחנו אותה לציר הנפט, ושלחנו ממוסב 115 2-3 טנקים כתגבור למוסב 116 [...] .

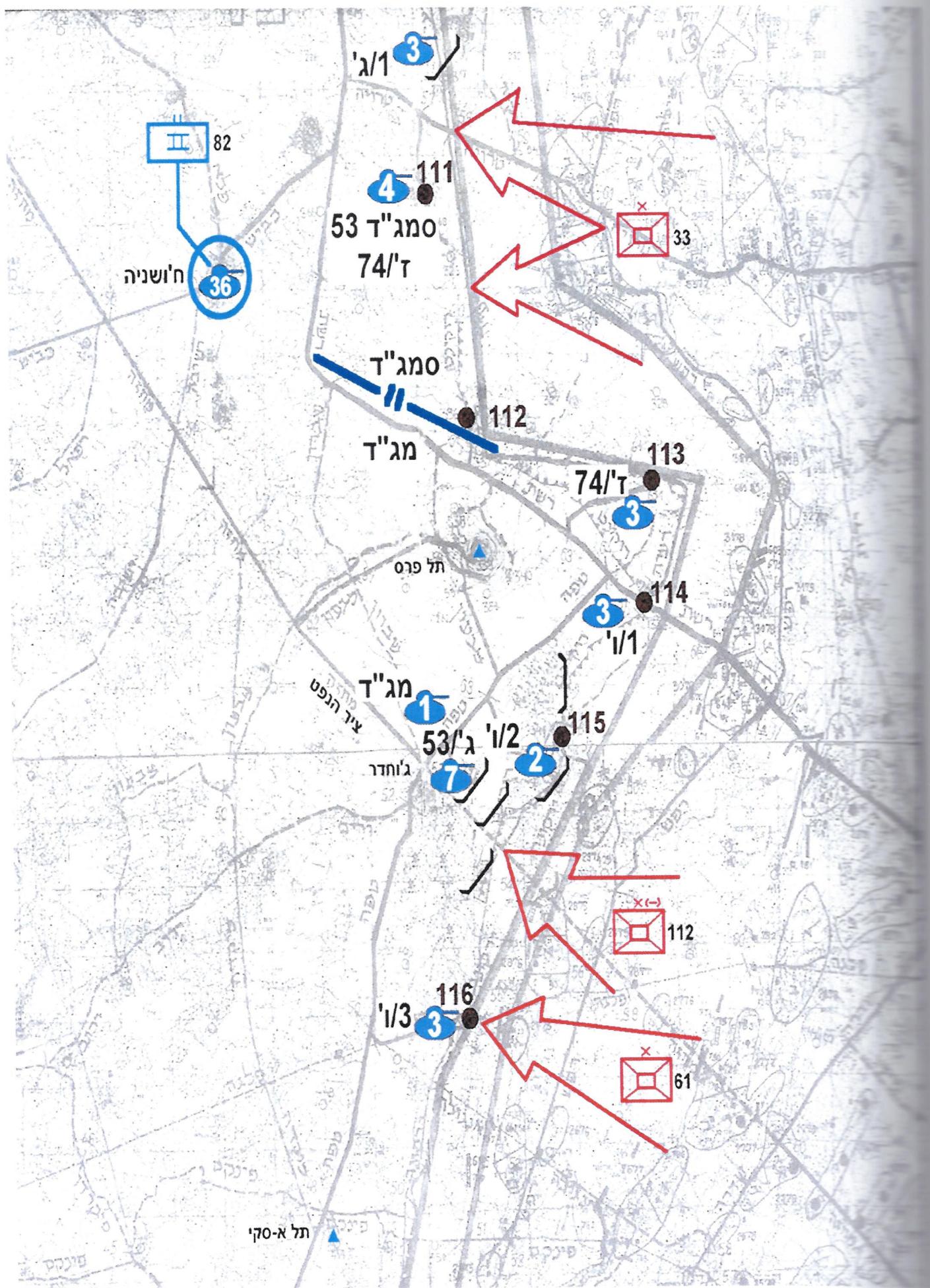
עווי היה בעמדות על ציר הנפט, ובוצע [תמייר. סגנו] היה בעמדות הימניות. ב-116 הצלחן, פחות או יותר, לבulos.

עווי, מ"ב ג' הגיעו לציר הנפט רק בשלב מאוחר יותר. לפי התוכנית הגדרית המשימה שלו הייתה להיערך באזור בוטמיה ולהחסם אפשרות פריצת אויב בין 115 לתל פרט. צ"ע.

עם רדת החשכה היו לנו בגזרה שלי שתי גזרות [משנה]: האחת – בציר הנפט; והאחרת – במוסב 116. הסורים עדין לא הצליחו לפרוץ לאורך ציר הנפט. המה"ט דיווח לי שמוצב 117 [טעות. צ"ל 116. ראה, פג� רשות "טופי". צ"ע] מדוות שעולים עליו טנקים. לא היה לי מאיפה לשולח והוא אמר לי שהוא יתגבור אותו עם כוח, שייהיה מועד לגזרה הדרכומית שלי. בסביבות השעה 20:00-19:00 המה"ט שלח לי פלוגה מוקטנת שנעה לאורך ציר "רשת". היא הייתה צריכה לנועה עבר הגזרה הדרכומית. [**היתה זו פלוגה ד' 82 פחות מחלוקת, שהייתה ערוכה משעה 17:00 לערך סמוך ל-114 ולא פעלה כלל עד שעה 19:00 לערך.**]

לפני זה קיבלתי תאורה לטובת ציר "מחוזה", להיות ואנחנו רأינו את המטוסים לאורך ציר "מחוזה", ואני בקשת תאורה צפונית לתל גוחדר על הציר. מן החניון שלנו רأינו אורט טוב. קיבלתי את התאורה אבל היו לי הרבה מאוד בעיות איתם.

תרשים 5 : תמונה המצב בגזרה הדרומית בשעה 15:30

טנקים. המ"פ דיווח שהוא מחלץ את האנשים ומשיך דרומה. נפגעו לו 4 טנקים מתוך ה-8 שהיו לו. ואז הסתבר לי שהסורים הגיעו לציר הכביש [טיפה] והם נכנסים לכיוון מערב. נראה היהות שחשנו את ציר "מחזה" [ציר הנפט] הם עשו אינגרוף מדרום [...] ונכנסו מזרום לגיחדר, או שהיו [אליה] כוחות ממוצב 116 שסייעו לאזור הזה. על כל פנים הבנתי שיש [لسורים] הצלחה בכניסה שלהם. הפלוגה של גזר 82 – 4 הטנקים שנשארו – המשיכה דרומה. היא דיווחה שיש כוחות סורים בדרך, ואז היא הגיעה לתל א-סקি. היא [הפלוגה] הגיעה לתל והוא אמרה לי שמאיתנים לה מהTEL. בירורתי, והסתבר שאלה כוחות שלנו שאחנו לא שומעים אותם ולא ידעתם עליהם קודם. היו [אליה] תוצאות וכוח ח"ר. [...].

במקביל 2 הטנקים של מוצב 116 נשארו בלי תחמושת. לטנק אחד נגמרה התחמושת ובטנק השני נותרה כמות מעטה. היה להם [עימם] את הוצאות של הטנק הפוגע שעלה על מוקש.

סמוך למוצב 116 הייתה ממוקמת, בתחילת המלחמה, מחלקת טנקים 3 של פלוגה ו/47 בפיקודו של יואב יקיר ז"ל. עם חסיכה נשלחו לסייע למוצב 2 טנקים של מחלקה 2 מפלוגה ו', בפיקודו של המ"מ נתי לוי, שהיו בתחילת המלחמה במוצב 115. הטנק של נתי לוי עלה על מוקש סמוך למוצב, ונתи עלה על טנק הגור, שעליו פיקד מוטי אביעם. במהלך הקרב נפגע גם הטנק של אביעם ונפל לתעלת הנ"ט. בסך-הכל נותרו 3 טנקים בשירותם סמוך למוצב 116 – כולם של מחלקה 3. במהלך הקרב נהרג המ"מ יואב יקיר, וסמל המחלקה, ניר עטייר, נסוג לתל א-סקি. 3 הטנקים של מחלקה 3 חבו שם ל-3 הטנקים שנותרו מפלוגה ד'/. 82. בסך-הכל היו בתל וסמוך אליו 6 טנקים – 3 מהם, של מחלקה 3, ללא תחמושת כבדה. פירוט הלחימה במוצב 116 ובסביבתו, ראה: עבוזתו של אל"ס (מייל') אילן סהר, בהוצאת תוה"ד/ההיסטוריה, דצמ' 2000. צ"ע.

דיווחתי למ"ט ואמרתי לו שאין לא מסוגל לנوع לאזור הזה [116], היהות ומדרומים לציר "מחזה" יש תקיפה רצינית של כוחות. במקביל ראיתי גם את הסורים. עמדתי באזור הזה של מוצב 115, באזור של ציר הנפט, וראיתי את הסורים נעים באזור הזה [מדרומים ל-115] עם הפנסים הכהולים שלהם. המ"ט אמר שהוא יטפל בחילוץ הכוח של תל א-סקি.

למג"ד 53 יש בעיה רצינית: אובי פורץ מערבה מצפון למוצב 116 – באגפו הדרומי.
הוא אינו מודיע לסקנה זו די הצורך ומתמקד בציר הנפט ובציר רפיד. זאת כנראה
מתוך ההערכה שהמאיץ הסורי העיקרי יבוא בצרירים אלה. צ"ע

[בנוסף] לכוח של תל א-סקי היו לנו טנקים ב-113, ב-114, ב-115 ובציר הנפט. היו עוד 2 טנקים שלחתי לאורך תעלת הני"ט אל 116, אבל הם לא הצליחו להגיע [הכוונה ל-2 הטנקים של נתיב לוי שכון הגיעו ל-116 אבל נפגעו שם]. הייתה שהבנתי שיש כניסה מזרום לציר "מחזה" – למעשה הכניסה הזאת מציר "מחזה" הייתה בעלת משמעות – החלטנו לדלג את הכוח שהיה בציר הנפט לתוך מחנה ג'וחדר, לצומת "מחזה"-[טיפה]. עוזי ארגן שם את הכוח לאחר שאמרתי לו לחולש על ציר "מחזה" ועל ציר "טיפה", ולהשמיד את הכוחות שניסו לעלות צפונה בציר "טיפה" ולהיכנס מערבה על "מחזה". הוא נכנס לשם והתחיל להתקарן. במקביל רأינו גם ניסיון כניסה שלהם באזור מוצב 115. הם עלו על [חלקו הדרומי של] המוצב מציר הנפט, מכיוון דרום-מזרח.

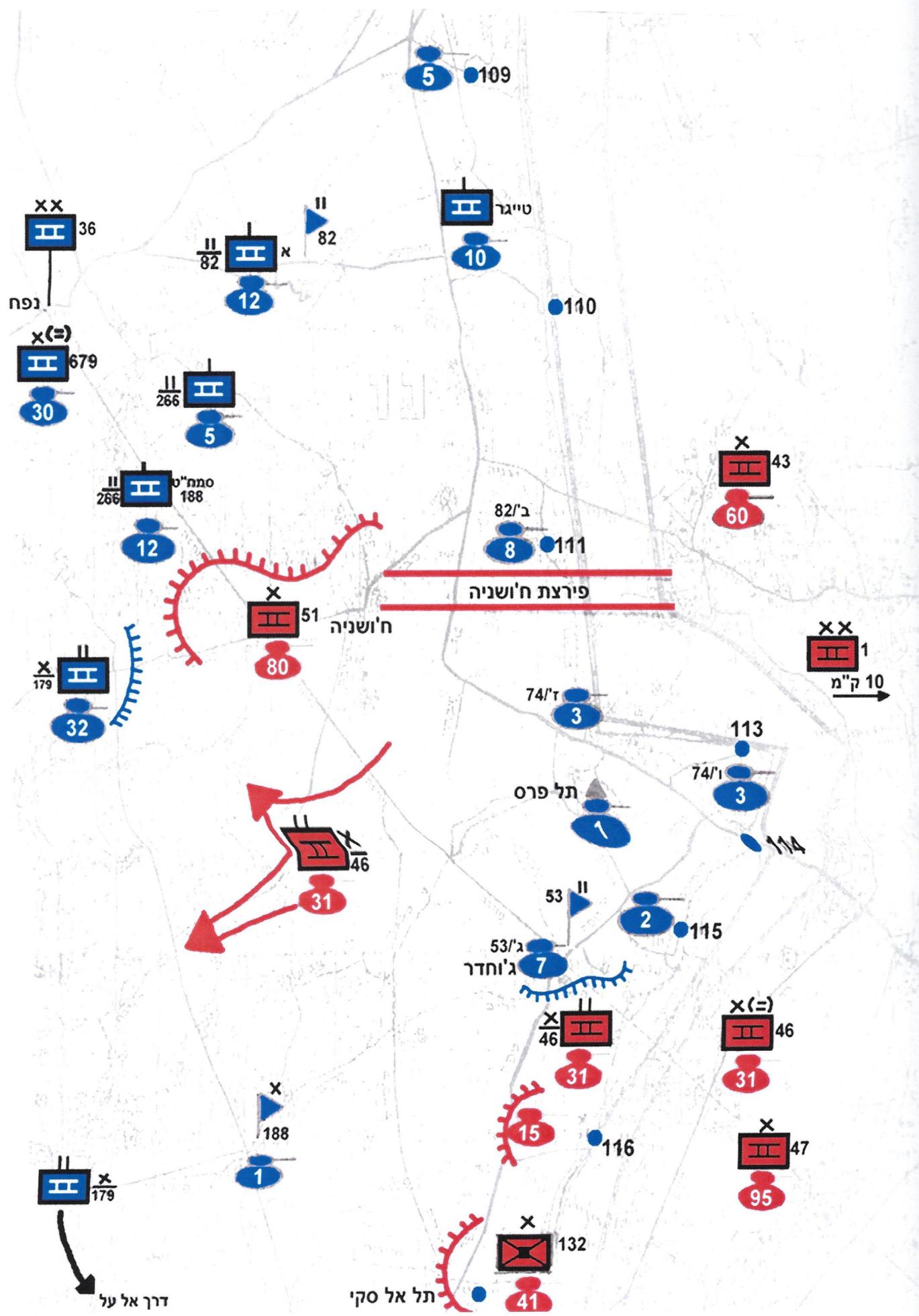
ביקשו תאורה למוצב. בהתחלה נרו 7 פגיזם. בשלב ראשון דפקנו 3 טילים [נגמ"ש]ים נושא טילים או טנקים. לא ברור]. אחר כך דפקנו עוד כמה, עד שבשלב מסוים נגמרה התאורה.

לקראת בוקר ביקשתי מהמח"ט אישור לנעו יותר אחורה, כי הרגשתי שאין מתחילה לאבד את המשמעות שלי. הבנתי שהמח"ט לא יכול להגיע. בהתחלה לא קיבלתי אישור. [...] בסביבות השעה 00:08-00:07 הממח"ט אמר לי לדלג אחורה ולהיכנס לאזור תל פרס. עד אז הייתה באזור 115 או באזור ציר הנפט. [...] הממח"ט או קצין האג"ם אמר לי באותה הזדמנות לפנות את המוצבים. יכולתי לפנות את מוצב 114 ואת מוצב 115. את מוצב 116 לא יכולתי לפנות, כי כל האזור היה כבר בשליטה סורית. בעזרה הטנים והנגמ"ש הצלחנו לפנות את המוצבים. היו לנו מספר נפגעים באזור 115, גם אותם פינוינו. שני המוצבים האלה לא נשאר אף אחד. התרכזו באזור תל פרס, כאשר חלק מהכוח נשאר למטה באזור נח"ל גשור היישנה, קצר מדרום-מזרחה לה, וחילק מהכוח במחצבה של תל פרס, למעלה.

היה שלב מסוים שלמ"פ הח"יר למעלה היה נדמה שעולים עליו, ואז שלחתי 2 טנקים מהמחצבה למעלה. הם לא ראו כלום וחוירו.

באזור זהה ~~כנראה~~ מזרחה מדרום-מזרחה לתל. צ"ע הם ניסו מדי פעם להתקדם לכיוון התל – 3 טנקים וכמה נגמ"שים – כוח לא גדול. החלטנו לדפק אותם. היו דופקים אחד והשניים האחרים היו בורחים. מה שכן, ירדה علينا ארטילריה כל הזמן.

תרשים 6 : תמונה המציג בגזרה הדרומית בבוקר 7 באוקטובר - בשעה 07:00

במחצבה הייתה לנו שליטה בתצפית על כל המרחב עד חישניה – מוצב 111, כודנה, כל המרחב. מה עוד שהח"יר ישב בתצפית למעלה.[...]. רأיתי היטב את כמויות [הכוח] שלהם מדרום לציר "טרויה" [ציר כודנה-פורה], ואת ההתקדמות שלהם על ציר "מחזה". [היתה כניסה] במעבר בין התילים הקטנים [נ"ג] 327 ו-328. במרחב שלושה ק"מ מהקו הסגול רأיתי עשרות אם לא מאות כלים נערבים פה [במרחב שמצפון לתל פרס לכיוון תל פורה וחישניה]. זה היה ביום ראשון. רأיתי אותם מסודרים על הכביש כדי אחר כל. [...] כל היום חזו צוותים. רأיתי אותם נוסעים שדרות-שדרות. אמרתי שאם ירד חיל-האוויר עליהם הוא מסוגל לעשות בהם שימוש. ביקשתי שחיל-האוויר ירד עליהם. אינני יודע אם ירד או לא.

עיקר העבודה שלי כאן הייתה: א. דיווח; ב. מניעת ניסיונות התקדמות שלהם אל התל. כאשר המשימות העיקריים היו לכיוון ציר "מחזה". מדי פעם הם היו מנסים להתקדם עם כוחות קטנים לכיוון צפון – לתל עצמו. ואת זה הצלחתי לבולום. בשלב מסוים התקדמתי מדרום לתל על השלווחות של התל, וירדתי לאורך הציר [כנראה, הכוונה לציר הנפט]. זה לא היה נעים כל כך, מפני שיש פה הרבה גבעות והרבה שטחים מותים. הייתי צריך מאד להתקדם כדי לדפק אותם. لكن המשכת לי השאיר באזור התל. ככלומר, התקדמתי ואחר כך חזרתי.

בסביבות שעה 14:00 הארטילריה שלהם התחילה לדפק בצורה חזקה מאוד. בסביבות השעה 16:00 שמענו רעש של מסוקים וראינו מסוקים. היה ברור לנו שאלה סורים. זיהיתי 4 בערך. היה עורך על המחצבה בעיגול ומיד פתחנו עליהם אש. הם נכנסו מכיוון [מוצב] 112. ראיינו 2 מסוקים נופלים. אינני יודע את מיקומם. אני רأיתי 2, החבירה אמרו שראו עוד אחד. דיווחתי מיד לקצין האג"ם הפיקודי על ניסיון הנחיתה של המסוקים, והוא אמר לי להסתתר בתוך הטנקים והוא ינחת אש על כוחותינו.

הח"יר למעלה כנראה חשבו שהם [הסורים] הצליכו לרדת על המוצב. בהתאם רأיתי שיורדים אליו מלמעלה עשרות אנשי חי"ר שלנו. מיד אמרתי לו [לקצין האג"ם] שיפסיק את האש. ואז נפגשתי עם מנתם [זוטורסקי, הסמג"ד של הח"יר] והוא אמר לי שהוא בן יכול לרדת ויש כוחות חי"ר למעלה על התל. מיד עוזי [אוריאלי] עם עוד טנק נע למעלה למוצב הח"יר, סרקו שם את הכל, בדקו. הסתבר שהם לא הצליכו לנחות. [הח"יר ירד מהTEL למטה] כנראה מהבהלה שראו את המסוקים יורדים עליהם. הם ידעו כבר על החרמון. היו שם בערך 30 איש. [...]

התחלת שם נסעה די מבוהלת. הם התחילו לרדת ואז נדמה לי שבזען עבר אותם וריכזו אותם בבונקר. [...] הייתה צורך לראות תמונה: אני עומד במחצבה עם

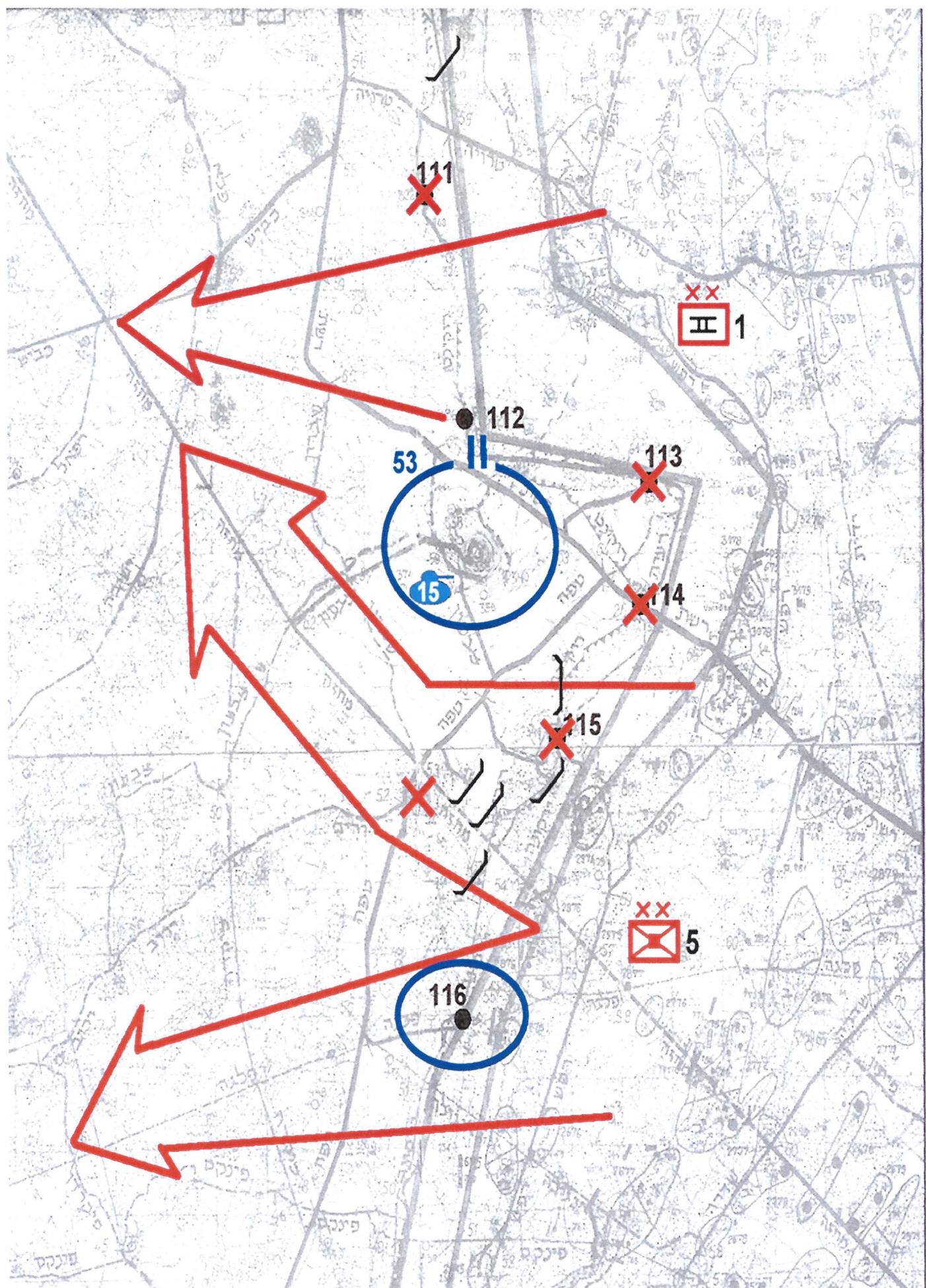
הטנקים, פתאום זוחלים אליו מלמעלה, מתגלגים 30 אנשי חיל"ר. מיד ניגשתי למנחים והוא אמר לי, שלחתי [לבדוק] למעלה, בדكتי – שום דבר. במחצבה היה חדר בטון של הגנרטור, אمرתי למנחים להיכנס לחדר [لتפוס מחסה], ולהיות מוכן לעזוב את השטח יחד עימי לקראת הלילה.

חיל"ר למעלה על התל. מיד עוזי [אוריאלי] עם עוד טנק נעו למעלה למוצב החיל"ר, סרקו שם את הכל, בדקו. הסתבר שהם לא הצליחו לנחות. [החיל"ר ירדו מהתל למטה] נראה מהבהלה שראו את המסוקים יורדים עליהם. הם ידעו כבר על

החרמון. היו שם בערך 30 איש. [...]

התחלת שם נסיגת די מבוהלת. הם התחילו לרדת ואז נדמה לי שבועע עצר אותם וריכזו אותם בבונקר. [...] הייתה צורך לראות תמונה: אני עומד במחצבה עם הטנקים, פתאום זוחלים אליו מלמעלה, מתגלגים 30 אנשי חיל"ר. מיד ניגשתי למנחים והוא אמר לי, שלחתי [לבדוק] למעלה, בדكتי – שום דבר. במחצבה היה חדר בטון של הגנרטור, אמרתי למנחים להיכנס לחדר [لتפוס מחסה], ולהיות מוכן לעזוב את השטח יחד עימי לקראת הלילה.

תרשים 7 : פרישת גוד 53 במרחב תל פורט צהרי 7 באוקטובר

במקביל, מצאתי כמה מכלי סולר של המחצבה, ותידלקתי חלק מהטנקים במעט הסולר שהיה בהם. דיברתי עם צוריך [קמ"ן החטיבה] ואמרתי לו שאני מתכוון לעזוב את השיטה לקראות חשכה ולנוע בעבר הירדן. זה היה בערך בשעה 30:16. [...] במשך היום היו לי 3 טנקים שכמעט לא ירו – הטנקים של 114 [לחמן]. גם הטנקים של 113 [דיזנסון] לא ירו הרבה. התבסשתי בעיקר על התהומות של הטנקים האלה. מבחינת הדלק – הסתבר שלטnek הזה [שוט]" קל יש יותר שעות מנוע ממה שהערכנו. נספַ על כך, טנק עומד אינו צריך דלק באותה מידה [כמו טנק לוחם]. עם חשכה ירדנו למיטה [לנחה לגורו]. היה לי גם גמ"ש אחד של הרופא, שבו רוכזו הנפגעים ששחו במשך היום בボונקר. [...] למנחים היו 2 גמ"שי BTR והחלפנו להעמיס אנשים גם עליהם. אם הגמ"שים ייתקעו בשלב כלשהו, מעביר את האנשים לטנקים. את יתרת האנשים חילקו על הטנקים – 5-6 אנשי חי"ר על כל טנק. והתחלנו בתנועה מערבה.

הسورים נראה זיהו לנו מתחילה לנوع והם היו אותנו בארטילריה. החלטתי שלאחר מעבר ציר הנפט לא ננו על ציר מוגדר, כדי לא להיפגש [להיתקל] בהם. בהתחלה נעטי על ציר "צבעון" עד ציר הנפט. שם ננו בשטח שבין ציר "צבעון" לציר "יריב". במקומות אחד, נשענו על "צבעון", היה כוח [סורי] שפתח עלי באש. השבנו אש והמשכנו להתקדם. [...] ננו בשטח [לכיוון מזרעת קונייטרה]. במקומות נוספים, לפני שעליינו על ציר קק"ל [כיוום - ציר המפלים], פתחו علينا הסורים שוב באש. השבנו אש והמשכנו. התנועה הייתה קשה מאוד ואיטית. בשלב מסוים נתקעו גמ"שי ה-BTR [של החי"ר] ואז העברתי את אנשי החי"ר לטנקים. היו לי כ-10-טנקים. [לפי עדותו של עוזי אוריאלי היו בשדרה 12 טנקים, גמ"ש ו-BTR. צ"ע]. הגעתינו לצומת מעלה גמלא [...] עלייתי על ציר גמלא. לאורץ הציר זיהיתי 3-טנקים "טירניים" [טנקים 55-7] נטושים שלהם. הם עמדו סמוך לציר עם הקנים לפני מעלה. המשכתי בתנועה איטית על הציר. בטווח 1,500-2,000 מטר זיהיתי 2 טנקים בחורשה בין העצים. ואז [הערכתני] שלא יתכן שאלה سورים. לא נראה לי. התקשרתי לצוריך [קמ"ן החטיבה] ואמרתי לו שאני נמצא במצב ואני מזהה במקום הזה והזה כוחות - האם שלנו. הוא התקשר עם קצין האג"ם של הפיקוד ואז אמרו לי לקרוא בערוצ' חירום חז"ן. ראיתי בערוצ' החירום ואז אחד לא ענה לי. קצין האג"ם של הפיקוד אמר לי להרים 3 זיקוקים ירוקים. הרמתי זיקוקים ואז הוא אמר לי שהוא מזהה אותו. הוא אמר לכוח שמנגד להרים זיקוקים, [אבל] אני לא זיהיתי את הזיקוקים שלהם. שמעתי בקשר את מה"ט 4 אומר שאנו יכולים לנוע.שוב אני

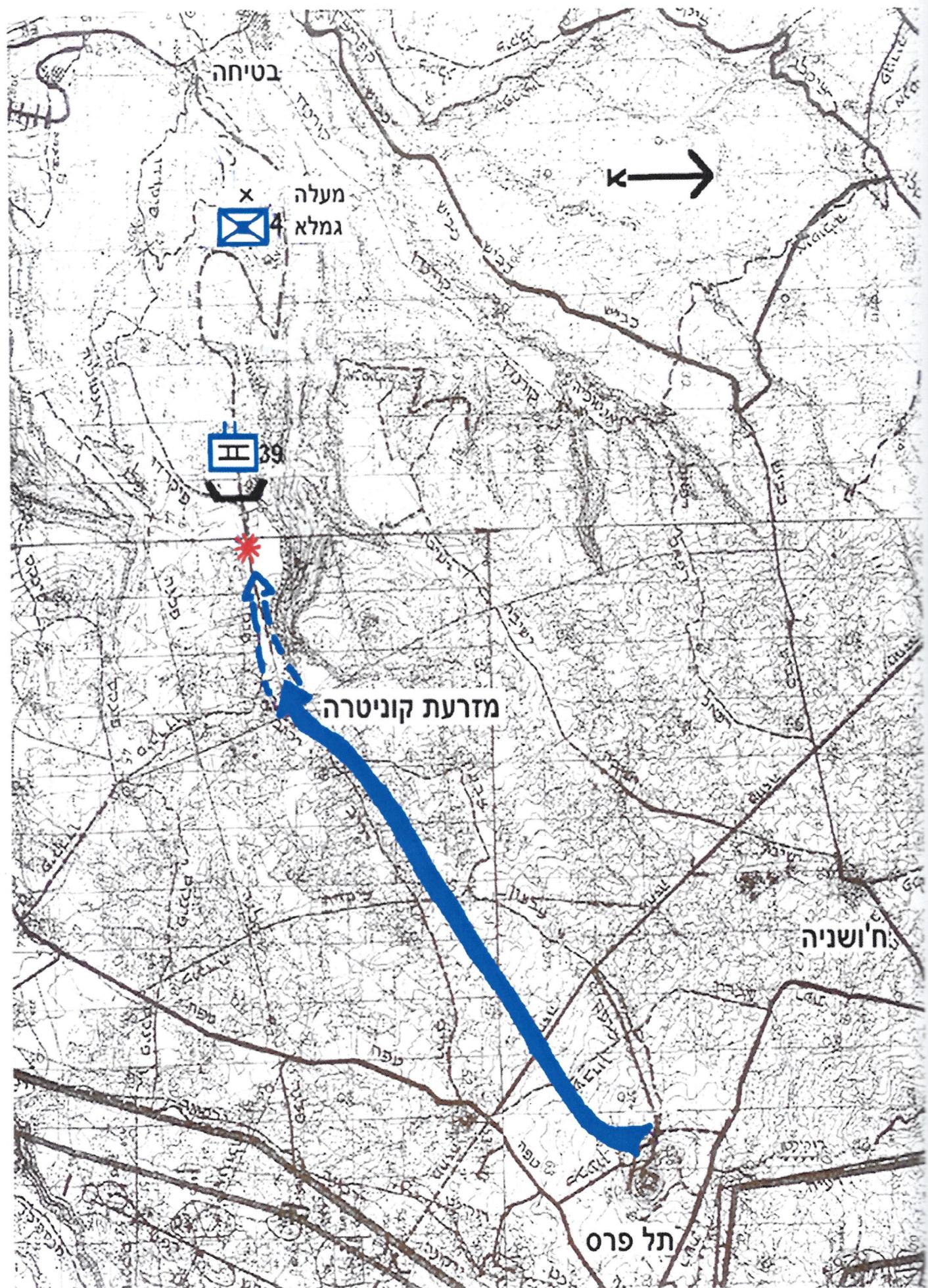
אנו, מטענו נראה לי חסיד. קידמותי 4-5 טנקים עד החורשה. כהן
 פתחו עליהם באש. הם מיד השיבו אש ופנשו ב-2-טילינס.
 מילאו ופשלטו. הם פחחו באש דאשוניים, ירו פג' אחד ועוד שניהם
 [...] מיד צעקו "חדר". ניגשנו אליהם והתחלנו לטפל בפצועים. ל-
 היה שלב שצעקו "חדר" בקשר ומדי "חדרנו". הגיעו לשם גם
 האג"ם של חטיבה 4. הם הגיעו גם עם הרופא שטיפל בפצוע. [חתוב
 שירו עליון היו "שוטים"].

באותו היום בצהרים עלתה חטיבה 4 בציר מעלה גמלא, כאשר גדר
 המילואים של חטיבה 188, מוביל. הגוזד נתקל בכוח טנקים של חטיבה
 47 הסורית, השמיד כמה טנקים והזדוף את החטיבה מזרחת לצומת כ-
 ציר קק"ל. גוזד 39 לא תפס את הצומת אלא נערך לקראות לילה מערבית
 למחנה גמלא. צ"ע

אני היתי ברשות עם החטיבה [188]. הפיקוד היה נכנס מדי פעם לרשות
 הסתבר לי שאיני מוצא את מנחם [ס מג"ד 50, שנע על הטנקים עד ציר
 גמלא-ציר קק"ל, וירד מהם לפני ההתקפות]. שלחתי 2 טנקים לחפש
 כל האזור. לא מוצאים. מיד התקשרתי לOLON האג"ם של הפיקוד ואמר
 כוח חי"ר המסתובב בשטח ונע מערבית, שיזהר את הכוחות שלא יירדו
 50-60 חביריה הולכים רגל.

המשכתי בתנועה על הציר לכיוון גשר אריק. בדרך טנק אחד התהപך. זה
 החבריה של אחר 48 שעות ללא שינוי, אחרי שעברו את קו כוחותינו
 התפרקות מתח. הגעתנו למיטה לגשר אריק ושם חיכו לי הרופא החסב
 שהינו שם, תידלקתי ופיניתי את הנפוגים. הסתבר לי שמנחים הגיעו גם
 והוא תקין. המשכתי בתנועה למחנה ירדן. [...]

תרשים 8 : מסלול התנועה מטל פרו מערבה וההתקפות בכווותינו - 072100 לערך

עדותו של מ"פ ג'/53, סרן עוזי אוריאלי

הלחימה של פלוגה ג' בציר הנפט – 6-7 באוקטובר 73'

(העדות נמסרה למתחker אלדד אורן ממחלקת היסטוריה של מה"ז ב-13 במאי

(1976)

ברקע, אפשר לומר כי שבוע לפני המלחמה היונו בכוננות באזורי גיוחדר. בראש השנה הייתה כוננות ברמת הגולן, והפלוגה שלי תגברה בכו. גדור 74 היה פרוס אז כולה לאורך הכו – פלי' ח' בצפון, פלי' ז' במרכז ופל' ו' בדרום.

לאבי רוניים מ"פ ו/74 היו 10 טנקים – טנק מ"פ ושלוש מחלקות. היה לו סמ"פ, אבל בדרך כלל כשישבנו בכו, הסמ"פ היה בלי טנק ובמקרה של מלחמה היה תופס טנק אחר. כלומר, זה היה התקן של החטיבה לפני המלחמה. סביר להניח שפייזיט היה טנק סמ"פ שלא היה מאושם בשגרה ובמלחמה אישו אותו. לאבי היו לבת 10 טנקים. הסמ"פ שלו נלחם, זה בטוח, אבל אינני ידע על איזה טנק הוא עלה.[...]

כפי שאמרתי, בשבת שלפני המלחמה, כלומר בראש השנה הגדור היה בגיוחדר. בדרך כלל בפרישה לביטחון שוטף לפני המלחמה, גדור אחד היה פרוס בכו והגדור השני בעורף. עם הכרזה על כוננות, הגדור העורפי היה מוגבר את הגדור שבכו וכל מג"ד היה מקבל גזרת אחירות בהתאם לפק"ל. מג"ד, 74, היה מקבל את הגזרה הצפונית ומג"ד 53 את הגזרה הדרומית. ולא משנה איזה פלוגות היו ערוכות בכו. מה שקרה בראש השנה, היה שבגזרה הדרומית פלוגה ז' של גדור 74 ישבה בגיוחדר. פלוגה ז' של גדור 74 [פחות מחלוקת] ישבה בחיושניה, והפלוגה שלי תגברה בגיוחדר. אחרי ראש השנה חזרנו לגדור, מחנה "סופה" בעלייה.

ביום רביעי [3 באוקטובר] החלה שוב הכוחות ואז נענו על שרשרות מעלייה לחיושניה. שם הctrpti לפלוגה ז' של אורן עקיביה ושם שהינו עד המלחמה.[...] הפלוגה שלי הייתה גדולה, יחסית לפלוגות אחרות. היו לי 62 איש איתם אישתי 14 טנקים. מתוכם 10 היו של הפלוגה והארבעה האחרים היו: טנק המח"ט; טנק המג"ד; טנק הסמג"ד; וטנק הקש"א.

כאשר פרצה המלחמה פרישת הגודדים הייתה כך: בגזרה הצפונית היה מג"ד, 74,iar נPsi, עם שלוש פלוגות מהן רק פלי' ח' הייתה ארגנית שלו. שתי הפלוגות האחרות, היו פלי' א' ופל' ב' מגדור 53; ואילו בגזרה הדרומית, גזרת גדור 53 [עוד ארץ], הפלוגה שלי, פלי' ג', הייתה ארגנית של גדור 53, ושתי הפלוגות האחרות פלי' ו' [פלוגת הכו] ופל' ז' [פחות מחלוקת] היו שייכות לגדור 74. [...] עם פרוץ המלחמה

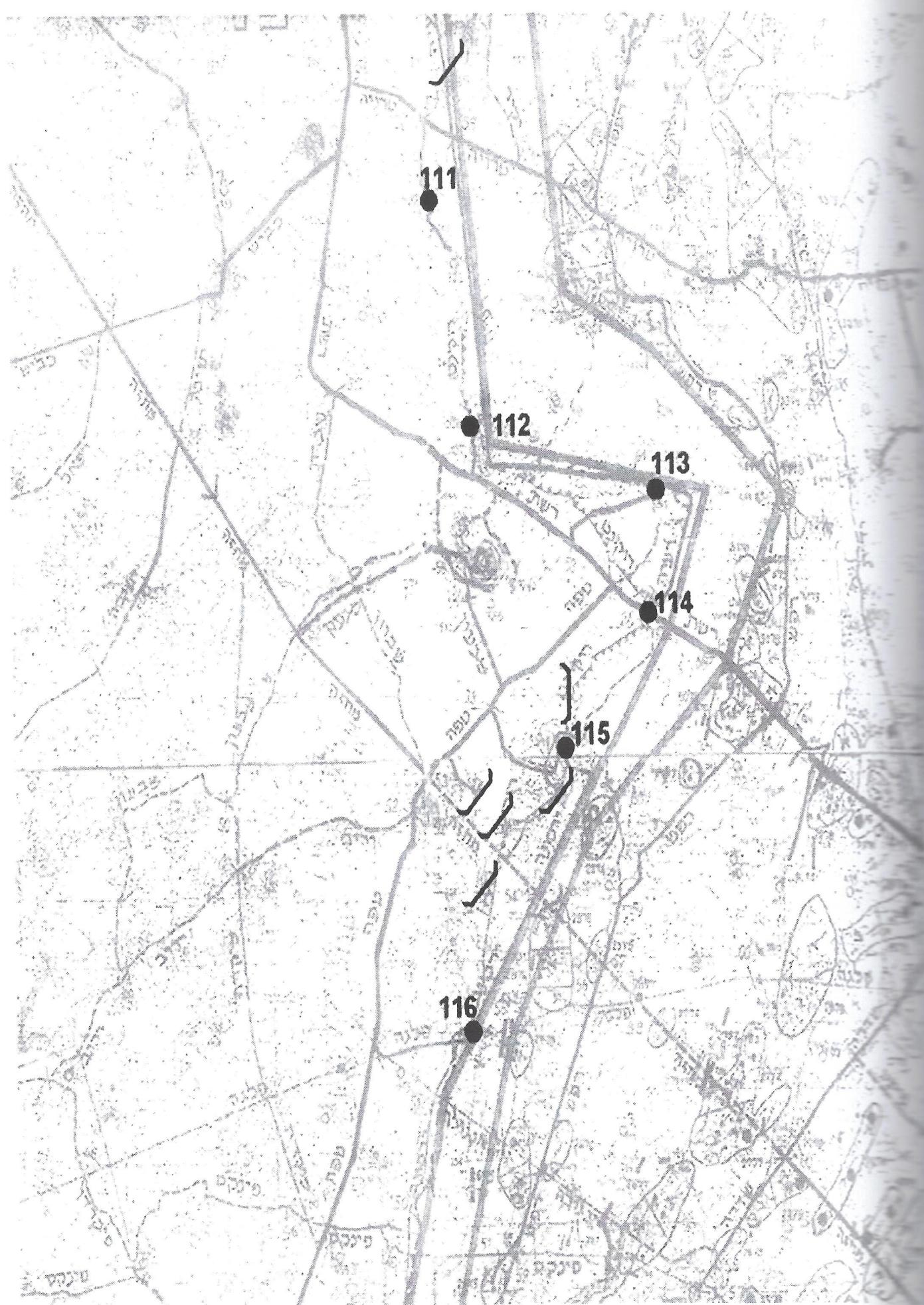
היו בגזרה 31 53 טנקים : אורי עקיביה [פל' ז'/74] – 7 ; אבי רוניס [פל' ו'/74] – ולוי, [פל' ג'/53] – 14 [...] [פלוגה ז'/74 בפיקודו של אורי עקיביה הוקצתה טנקים לגזרה 53. מחלוקת של הפלוגה נשארה במחנה הגזרה בקוניטרה. צ"ע] אני זוכר בוודאות שעקביה הקצה מהפלוגה שלו מחלוקת עם הסמ"פ שלו למוצב [מצפון למוצב 114 שכזומת רפיד]. [...] זכור לי שהסמ"פ שלו דיזדון, אם טועה, הגיע ל-113. גם אני שלחתי לאזור 113 מחלוקת מהפלוגה שלי כאשר נפה האש... הייתה זו מחלוקת 3 שלו עם דני ברקוביץ' זיל, צל"שניק, ועוד שני טנקי הוא מההתחלת לא היה ת"פ שלו. זה היה מתוכנן מראש. [חלוקת 3 של פל' לחמה ת"פ סמג"ד 53, שמוליך אסקרוב, בתל עבס ובמוצב 111 ולא במוצב 113 שטוען עוזי אוריאלי. המחלוקת ב-113 הייתה אכן של פל' ז'/74 - צ"ע].

הגזרה הוא היחידה הטקטית הקטנה ביותר. אין לפצל גזרות! המג"ד מפעילה את הפלוגות שאומנו על ידו כמקרה אחד – במקרה יד עם אכבעות של עיקרונות אחדות הפיקוד הוא הקובל ברמת הגזרה גם בלחימה בהגנה. כאן פעל פלוגה אחת שלו ושתיים של 53; ובגזרה הדורומית – מג"ד 53 פיקוד פלוגה אחת שלו ושתיים של 74. כאשר החלה המלחמה בא הדבר לביטוי בברגירה הדורומית, שם פוצלו הפלוגות לפיצולי משנה ופעלו בזוגות ולעיתים כבודדים.

בקבוצת הפקדות שהייתה ביום שיישי, הייתה חלוקה של הכוח, מחלוקת הוקצתה לאורי עקיביה. דני ברקוביץ היה סמל המחלוקת, הוא היה מטייס המ"מ. היה לי מ"מ שהיה חדש לגמרי, חדש בגזרה, גינגי, שכחתי את שמו ברקוביץ התחיל את המלחמה עם מחלוקת 3 בתל עבס. [...] אז כמו שאמרתי, ביום רביעי בלילה ירדנו מהגזרה לחישניה על זחלים והבטה שם באחד המבנים. האווירה הייתה אווירת כוננות. דיברו כל הזמן על באוויר, לא על מלחמה. סך הכל דיברו על מתחף או על פעולה ארטילירית עימיות כלשהו עם חיל האוויר שלהם.

לא היו כל הנחיות מיוחדות. ביום חמישי איפלו יצאתי לסיוור עם בן-שחטן חישניה, לקביעת המשך מסלולי מחלוקת ופלוגה באזור. הגזרה עצמה היה אימונו, ואני הייתה כבר בגמר אימוני צוות, לקרה מסלולי מחלוקת ופלוגה. שיישי האווירה החלה להתלהט. ביום שיישי בערב התכנסנו לחישניה פקדות עם עודד ארז. השתתפו כל המ"פים, כולל עקיביה, המ"מים ומטה

תרשים 9 : מרחב הלחימה של גדוד 53 - מפת הקוד

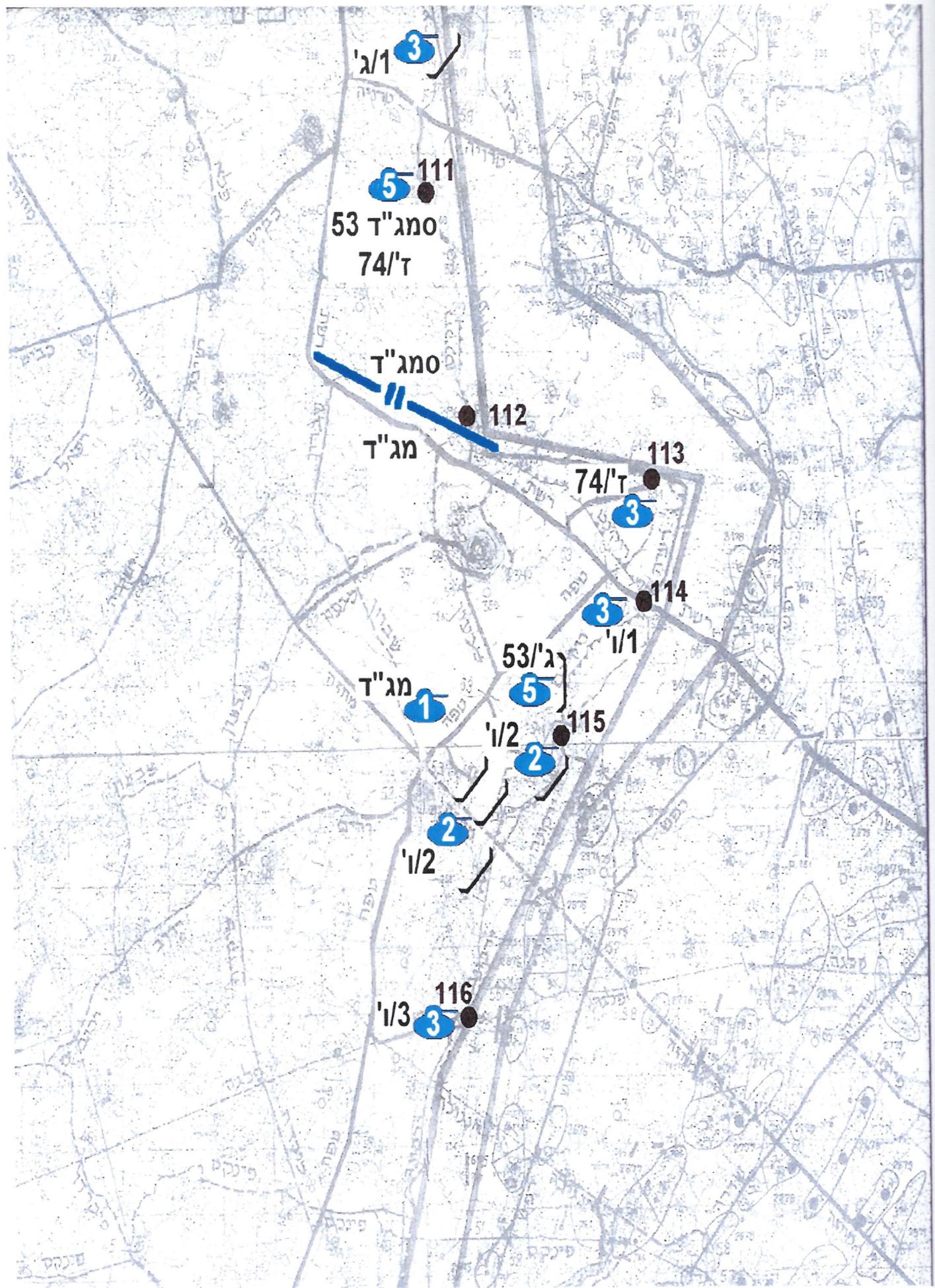
בקבוצת הפלוגות נעשתה חלוקת הכללים - במקורה ופורצת אש מזゴס מוה הפלוגה שלי - פחות מחלוקת 3, שהייתה ת"פ הסמג"ד, אסקרוב, שקיבל את גזרת כווננה - הייתה פלוגת כוננות [עתודה] צמודה למג"ד, שהיה אחראי עם יתרת הכוחות לגזרה משל פרט ודרומה. ככלומר, המג"ד היה אחראי למעשה על הכלול, אבל פיקד על הגזרה הדרומית של הגדור. עם תחילת הקרבות, כאשר נפלו הפוגים הראשונים שם, נעטי עם המג"ד מחוישניה ישירות לג'וחדר.

הפגז הראשון שנפל תפס אותנו מפוזרים ובכוננות מרבית. הטנקים היו ללא רשותות, פזוריים בשיטה סמוך לחיוושניה. הפלוגה שלי ישבה בין חיוושניה לתל פזרה; אורי עקבייה ישב בתוך המחנה הצבאי בחיוושניה או סמוך אליו; טנק המג"ד היה איתי, טנק הסמג"ד – עם הסמג"ד. ברגע שנפלו הפוגים הראשונים כל אחד טס למקוםו. עקבייה עלה ל-111 ולתל עבס, כשל הכוח שלו ת"פ הסמג"ד, אסקרוב, תפסו את ציר "טרוייה" בפתחת כווננה. אבי רונייס עם פלוגה ו' עלה לרמפות שלו. הוא התמקם בעיקר במוצב 111. אני חשב שהסמ"פ של אבי רונייס היה עם המחלקה השלישית במוצב 111. ציר הנפט, ציר הנטה עמו הפלוגה. אמי רונייס היה מפקד מילואים של מחלקה 2 מפלוגה ו'. צ"ע] כאשר הגיעו מאוחר יותר לציר הנפט, אני כמעט משוכנע שרائي אוטו נושא חוזה. חטף איזה פג זארטילרי. איןני יודע בדיק מה קרה לו.

התנועה של הפלוגה שלי עם המג"ד, הייתה מחוישניה בציר "מחזה" [ציר הנפט] דרומה ישירות לג'וחדר. פרישת הכוחות בציר הנפט הייתה כמו שאמרתי: אבי רונייס מ"פ ו' היה אחראי על 115. הוא נערך עם מחלקה במוצב וברמפה שבין המוצב לאו"ם. [אבי רונייס עצמו ישב ברמפה שכונתה "רמפת המג"ד", אשר שלטה מצפון על פתחת ג'וחדר ועל ציר הנפט ומחלקה 2 שלו, המ"מ וטנק נס"ף תפסו את הרמפה מצפון ל-115. מחלקה 1 בפיקודו של חממן, ישבה בצומת רפיד סמוך ל-114. צ"ע] מחלקה שנייה שלו, נראה עם הסמ"פ, בציר הנפט, ומחלקה שלישית באזור מוצב 116. ככל הזכור לי שמו של המ"מ היה יואב [יקיר]. היה זה אותו מ"מ שנסוג מאוחר יותר לתל א-סקי. הפלוגה שלי, ככלומר 7 הטנקים שנותרו לי נערכו כך: 2 טנקים בציר הנפט – טנק הסמ"פ, בווע תמיר, וטנק גור בפיקודו של בירנבוים; 2 טנקים בחלק הצפוני של מוצב 115 – טנק מ"מ 2, עודד בקמן, וטנק גור; ו-3- טנקים באזור בוטמיה – הטנק שלי, טנק מ"מ 1, חגי צור, וטנק בפיקודו של סמל אקונייס. מחלקה 3 שלי הייתה ת"פ הסמג"ד בגזרה הצפונית של הגדור.[...]

הטנקים ב-115 נכנסו בציר למוצב, לא למוצב עצמו, אלא צפונית למוצב בין תעלת הנ"ט שהסתתרימה מצפון למוצב, על הכביש עצמו. כאן הייתה ירידת של ציר המערכת. עודד נעמד בדיק על קו הרכס מצפון לטוללה.

תרשים 10 : חלוקת הגזרות בגזרה 53 ותוכנית הפרישה

לגביו, לפי קבוצת הפקודות ביום שישי, הוראת המג"ד הייתה לעמוד בבודטמיה, בcpf. אני נעמדתי בצדוד לתעלת הנ"ט, בציר "רוקינט" בסביבות מפג 26. נעררתי על תעלת הנ"ט במרחך של כ-500, 1 מ' מדרום-מערב למוצב 114. היה לי קשר עין עם המוצב. התנועה של הגדור לקו מהיושניה נמשכה כ-30 דקות בערך. בסביבות השעה 20:14 כבר היינו ממוקמים בעמדות.

זה היה המצב שנתקפנו בו ברגע שנפתחה האש. איני יכול לתת לוח זמנים מדויק; אף אחד לא הסתכל על השעון וגם לא היה זמן זהה. למעשה עוד בשלב התנועה התחלנו לקבל דיווחים, בעיקר מאבי רוניס. מהדיווחים האלה התברר שיש לחץ על ציר הנפט ויש חיר שמנסה להתקדם לאוזר 115. ואז הדיווח הבא שקיבلتி, היה שטנק הגור שהיה עם הסמ"פ שלי, בועז, בציר הנפט, נפגע. בועז עם הגור שלו נכנס לרמפות ג' ו-ד' בציר הנפט. הגור חטף שם פג' ח"ש. בועז דיווח לי שה-2א' שלו, בירנבוים, נהרג. בשלב הזה התחילו להגיע דיווחים מציר הנפט. היה מצב לא ברור בציר. בועז תמייר אמר שלוחצים אותם חזק מאוד. גם אבי רוניס המש"פ דיווח בראשת על המצב בציר.

בשעה 20:14 לערך לחמו בציר הנפט 4 טנקים: 2 טנקים של מחלקה 2 מפלוגה ו', בפיקודו של סמ"פ ו'; 1-2 טנקים מפלוגה ג', בפיקודו של בועז תמייר, סמ"פ ג'.
לפני השעה 20:00 נפגע הטנק של בירנבוים מפלוגה ג' ונותרו בציר הנפט 3 טנקים. צ"ע

ואז, בשעה 20:15 בערך, קיבלתי פקודה מעודד, המג"ד, לרכז את 5 הטנקים שהיו איתני – ה-2 שמצפון ל-115 וה-3 מבוטמיה – ולהיכנס לציר הנפט ולהיות אחראי ללחימה בציר. האתגרות ללחימה בגזרה חולקה: אבי רוניס ב-115; ואני בציר הנפט. מיד אספתי את הנעור, דהרנו לציר "מחוזה", ציר הנפט, דרך ציר "טיפה", במקביל לככיש ונכנסנו לציר הנפט [דרך ג'וחדר].

נכנסתי לציר הנפט רק עם 4 כלים. עוזד בקמן, מ"מ 2, קיבל פג' ארטילרי בהינע שלו, ההינע נפל, ואז הואלקח את 2ב' של אילן אורנשטיין. מפקדי ארבעת הטנקים היו עוזד, חגי, אקוניס ואני. ברגע שנכנסתי ראייתי שיירה מוזרה יוצאת מציר הנפט. היה שם טנק הקש"א שחטף פג' ארטילרי בצריח והוא עם טען פצוע.[...]. הקש"א לא היה מתוכנן להיכנס לציר "מחוזה", אני יודע איך הוא הגיע לשם. בשלב מוקדם יותר, ככלומר לפני שנכנסתי לציר "מחוזה", המג"ד חיפש בקשר במש"כ בשעה את 17ג'

[הקש"א]. כלומר, בשלב התנועה מהיושניה לגיוחדר טנק הקש"א לא היה צמוד לטנק המג"ד, וזו עודד חיפש כל הזמן את 17ג' ולא הייתה תשובה. מסתבר שהקש"א נכנס בטעות לציר הנפט, חטף פג' בהתחלה, כל הקשר הלק לו ולא יכול היה לענות. בשנכנסתי לציר ראייתי שם, אם אינני טועה, 3 כלים שייצאו משם. אני משער שטנק הקש"א היה בטוח שם, ואני משער שהוא שם גם הסמ"פ של אבי רוניס, בחור צנים, איינני זכר את שמו.

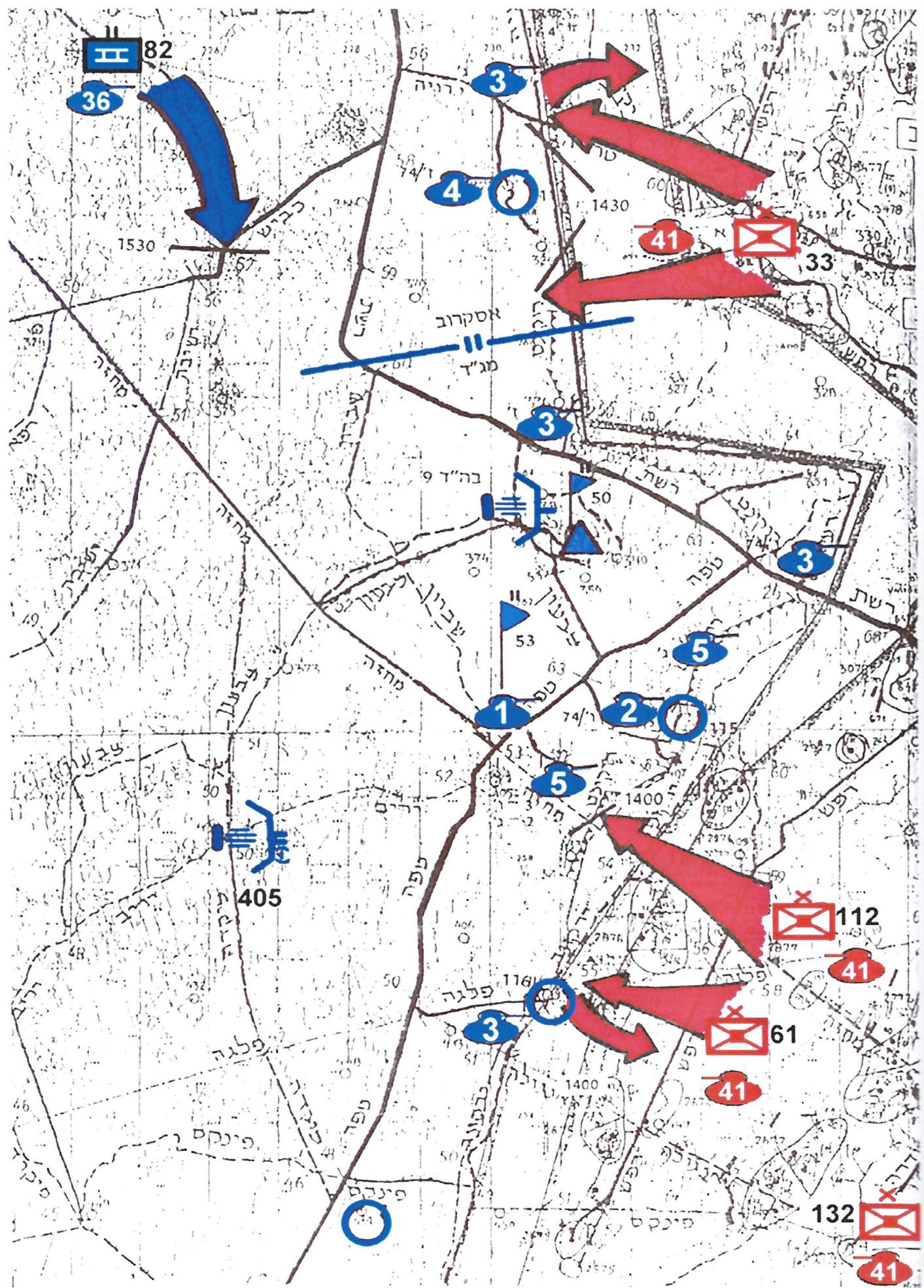
הארטילריה, המסיעת לגוז, מופעלת ללא קציני קשר – אין כת"קים בפלוגות; הקש"א לא נע עם המג"ד והקשר ביןיהם נותק. את הקט"קם "שכחו" בחיוושניה במהלך הריצה לקו! במצב זה אין תמה שדרישות הסיוע ותיקוני האש לטיווח מעברים ברשות "טופי" – רשות המבצעים החטיבתית!

ואז נכנסנו פנימה. בוועז תמייר המתין לי כבר, אך זה לא היה בכו העמדות אלא בכו של גיוחדר הישנה. אתה רואה כאן מhana ישן של הסורים ועצים. על קו הרכס בוועז המתין לי שם בלבד. ובפנים, קרובה יותר לרמפות, היה אחד הכלים של 74 [פל' ו'] חצי בוער.[...] איך שנכנסתי לאזור העצים, הטנקים הסורים כבר עמדו בחזיתנו [באוצר מלקה]. נכנסתי על הציר עצמו. את בוועז לא ראייתי בהתחלה, וכאשר הגיעו לגיוחדר הישנה הסורים היו כבר באוצר הרמפות ג' ו-ד'. נכנסתי לציר "מחזה" מול גיוחדר. העצים מגיעים שם עד סמוך לציר. שם למעשה נעמדנו בפעם הראשונה. שם, איך שהגעתי לקו הרכס ראייתי את הכלים הראשונים שלהם. זה היה די קרוב, והיה זה הכלי הראשון שדפקתי שם.

למעשה פה התחלנו להילחם. בין גיוחדר לבין תעלת הנ"ט עמד כלי בוער של 74, וכל יתרת הכלים של 74 אף כלי לא נשאר כאן. למעשה, בשלב הזה היוו שם 5 טנקים: בוועז, חגי, עודד, אקוניס ואני. בשלב הזה גם לי הלק הטנק מבחינות כל מערכת החשמל, והחלפתו טנק עם חגי. בסביבות השעה 16:30, חגי עם הטנק הזה פינה 4 טנקים לנפה. מאוחר יותר מוזכרים הטנקים האלה בהקשר לצביקה גרינגולץ', שאילתר שניים מתוך הארבעה ויצא לציר הנפט. הוא יצא עם הטנק שלי שהייתה לו תקלת במערכת החשמל ועם חגי, ובמהלך התנועה שוב התקלקלת מערכת החשמל והוא החליף טנק עם חגי.

כלומר, חגי החזיר לנפה 4 טנקים: הטנק שלי, הטנק של בירנבוים, ועוד שני טנקים של פלוגה ו' שחטפו פגיזים. זה היה 17ג' [טנק הקש"א] וטנק נוסף.

תרשים 11 : ההתקפה הסורית בשעה 15:30 - 16:00 - פרישת הכוחות בשעה 14:00

בתחילת הלחימה היו ציר הנפט 5 טנקים – 2 מפלוגה ו/47 בפיקודו של סמ"פ ו'; 2 מפלוגה ג'/53 בפיקודו של בועז תמיר סמ"פ ג'; גם טנק הקש"א נכנס לציר הנפט עם תחילת הלחימה. עד הגעתו של מ"פ ג' לציר הנפט, בשעה 00:15 לערך, נותר בפתחות ציר הנפט רק טנק אחד כשיר מתוך ה-5 שהיו לציר עם תחילת המלחמה – הטנק של בועז תמיר, סמ"פ ג'. 4 טנקים אחרים נפגעו: טנק אחד של פל' ו' נפגע ובער סמוך לרמפות ממערב לתעלת הנ"ט; טנק הקש"א 27ג', נפגע ופונה לציר הנפט לכיוון נפח'; הטנק של בירנבוים מפלוגה ג', שנפגע ופונה לאחר; הטנק של סמ"פ ו', שנפגע ופונה לאחר; צ"ע.

בintéים נתku ליא ג'וחדר גם הטנק של אקונייס, הטנק שלו פרס [זחל] או משה כזה, ואז נותרנו שם 3 טנקים: בועז, עודד, ואני – שלושה קצינים מהגדוד – כלומר, מכל הפלוגה [7 טנקים] נותרו לי, בשעה 00:16 לערך, רק 3 כלים.

בשלב זהה ה החלנו לנחל אש מאזור ג'וחדר הישנה.[...]. הבעיה העיקרית הייתה שמה מקום בו עמדתי לא יכולתי לראות את ציר הנפט לכל אורכו. ראייתי רק את מה שהיה באזור הרמפות. שם הסתובבו הרבה כלים. את הציר עצמו לא ראייתי כך שאיני יכול לומר כמה עמדו מאחוריו הרמפות.[...].

סיוע ארטילרי לא היה בשום אופן, בשום שלב. יותר מאוחר היה לי שם פג' תאורה אחד.[...]

כל הדיווחים הلكו למג"ד והוא העביר אותם לחטיבה. את המג"ד, אני מדגיש, לא ראייתי ביוםיהם הראשונים חוץ מהשלב של תל פרס. [עווי לא ראה את המג"ד מתחילה המלחמה, בשבת בשעה 00:14:00 לערך ועד יומם ראשון בשעה 00:09 בתל פרס – סה"כ 19 שעות ולא יומיים בטענתו!]

בקיזור, בשלב זהה ניהלנו אש, ואז בסביבות השעה 00:16 המג"ד הודיע לי בקשר למג'ינים עוד טנקים אליו תחת פיקודי. הראשון שהגיע היה יעקב (ג'יק), סמ"פ של פלוגה ב'[82], שהוא בן מחזור שלי [בקק"ש]. הוא הגיע עם 3 טנקים. הוא חבר אליו בJOINDER הישנה, צעקתי לו את מס' התדר הפלוגתי שלי – ברשות "גלופה" - והוא נכנס לרשף. בשלב זהה שכבר עמדו לרשותי 6 טנקים – 3 שלי ו-3 שלו – ה החלנו לניסות לשפר עמדות ולקחת את הרמפות בחזרה, לפחות בשלב הראשון. ואז ה החלנו להתקדם כאשר בועז ועוד משמאלי לציר [מצפון לו], אני על הציר עצמו, וג'יק עם 3 טנקים מאחוריו.

הפרישה מצפון לציר הייתה מצומצמת, כי יש שם שדה מוקשים והיינו די מוגבלים לציר עצמו. הגענו למרחק 500-600 מ' מהרמפות עצמן. כל אותה עת הסורים ירו כמו מטאורפים, אבל האש לא הייתה עילית. כל פעם היה מתקרב איזה טנק סורי והיינו דופקים אותו. בשלב זהה, כשהתקרבתי לרמפות בצד הנפט, קיבלתי ת"פ סמ"פ נוסף עם 4 טנקים מפלוגה ד' של גוד 82. הוא נקרא בראשת "משנה דומס". (מאוחר יותר הוא נהרג עם דני ברקוביץ'). לאחר שהתייצב גם הכוח הזה היו תחת פיקודי 10 טנקים על ציר הנפט: 3 של; 3 של ג'ק מפל' ב'; ו- 3 מפל' ד'. ברגע שהוא לית את הכוח הזה הצבנו שם קו די רציני למרחק של 600-700 מ' מערבית לרמפות, ואז החלמתי שאני לוקח בהסתערות את הרמפות. מסתער עליהן. היה זה כבר לקראת השעה 00:17....] סמ"פ ד' היה עם 4 טנקים מאחור בקו העצים, בחיפוי רחוק; ואני עם 6 טנקים בקו הקדמי על הציר. [...] היו בחזיתנו عشرות כלים ולא בודדים. טנקים, רק טנקים.

ואז נתתי פקודה להסתערות. השארתי חיפוי קטן מימין והסתערנו – כולם, בועז, עודד, אני ועוד טנק אחד. 4 טנקים הסתערו, כאשר בחיפוי היו 6 טנקים – 4 מרוחק ו-2 מקרוב. ואז הגענו בסביבות 200 מ' מהרמפות. יש שם מעין ירידה – אתה לא רואה, אתה יודך ועולה ובטת אתה רואה את הרמפות. אני אישית, למען האמת, אפילו לא ראיתי מה קורה ממול, כי איך שעלייתי שם ממול עמד טנק סורי 25 מ' מאייתנו. אז אותו דפקנו. אני עלייתי בדיק במקום שבו הטנק עלה באש. החיבור הסורי מהרמפות עצמן התחיל לירוט علينا בכל מיני כלים – RPG וכלי נ"ט אחרים, ותנופת ההסתערות שלנו נבלמה למרחק של 200-300 מ' מהרמפות. עצרנו שם והמשכנו לנהל אש.

**אתה המ"פ! לרשותך 10 טנקים. על פי תמונה המצב – קרקע, אויב, כוחותינו –
כיצד הייתה נוהג? לרשותך מפה של השטח. העלה את תוכניתך על המפה והציג את
עיקרי תוכניתך. פרט את שיקוליך.**

בשלב זהה הסורים נראהו התקיאשו מציר הנפט, כי כל הזמן הם ניסו לפרוץ ולא הילך להם. ואז הם ניסו את הפריצה השנייה, שזה בין ציר הנפט לבין מוצב 115, איפה שהגשר עדין מונח על התעללה. עד היום יש שם גשר וטנק הפוך. זה יוצא בערך מול תל דהריה, בכתף של התעללה נ"ט, בדיק במקומות שבו מתחילה ההתרומות

לכיוון 115, תל קליע [תל קלען], שם הם ניסו לפרק. השעה הייתה אז אחרי 17:00, וקרأت אור אחרון. פה למעשה עוד ואני דפקנו להם שני טג"שים. הלא מחר מאוד שם, והעסק נבלם. בשלב זהה הסורים לא ניסו עוד להיכנס, לא בציר זהה ולא בציר הנפט. הזמן עכשו, הוא לפני חשכה, ממש אור אחרון. **[תחת פיקודו של עוזי היו**

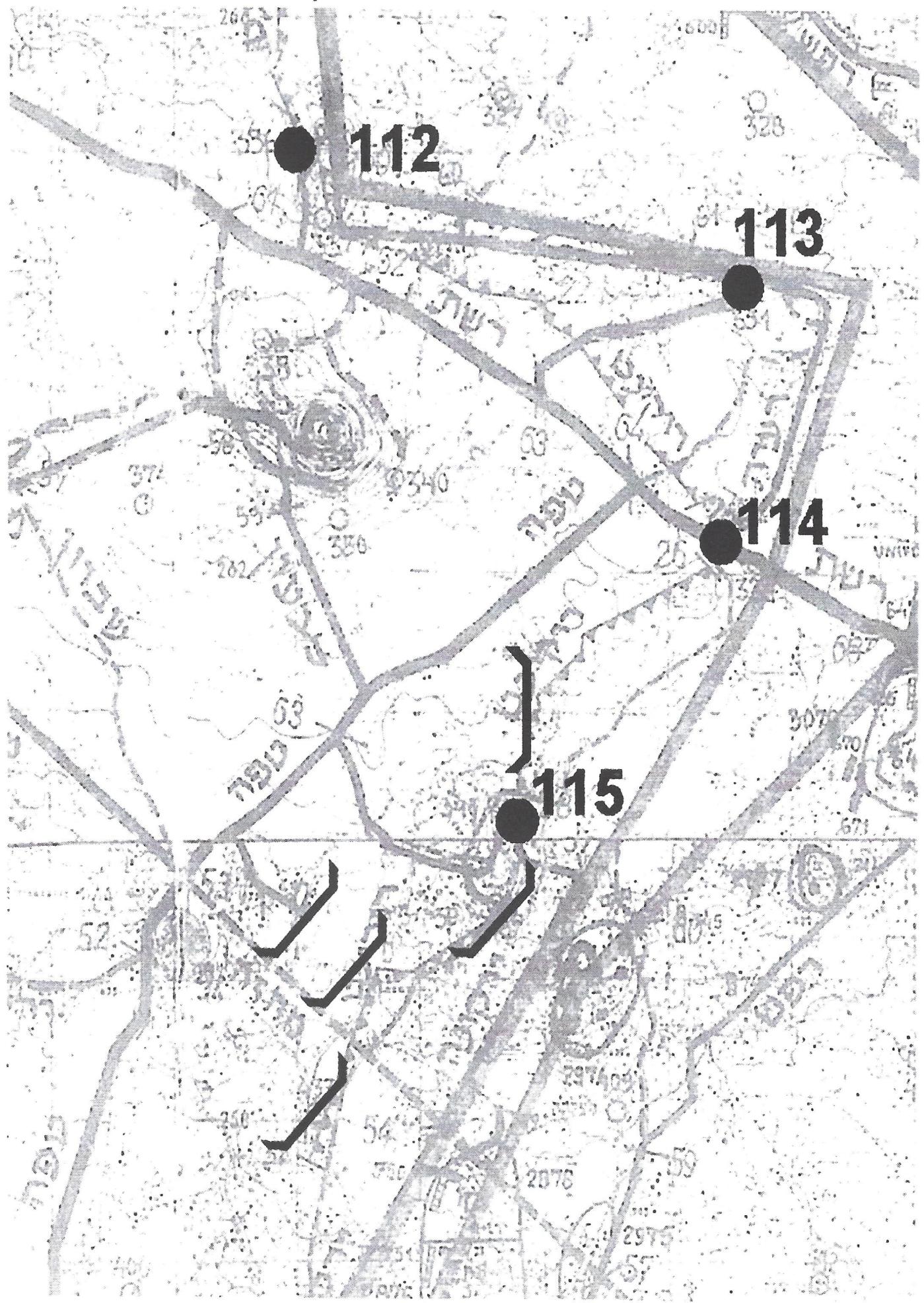
עדין 10 טנקים. צ"ע]

עד עכשו השמדנו בגורת הפלוגה שלו 3 כלים: 2 טג"שים וטנק אחד על ציר הנפט. **לקראת אור אחרון ייצבנו את הקו והם לא ניסו להתקדם עוד. גם אנחנו לא ניסינו.** בשלב זהה, לאחר שנבלמה ההתקפה, המשכנו לנחל אש ואז [בשעה 00:19, לערך] נכנסה פלוגה ד' של גזר 82 שהייתה צריכה לסייע לגורה הדרומית [ל-116]. אינני יודע איזה פקודה קיבל מ"פ ד'. הוא היה כבר ת"פ ועדד [המג"ד]. אינני זכר פקודות שעברו בראש הגזרות למ"פים אחרים. פשות הימי עסוק מאוד בראש הפלוגתית, כדי לשמוע בדיק מה קורה לכל אחד.

האחריות לעדכון תמונה המצב הכלולת בגורת הגזר מוטלת על המג"ד. רק באמצעות היוזן הדדי מג"ד-מ"פים ניתן לנחל קרב כה מסובך ומורכב בקרוב ההגנה. נראה כי הייתה כאן בעיית שליטה ברמת הגזר.

בשלב זהה, עם חשכה, לא נפגע לי אף טנק מטווח ה-10 שהיה לי. בהתקפה לא נפגע לי אף טנק משא הסורים[...]. ואז שמעתי בקשר את ההיתקלות של פלוגה ד' מגזר 82 בפיקודו של דני לוי. הייתה חשכה ולא נעים היה לשמוע בקשר, כאשר דני לוי עלה על מארב סורי מדרום לגיחדר באזור 116 ונדקנו לו, אם אינני טועה, 5 כלים מטווח ה-7 שהיה לו. נותרו לו 2 כלים והוא ממש השתוול בקשר. הוא דיבר עם המג"ד שהבטיח לעוזר לו. אולם, מהפקודה שקיבلتني הבנתי שבעצם המג"ד לא התכוון לעוזר לו. הפקודה הייתה לשלו סמ"פ אחוריות ולסגור את הציר מדרום לגיחדר, לכיוון דרום, כדי שלא יתקעו לנו טרייז מאחור.

תרשים 12 : מפת עזר לרישום תוכניתך אתה !

הפעלת פלוגה ד' 82 על ידי מפקדת חטיבת 188 בלילה, ממוקמה בצומת רפיד עבר מוצב 116, היא דוגמה להפעלת כוח טנקיים בלתי מושכלה, שנבעה אולי מפניה ברמת הפיקוד והחטיבה. הפלוגה שהייתה פלוגת צמ"פ לא הכירה כלל את השיטה, ולא היו לה מפות נתוני שטח וקו של הגזרה. הפעלתה בלילה עבר המוצב, כאשר האויב אינו ידוע, משמעו ליקוי חמור בשיקול הדעת של נתן הפקדה, שגורם בסופו של דבר להשמדתה! יתרה מזו, הפעלתה מוכיחה על תमונת מצב לקויה ברמת החטיבה הן לגבי האויב הן לגבי כוחותינו. במצב כה נזיל וכזה לא ברור ובמיוחד עם כוח שאינו מכיר את הגזרה, עדיף היה לשמר על הכוח ולהפעילו עם או רiom כתתברר תമונות המצב. צ"ע.

ماוחר יותר הבנתי שהמחלקה מפלוגה ו' שি�שה ב-116 נשברה ונעה לתל א-סקי. ככלומר, גمراה כבר את כל התהומות. עד או ר אחرون הם נשארו בלי אף פגז.

טנק בלי תחמושת כבודה מאבד את יכולתו להשמיע בשדה הקרב. עיקרו הרציפות בחימה מחייב לאפשר לטנקים להילחם ברציפות. זה מחייב לתכנון בקפידה הספקת תחמושת, דלק וחלפים בצרירים קצריים בעורףם של הלוחמים, תיקון בשטח של טנקים שנפגעו, ככל האפשר, וכן פינוי מהיר ויעיל של נפגעים לאחרת ואנשי צוות ומפקדים שנפגעו. התחזקה של גודוד 53 התבססה על הזרמת תחמושת דלק וחלפים מנגף' לאורך ציר הנפט עד ג'וחדר ועד רמת מגשימים ופינוי הנפגעים לנפח'. וכך אשר נחסם ציר הנפט לתנועה אם עקב הפגזות או מאוחר יותר חסימה פיזית – נוטקה למעשה כל הגזרה הדרומית ממוקורות האמצעים החיווניים להמשך הלחימה. כל מערך התחזקה של הגזרה הדרומית צרייך היה להתבסס על הציריים העורפיים שממערב לגזרה – ציר מעלה גמלא, ציר רמות והציר הדרומי דרך אל על-רמת מגשימים. צ"ע.

אלדד:

האם זכור לך שלב ביום שבו נשלחה מחלקה או 2 טנקים מציר הנפט לסייע ל-116?

עווזי:

מהכווח שלי לאזשלה אף מחלוקת. אולי מפלוגה ו'. בשלב שدني לוין עלה על המארב הסורי קיבלתי פקודה מעודד לשלוות את אחד הסמ"פים שקיבلتני ת"פ לצומת ג'וחדר לבליםה כלפי דרום. שלחתתי לשם את סמ"פ ד' עם 4 הכלים שלו, והוא התמקם בצומת עצמו, לא בחניון. אני נשארתי בציר הנפט עם 6 כלים. בו-זמנית

כמעט שלחתתי את בועז תמיר ל-115 על פי הוראות המג"ד. בועז נע לשם אישית עם הטנק שלו והתמקם ברמפה ב' של המוצב [מדרום למוצב, ב"רמפת המג"ד']. אם איני טועה הוא היה שם לבד. מפלוגה ו' של גודז 74 לא נותר שם אף אחד. בשלב מסויים בשעה 00:20 ואולי קודם לכן, שמעתי בקשר שאבי רונייס, מ"פ ו', נהרג. [אבי רונייס לחם ב"רמפת המג"ד" מדרום ל-115 ונפגע שם. זו הייתה הסיבה שבועז תמיר נשלח לשם. צ"ע.]

בקיצור, בziej הנפט ובziej הפריצה השני בכתף של 115 היה קיפאון למשעה. פגזים השתולו, ארטילריה, אבל לא הייתה תנועה – לא שלנו ולא של הסורים. בועז הגיע לרמפה, עלה לתצפית [ברמפה ב'] ואז הסתבר שהסורים חידשו את ניסיון הפריצה באוכף שמדרום ל-115. כמובן, במידור שבין ציר הנפט למוצב האו"ם הסמוך ל-115. בועז התחיל לחטוף ארטילריה אדירה, אש סאגרים וכל מה הקשור לעסק [אשר נ"ט מסווגים שונים]. בועז לא עלה לעמדת ירי ולא ניהל אש אלא דיווח שירות מג"ד בראשות הגודזיות. [**עדותו של בועז תמיר שונה בנסיבות זו מעודותו של עוזי המ"פ.** ראה גם את עדותו של עודד בקמן. צ"ע.] המג"ד הורה לי אישית לעבור לרמפה ב', לעלות ל-115 ולראות מה קורה שם. לקחתי עימי את עודד בקמן והשארתי בziej הנפט את ג'יק, סמ"פ ב' 82, כאחראי על פתחת הzej. בשלב זהה הctrappolo לג'יק, על-פי הוראות המג"ד גם 4 הכלים של פלוגה ד' שהיו בצוות. איני זכר אם הctrappolo 2 טנקים או 4, כי הם קיבלו את הפקודה ישירות מהmag"d. צריך להבין שהאנשים של גודז 82 לא הכירו בכלל איפה הם חיים. لكن אי אפשר היה לניזיד אותם [**הכוונה להניע אותם בשטח לא מוכך במיוחדليل – צ"ע,** והשארכנו אותם צמודים לציר הנפט.

לפי תיאור זה חלוקת הטנקים של עוזי אוריאלי הייתה כלהלן: עוזי עם 3 טנקים ברמפה ב' ב-115 ו-7 טנקים בziej הנפט ובג'וחדר, בפיקודם של ג'יק, סמ"פ ב' וסמ"פ ד'. צ"ע.

אני נעתי חזרה על ציר הנפט [”מחוזה“] לעבר צומת ג'וחדר ונכנסתי בכביש ל-115 לרמפה ב'. בועז כבר היה שם. השארתי את עודד קצר מאחור ועלינו לעלה לראות מה קורה. הראות לא הייתה טובת. היה עשן ושריפות בכל הגזרה. זיהינו ניצנוצים של כלים מאוזן הפריצה שלהם למיטה, כמובן בטוחה 700-600 מ' מהרמפה עצמה. אש תופת הייתה על הרמפה. ואז צריך להבין מה קרה כאן. בשלב הזה הספקתי להיות ברמפה כ-20 דקות, מקסימום חצי שעה. אני מעריך שהגעתי לרמפה קצר אחרי השעה 00:30 [אחרי 20:00], קשה לי להעריך את הזמן.

ואז, איך שהתיישבתי שם [ברמפה ב'], ג'ק, אותו סמי'פ' ב', שנשאר בצר הנפט, נכנס להיסטוריה והתחיל לצעוק שנכנסים אליו המון טנקים בצר הנפט. המון טנקים והוא נסוג. זה מה שהודיע בקשר, וצעק וצעק. המג'יד קרא לו בקשר מס'ר פעמים והוא לא ענה לו. אז החלטתי לקרוא לו בראשת שלי, רשות "גלופה". גם המג'יד נכנס לרשת שלי וניסה לקרוא לו, אבל לא הייתה תגובה. אז התחלתי לקרוא לו בשם הפרטี้ "ג'יק כאן עוזי", כי אנחנו בני אותו מחוז בקורס הקצינים ובבה"ד 1. הגיעתי לו ארבע-חמש פעמים, הוא נראה התעשת וענה לי. לעזרה את הבוחר כבר אי-אפשר היה, כי הוא היה אחוז עמוק. היה מפוחד מאוד, ממש תחת לחץ אדיר. איני יודע מה קרה שם בדיק, הוא אמר שנכנסים המון טנקים והוא נסוג. אז כאן פשוט היה דבר אחד ויחיד לעשות: שאני אוטוס מרמפה ב' ואחכה להם בгиוחדר. את עודד המ"מ השארתי ב-ב' [עם בועז] ואני אישית נעתי עם הטנק שלי בנסעה מטורפת על הכביש לעבר גיווחדר.

תוך כדי נסעה הסברתי לג'יק מה עליו לעשות כדי להשווות את הסורים. כדי שלא ינעו לאחר כמו מטורף, נתתי לו כל פעם קו – לעשות בלימה, לעשות השהיה; מה שאנחנו מכנים בשരון "השהיה איטית", "עקב על הקרקע", כל פעם עם חצי הכות. את זה הוא עשה. לשמהתי, את זה הוא עשה ולא טס. איני יודע אם הוא ניהל שם אש, אבל טנק אחד שלו חטף פג' או פרס זחל ונעוצר על הצר, ומה שקרה למעשה שהוא השפתקי להגיע לחניון עצמו [בגיוחדר] לפני שהם הגיעו לצומת. איך שנכנסתי לחניון, שהיא היעד [יעד העצירה] הבא - כי אני לא ידעתי מה קורה והם היו בMagnitude נסיגת אדירה – תיארתי לג'יק [שלא הכיר את השטח] את מסלול התנועה שלו לעבר החניון: "עצים מימין, עצים משמאלי, מגיע לכביש, פונה 100 מ' ונכנס לחניון". פשוט הכרנו כל אבן בשטח. כינשתי לשם את כל האנשים.

בסק-הכול היו תחת פיקודי באותה השעה 10 טנקים – 8 בגיוחדר, כולל הטנק שליל; ו-2 ב-115 ברמפה ב'. בחניון היו ל-8 טנקים תקינים. כל האנשים שם היו "בעננים", והבעיה שלי אז הייתה לרשות אותם עם הקרקע, עם האויב, ולהכניס אותם לכושר פעילות תקין. כל שבעת הצוותים היו פשוט לחוצים ולא ידעו מה קורה אתם. [...] מהשלב הזה לא נכנסנו עוד לצר הנפט.

כאמור בשלב הזה היו ל-8 טנקים בחניון ו-2 ברמפה ב'. על הרמפה היה לחץ עצום, והוא ביקשתי תאורה. למעשה, שם עודד תפס יוזמה. הבוחר פשוט היה אמיתי. הוא התקשר אליו ביקש תאורה ואני העברתי את הבקשה למג'יד. משום מה, הארטילריה שלנו הורידה נפי' על עודד ובועז, עד שהצליחו להסיט אותם 600 מ' דרומה ובקשו תאורה. אז הם הודיעו לנו שיש להם, אם איני טועה, רק פג' תאורה אחד. הם ירו את פג' התאורה. אני לא זכר כמה זמן עבר, אבל אני משער

ש-30 שניות זה זמן הבעה שלו. לאור התאורה ביצע עודד ירי מהיר והשמיד 6 קלים עם התותחן הći גרווע שהיה לנו. 6 קלים הוא דפק אחד אחרי השני. עודד בקמן היה אחת ההפתעות של הפלוגה. [לטענתו של עודד ביום, התאורה אפשרה רק לזרות את החניון עצמו. הירי בוצע בעבר "עינוי החתול" של הרק"ס הסורי. צ"ע.]

בעניין הפעלת הארטילריה. לכוח לא היה קש"א או כת"ק והתקשרות עם הארטילריה עברה ברשות "טופי" – רשות המבצעים החטיבתי. נראה כי התרגולות "קצין חש"ן מטווח" לא הייתה ידועה למפקדים שם. יתרה מזו, ניתן היה ליזום קשר ישיר בין יחידת האש למ"פ או למג"ד בראשת הגודוית והיה נחוץ ה"קצר" שבהערות התשדרות בראשות המבצעים החטיבתי. סוגיות המחשב בפגז תאורה היא סוגיה נכבדה, שבאה על פתרונה רק לאחר מלחמת של"ג, עת צוידו הטנקים באמצעות ראיית לילה מושכללים בעלי טווח ארוך והוגדלו כמוניות תחמושת התאורה ביחידות האש (כולל במרגמות קצרות הטווח – עד 4,000 מ'. צ"ע).

בשלב הזה עודד, המג"ד, נתן לי פקודה להעביר טנקים ואנשיים לאזור רמפה ב'. מ"פ ו', אבי, נהרג ואני יודע כמה קלים נשארו לפלוגה ו'. עד כמה שידוע לי הרמפה המרכזית ב-115 לא הייתה מאושתת, אז שלחתי לשם את ג'יק [סמ"פ ב' 82] עם טנק נוסף. המצב הסופי היה: ברמפה א' של 115 [בחלקו הצפוני של המוצב] – עודד בקמן עם עוד מ"מ של ג'יק [מפל' ב' 82] ואולי עוד גור; ברמפה ב' של 115 – בועז תמיר עם ג'יק. בסך הכל 5 טנקים בגוררת 115. אני נשארתי בחניון, בסופו של דבר, עם 4 טנקים: הטנק שלי; טנק של סמ"פ ד' 82; ועוד 2 גוררים, כל אחד מפלוגה אחרת [מפלוגות ב' ו-ד']. טנק אחד מה-5 שהיה לי, טנק של פלוגה ד' נתקע בחניון ולא היה מסוגל להמשיך בלחימה.

בקיצור, עודד בקמן היה אחראי עד הבוקר על רמפה א', לא עזב אותה, דפק קלים ואנשיים. מרגע שעוזד עלה על 115 הוא לא עזב את הרמפה. רק לאחרת בשעה 10:00 הוא עזב לפיקודת פיקודת שלי.

לאחרת לפנות בוקר נהרג ג'יק ברמפה ב'. פג' קטף אותו מהצריח. הטנק השני שלו לא נפגע. בועז תמיר נפצע קל ופינה את עצמו עם הטנק לגיווחר. היה זה בין 09:00 ל-10:00.

במשך הלילה עמדתי בצומת [בחניון סמוך לצומת]. המאמץ הסורי לא רוכז לכיוון הצומת. הסורים ניסו לעبور מצפון לנו באזור רמפה ב', בראשת 115. ראייתי כל הזמן את הכוח הזה ודיווחתי עליו. מבחינת ציר הנפט – היו ניסיונות סוריים, לא מרוכזים להיכנס בציר, כל פעם 2-3 טנקים. אנחנו עמדנו בצומת בלי אורות ובלי שום דבר.

הבעיה העיקרית הייתה לפגוע בטנק הראשון. המרחק מהחניון עד הצומת הוא - 200 150 מ'. דפכנו את הטנק הראשון, והוא שימש לנו אבוקה. לאורה יכולנו להמשיך ולירות. מאותה שעה ועד הבוקר השארנו בצומת 19 כלים בוערים. 5 מתוכם היו

נגמ"שים והשאר טנקים.[...]

יום ראשון, 7 באוקטובר, משעות הבוקר

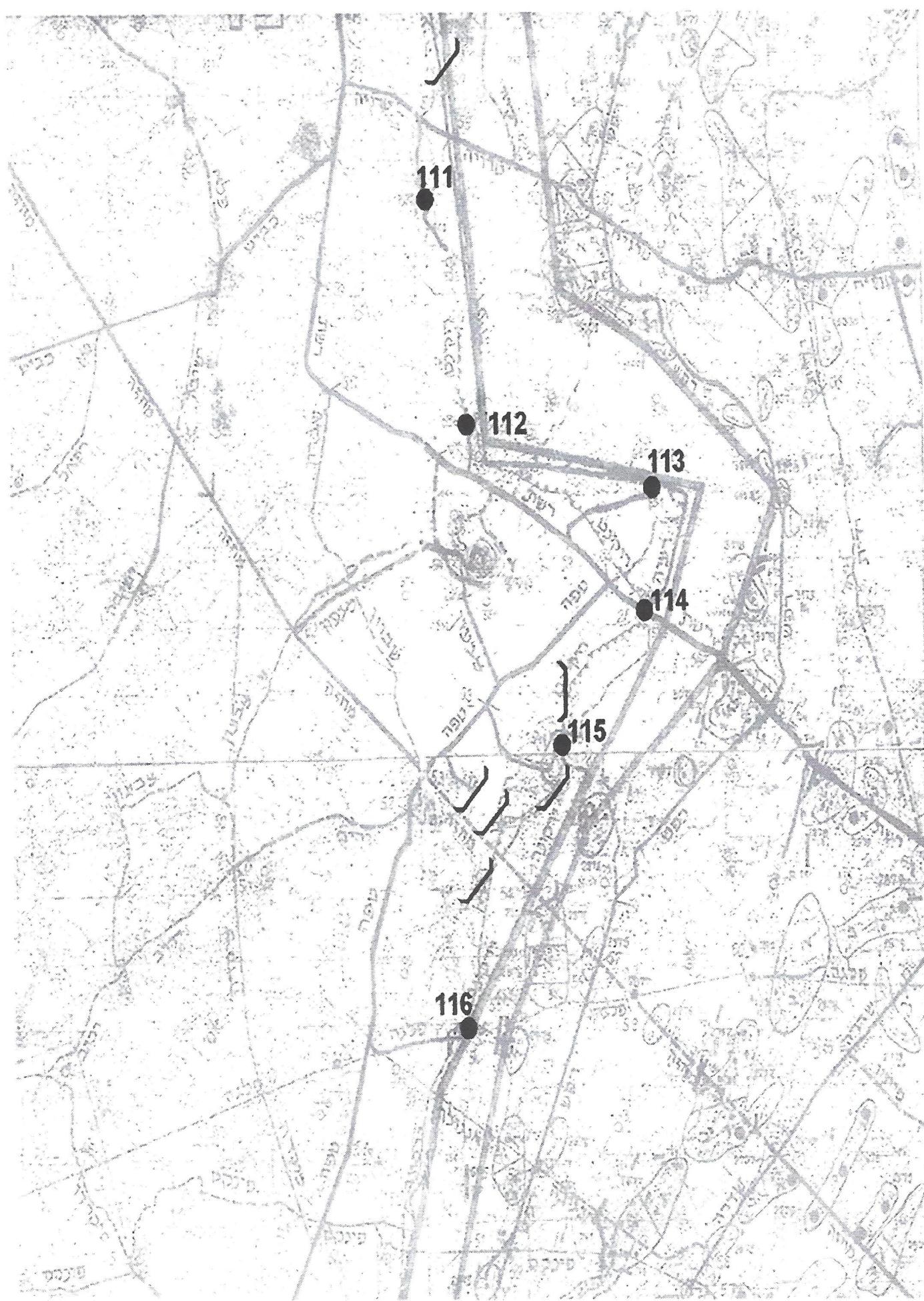
הבוקר תופס אותנו במצב כזה: האויב – מזרום, מאזור ח'אן אל-ג'וחדר, מהבתים באזור הרכס של ג'וחדר, היו טנקים בסדר גודל של פלוגה בכל מקום: פלוגה בח'אן דרוםית לנו; פלוגה בג'וחדר הישנה; ציר הנפט עמוס לעיפה. עודד בקמן דיווח בבוקר שציר נואן-[רפיד] כולו שחור, וציר תסיל עד הגבול כולו שחור.

עד אור ראשון נדפקו 2 טנקים ברמפה ב' ופונו לאחר. עודד יש בرمפה א' עם 3 טנקים. בחניון היו לי 5 טנקים וرك 4 ירו. הטנק החמישי, כאמור, לא היה כשיר ותיחמשנו ממנו. בבוקר חבר אלינו דוידסון עם 3 טנקים [לא ברור באיזו שעה חקרה אליו המחלקה מפלוגה ז'/74, שהייתה ערוכה עם תחילת המלחמה סמוך למצב 113. להערכתנו, המחלקה זו חקרה לעזיו רק כאשר נע לתל פרס, וזה היה אחרי 8 בוקר. צ"ע].

עם אור ראשון, הייתה שאיפה לפתח את העסק הזה [להילחם], אבל מסתבר שהיינו קצרים בתחוםות וגם בנזולים. בלheat הקרב קשה לך להתעדכן במונה שקורה. מה שהתרבר יותר מאוחר הוא שככל האзор כבר היה סגור מתחניתנו ובגלל זה גם הדרגים לא הגיעו. הפינוי היחיד שאני ידע עליו, היה של אותם 4 הטנקים שליחתי לאחר. במשך הלילה אף kali לא חזר אחורנית, כי כאן באמת הגיעו דיוחים שהעסק הזה נסגר [כוונתו לציר הנפט מצפון-מערב לצומת ג'וחדר. צ"ע]. קצין הקשר הגדודי היה באזור חישניה ויוטר מאוחר נעלם לי מהאוזן. [קצין הקשר הגדודי היה עם המג"ד סמוך לו, מצפון לג'וחדר. "נעלם לי מהאוזן" ממשמעו תקשורת לקויה עם המג"ד. צ"ע].

- א. "קצרים בתחוםות ובנזולים" - תקלת חמורה בתכנון התחזקה, הפוגעת ברכיפות החיים!**
- ב. "בלheat הקרב קשה לך להתעדכן"? ! המפקד, בכל הרמות חייב לעדכן את הרמה שמעליו, את זו שמתחתיו, ולהתעדכן באופן רצוף. זהו הבסיס להערכת המצב. אחרת, כל פקודה שיווציא לא תצליח. צ"ע.**

תרשים 13 : מפת עזר למפקד לשרטוט תמונה המצב בחצות ליל-6 באוקטובר

מה שקרה עם אור ראשון, הוא שלפחות הייתה כוונה להתחילה לדפק, אבל מבחןת תנועות – לא היו מספיק כלים ולא מספיק תחמושת. עדיין הייתה פקודה להישאר במקומות ולבבים. [עם אור ראשון עמדו תחת פיקודו של מ"פ ג', לדבריו, 8 (או 11) טנקים! צ"ע]. צריך להבין שביום אי-אפשר היה לעשות את זה כמו בלילה. פשוט רואים אותו, קל יותר לטעות אותו, קל יותר לדפק אותו מכל הצדדים.

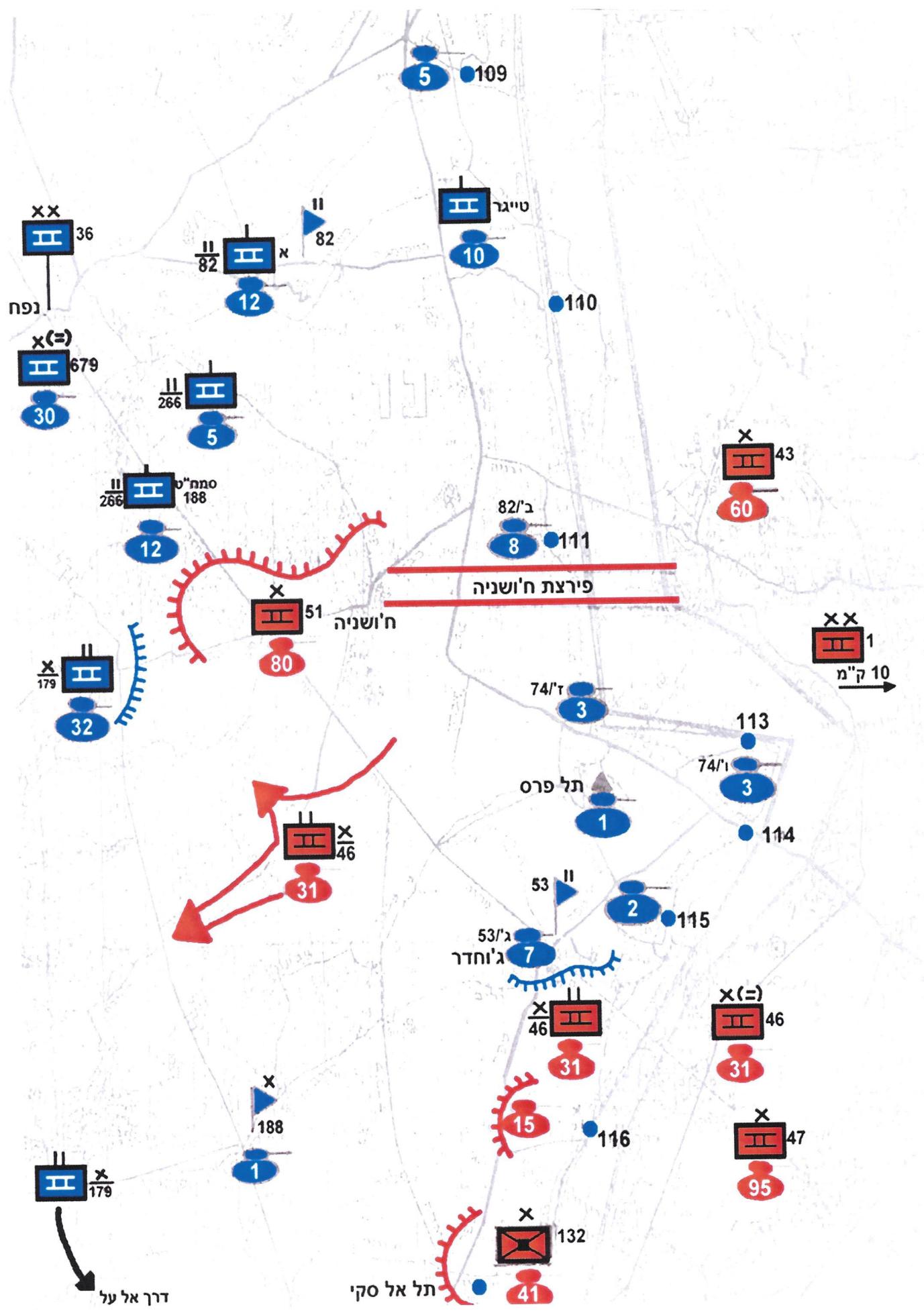
האש הארטילריה הסורית – בלילה, שום דבר. לא ירו, חוץ מ-120 מ"מ על החניון. בשעה 05:30 חילקתי: הסמ"פ של פלוגה ד' עם 2 טנקים לכיוון דרום – לכיוון הפלוגה [הسورית] שהייתה על מתחם גיוחדר; ואני אישית ועוד טנק לכיוון ציר הנפט. התחלנו לנחל אש. השפכנו לדפק 2 כלים, ואז נדף אחד מהטנקים שלנו שעמד כלפי דרום. הוא חטף פג' ח"ש מכיוון מזרח המט"ק נפצע, והצווות קפץ ממנו כאחוז עמוק. ואז מה שקרה שם – נכנסנו בין המבנים. הייתה לנו בעיה רצינית: איך שלא הייתה עומדת, תמיד רואים אותו מכאן. הסברתי את המצב למג"ד.

צריך להבין, כל הצוותים המפונים וכל הפצועים – כולם היו בחניון. כמובן, היו לי 4 צוותים שנלחמו, ועוד, לפי הערכה שלי, 12-15 איש, חלקם פצועים. בשלב הזה לא היה בפלוגה אף הרוג.

מי שנרג בלילה פונה לנח"ל גשור. ההרוג היחיד שהיה לי, היה בטנק הראשון שנפגע והתפנה לנפה כבר בהתחלה. הרוגים נוספים לא היו בפלוגה שלי ולא בכוחות שקיבלת ת"פ.

מסתבר שבשלב זה כל המערכת בגזרה החל להתמוטט. ככל הנראה עודד [המג"ד] קיבל אישור לרכז את כל מה שנשאר בגזרה הדורמית לתל פרס. מתוך 5 הטנקים שהיו לי בתחילת הלילה נותרו לי בשעה זו רק 2 טנקים כשירים לתנועה ולהחימה. 3 הטנקים האחרים היו כשירים לתנועה למורות שנפגעו: 1 - נפגע בתחילת הלילה, שמננו חמישנו; 1 – נפגע מחר"ש בבוקר, אבל היה כשיר לתנועה; 1 – הטנק של סמ"פ ד' הייתה לו תקלת בקשר. הוא שמע אותו ולא היה יכול להסביר – פשוט עשה מה שאינו עשייתי. כאשר קיבלתי את הפקודה לפנות אותם העלייתי את כל האנשים על 3 הכלים הפוגעים ושלחתי את הכלים צפונה לכיוון נח"ל גשור. הוראותו של המג"ד הייתה להתרכז שם ובאזור תל פרס. אני אישית עם הטנק הנוסף יצאנו צפונה על ציר "שברון, מזרחית לציר, על הגבעות כ-500 מ' מדרום לסගול 374 ותפסתי חסימת אפשרית לכיוון דרום. עודד בקמן קיבל פקודה לפנות את האנשים ממוצב 115. הוא נכנס לתוך המוצב ופינה את אנשיו לתל פרס.

תרשים 14: תמונה המציג בגזרה הדרומית בבוקר 7 באוקטובר - בשעה 07:00

אלדד :

היה מקרה שהוא [עודד] סירב בתחילת מלא את הפקודה? הוא אמר שאין טעם לפנות בגלל שאין שום לחץ. אני אומר את זה מתוך ידיעה של רשות [הקשר]. האם אתה יכול להוסיף לי משהו?

עווזי :

איןני זוכר. יכול להיות שהמג"ד נתן לו פקודה, אבל לפי מצב האויב שהיה מולו עודד אמר שזה מוקדם מדי, אין צורך לעשות את זה. הוא פינה את המוצב בערך בשעה 00:09. עודד פינה אחרון. אני עזבתי בשעה 00:07 ועודד ב-00:08 או ב-08:30. **[לטענתו של עודד, הסירוב לפנות היה משומש שהפקודה באה מהמוחב ולא מהמג"ד או המח"ט. צ"ע.]**

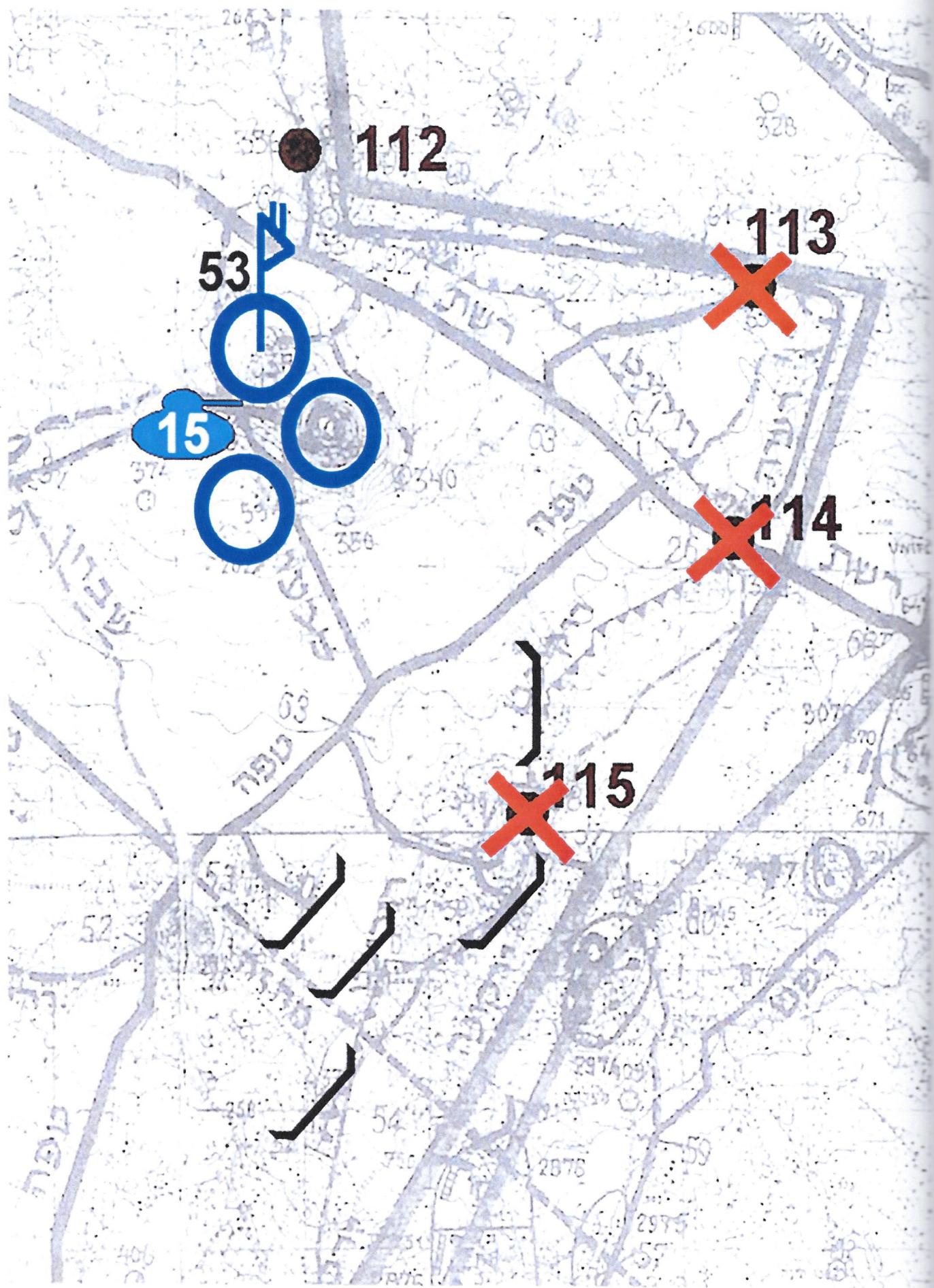
בשלב הזה סמג"ד החי"ר שהיהפה [בתל פרס. סמג"ד 50, מנחם זוטורסקי] ביקש פינוי של 116, ואז אורי [?] הסביר לו שאין טעם לשלווה 2 כלים, פשוט הם לא יחזרו. השטח שרצ כוחות סוריים. **[עד בקמן קיבל פקודה לחזור עם גור ל-116 כאשר כל השטח שמדרומים לג'וחדר היה "מוחץ" כוחות סוריים. לא ניתן היה לבצע את ההוראה. צ"ע.]** ואז התנקזו לאזר נח"ל גשור – גשור הישנה. כאן היו הכלים שלי ולכאן הגיעו עוד כלים עם דודיסון ועד כה מיני אנשים שאינני מכיר. יכול להיות שהיו אלה תנקים של גודל 82 או של פלוגה כי או כי מגודל 74.

בערך בשעה 00:10 התרכזו בנח"ל גשור. עודד איז היה באזור תל פרס ולוי הוא אמר לארגן את הכוח בהגנה היקפית באזור נח"ל גשור. זה היה עוד לפני שעליינו על התל. ואז ארגנתי שם כל מיני כוחות בכל מיני רשותות – יצרתני שם מעין צמדים. כמובן היה לי קל יותר לשולט על הכוח שלי, אבל לא היה לי עוד קשר עם כולם. היו הרבה כלים שהתחילה לפנות מהם את האנשים, ובתוך נח"ל גשור נעשו פעולות להכשרה של תנקים. לי היו 6 תנקים כשירים, לא כולל תנק המג"ד. בסך-הכול התנקזו לנח"ל גשור 13 תנקים: עודד איז, המג"ד – 1 תנק; עוזי אוריאלי – 5 תנקים, מהם רק 2 כשירים ללחימה; עודד בקמן – 3 תנקים; דודיסון – 3 תנקים; פלוגה ד"/82 – 1 תנק. זה שלא נפגע במערב הסורי מדרומים לג'וחדר בעבר הקודם.

[חסירה כאן המלה של לחמו - מה' 1 מפל' 1/41, שלא נגעה כלל!!! צ"ע.]

כאמור, קיבלתי הוראה מעודד, שהיא נראה בתל, לארגן הגנה היקפית באזור. היצבתי את דודיסון עם הכוח שלו באזור סגול 340 או 350, ואת החבירה שלי מסביב לגשור הישנה. הסורים היו בכל האזור שמדרומים=מזרחה לנו. הם התחילה לגלוש מ-115. אני מעריך שהיו שם כ-30 תנקים. לא נראה כלים אחרים. בשלב הזה לא היו נגמ"שים נושא טילים נ"ט. [...] הסורים ירו סאגרים ביום הראשון באזור הפריצה ובלילה לכיוון רמפה ב'. כשהייתי שם עברו טילים מעל הראש.

תרשים 15 : היערכות בטל פרס ובנה"ל גשור

כל הכוח היה צריך לעלות למחצבה. רק טנקים כשירים. בנה"ל גשור נשאר בזע תמייר עם כל מיני אנשים. גם הכוח של דודידסון היה כאן. פה למעשה המג"ד חילק את הכוחות: כוח אחד של עוזי וכוח אחד של דני [!], בשתי רשותות פלוגתיות נפרדות בראשת הגודוית. ברגע שהמג"ד הורה לעלות למחצבה עם הכלים הכשירים הוא הורה לי אישית לעלות לתל מעלה. עלייתי עם טנק נוסף, עם הסמ"פ של פלוגה ד', אינני זכר את שמו (הוא נהרג מאוחר יותר בתל יוסיפון עם דני ברקוביץ). עליינו שניינו על התל והמג"ד ריכז את שאר הכלים הכשירים במחצבה. אני חושב שדודידסון לא היה במחצבה.

עד שעה 00:15 היו עוד אנשים וכלים בנה"ל גשור, כי שמעתי את בזע מדבר משם. הוא היה שם עם הח'ייר. בזע אמרנו ירד מהטנק אבל הוא דבר משם. אני היתי על התל עצמו בסביבות שעתיים וכאן למשה לא התעתקתי הרבה עם המג"ד. כלומר, דיווחים למג"ד. מישחו קרא לי בקשר, אני אפילו לא זכר מי זה, איזה 88 או 82 [קצין אג"ם של הפיקוד. צ"ע]. מסרנו לו דיווחים. דיווחתי על פריצה של כוחות סוריים. כל האזור מצפון לתל פרס בין סגול 328 לבין שער א-סינדיאן [מוצב 111] שraz כוחות סוריים. היה זה כבר בשעות הצהרים. מצפון לתל למרחוב שבין סגול 360 לסגול 336 בין "רשות" 60 ל"רשות" 61, להערכתי עדמה שם חטיבה. פשוט עדמה ולא נעה. מצפון לתל פרס היו מספר צירוי [נתיבי] כניסה שלהם. החטיבה עדמה, ודרגים שלהם המשיכו לרוץ פנימה. נוסף לאלה היה אגד ארטילרי סורי פרוס למרחוב שמצפון לתל פרס.

בסביבות השעה 00:13 הייתה חטיבה סורית מצפון לתל. באזור ציר הנפט היה כוח קטן, אפילו לא גדור. ציר "רשות" בשטחים היה שחור משחור [עמוס כוחות]. פה [מדרום לתל] לא נכנסו.

אלדו:

הדיווחים של מוצב 114, שגרמו לפינוי כל המוצבים בקו, אמרו שיש כוח ענק על ציר "רשות" שנע לעברם. אחר כך נעלם הכוח פתאום והמוצבים פונו.

הسورים אמרו לנו כוחות רבים בציר נווא-רפיד (ציר "רשות") – את חטיבת הטנקים 47 – אבל הם לא נכנסו לשטחינו בצומת רפיד אלא פנו דרומה בדרכן המוצבים הסורים ונכנסו בציר הנפט. צ"ע

עווי: בציר הנפט התנועה הסורית הייתה הכח חלשה. בציר "פלגה" באזור צידא ואל=חנות ראייתי ריכוז כוחות ואני משוכנע שהייתה זו חטיבה. כל האזור היה מלא כוחות, שחור משחור. את כל הדיווחים האלה העבנו לבחור הנחמד [לפיקוד. צ"ע].

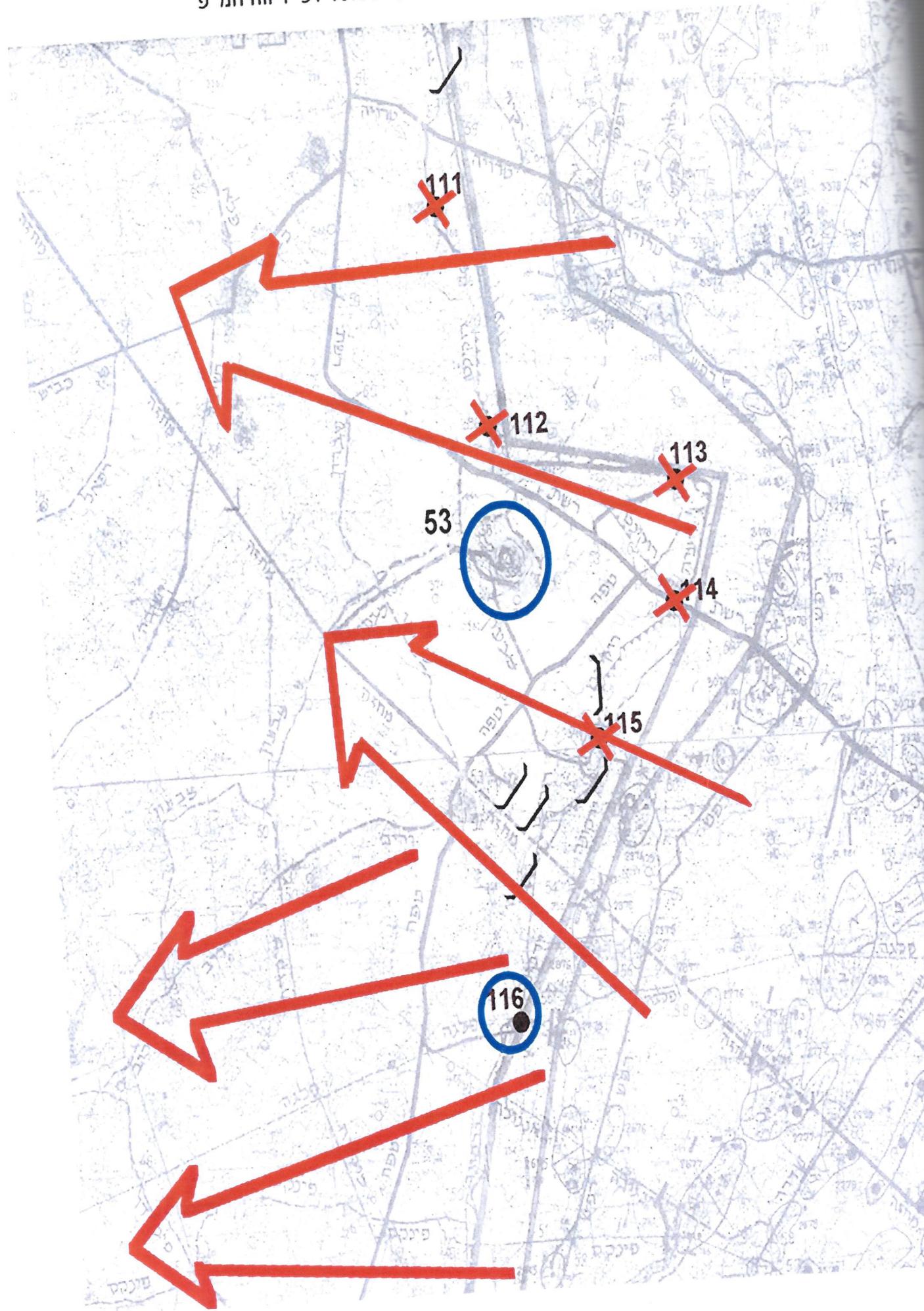
על התל היה כוח חייר ומוצב היה עדין מאויש. אנחנו פשוט עמדנו בחוץ. על התל ירדה כל הזמן ארטילריה. עוד אמר לי לעלות למוצב ולהישאר שם. נשארתי, אני מעיריך, שעה או שעה וחצי, מדפים סגורים, יושב ומדבר. ארטילריה אדירה.

מצלנו שעמדנו בקצת הרחוק של התל, בקצת התל, ואז קsha מאד פגוע שם. בסביבות השעה 1 וחצי הורה לי עוד לרדת עם הטנק השני מהמושב ולהגיע למחצבה. ירדנו והצטרכנו לכוח במחצבה. למעשה עד שעתה הערב לא שלטתי על הכוח ולא ידעתי מה קורה לכלים האחרים. המג"ד והקמ"ץ, ספריר, הציבו כל טנק בעמדתנו. היה לי קשר עין עם עוד בקמן שהיה לידיו; עם סמ"פ ד' [שהיה] סמוך אליו במחצבה – כולם במעגל סביב המחצבה. חלק מהטנקים נותרו בנח"ל גשור עם בועז תמיר ודווידסון. מאוחר יותר התברר שהכוח של דווידסון דפק כל מיני חי"רניים סורים שניים לעלות על התל. זה מהקשר. אני לא ראיתי את זה, וזה לא וודאי.

בשעה 20:15 הגיעו מכיוון מזרח הליקופטרים סורים לתקוף את התל. גילינו אותם כאשר עשו סיבוב כדי לנחות על התל. היו 4 הליקופטרים, אולי 6. אני ראיתי רק 4. הם עשו סיבוב מעל החלק הצפוני של התל – מצפון לכיוון מערב, ובאו כנראה לנחות לעלה. הם התגלו לי כשהיו מעל הראש בגובה 100-150 מ'. הצלחנו לצפות בכל הליקופטר בפרק זמן שלא עלה עד דקה עד וחצי. כאמור, הראשון נכנס אותנו להלם, על השני כולם ירו כמו מטורות. כמה הופלו? עד היום זה נושא לוויוכות. אני אומר שניים – לא יותר. אחד רأיתי ואיפלו הצלמתמי לידי; ועוד אחד "נמרח" על תל פרס. שניים הפלנו, אף אחד לא הצליח לנחות על התל. סך-הכל רأיתי 4 הליקופטרים, שמתוכם אחד כבר "יעשן" מעלראש שלנו ואחר-כך נפל; ואחד נוסף, כפי שהתברר מהධווחים של דווידסון בקשר.

אחרי שההליקופטרים האלה נגמרו, הורה לי המג"ד לעלות מיד לעלה [لتל עצמו]. עליינו, עוד בקמן ואני עם הטנקים והגענו לכניות למוצב. בשלב זהה המקלע שלי לא היה תקין. הגיענו עד פתחו של המכטש [בליעת ההר] – עוד ראשו ואני אחריו. לא ראינו סורים לעלה. לא ראיתי אף מסוק ואף לא סורי אחד – לא ירינו אפילו כדור אחד. איך שהגענו למקום, עוד לא הספכנו להיכנס, ואז עוד [המג"ד] נתן לנו פקודה: תרדזו מיד מהתל. חיל-האוויר יורד על המkos! ירדנו למחצבה. ואז כל אנשי המוצב שם ירדו למיטה כמו זבובים. זה היה מהוה לא נעים. כולם ירדו למחצבה.

תרשים 16: תמונה מצב האויב בשעה 13:00 לפי דיווח המ"ט

היה לי קשה מאוד לראות. אנחנו ירדנו [מהתל] וחיל-האוויר לא ירד [עלינו]. עד היום אני חי בהרגשה שהتل הזה נזבב. המוצב נזבב פשוט בלי שהתקיפו אותו. החיללים שהיו שם לא היו לוחמים. זה היה תל תצפית. עזבו את התל. כל החיללים התרכו במחזבה ובנה"ל גשור.

לקראת חסכה עודד קרא לי ואמר שעם אור אחרון אנחנו יורדים. איני יודע אם קיבל אישור לכך. ההורה הייתה שיורדים. למעשה הייתה המ"פ היחיד שם. בוועז תмир היה עדיין בנח"ל גשור, נראה עם הכוח של דודיזון. שוחחתי עם המג"ד ועם הקמבי"ץ וסוכם שאנו יורדים בציר "פיקרדו"-**"צ'ומבה"** [ציר "פיקרדו" הוא ציר מעלה גמלא, ותחילתו בצומת מזרעת קוגניטה-צירKK"ל. "צ'ומבה" הוא שם קוד של הציר המופיע במפת קו"ד אחרת שבת השתמשו בחטיבה בתרגיל לפני המלחמה. צ"ע] גם מג"ד הסיווע [בן עמי כהן] היה שם.[...]

עודד, למרות שהיא המג"ד, לא הכיר את השיטה. הוא היה בסך-הכל חדש מג"ד ברמת הגולן. ספיר, הקמבי"ץ, היה חדשים ברמה וגם הוא לא הכיר את השיטה היטב. מי שהכיר את השיטה אכן טוב היה בוועז תмир, שלבעשה כבר הפסיק לתפקיד. הוא ישב שם עם האמבולנסים. איני זכר מתי נפצע. סוכם שאני מוביל. [לפי עודד בקמן, המ"פ עוזי, שהוביל את הכוח, הכיר היטב את השיטה. צ"ע]

הכוונה הייתה להגיע לציר הנפט ולנוע [מערבה] דרך השיטה. ברגע שהחוצים את ציר הנפט לא נעים על ציר כלשהו. הכוח התארגן בשירה. כל אנשי החי"ר עלו על הטנקים למעט הטנק שלי. ספיר, הקמבי"ץ, עלה על הטנק שלי כאיש צוות חמישי, ולפני תחילת התנועה נכנס לטנק גם בוועז תмир, ישב עם הטען-קשר בלי כובע ובלוי כלום. ספיר איתי בצריח כשראו בחוץ. ספיר עלה לטנק עם מהה. יותר מאוחר הסתבר שהמפה הזו הייתה "מפה לבנה" ולא מפת קו"ד. מכאן נבעה הטעות של ציר **"צ'ומבה"**.

שם הקוד "צ'ומבה" אינו מופיע במפת קו"ד המבצעית שהייתה בידי המפקדים בגודן 53. כאשר היה צורך ליצור חיבור עם גודן 39 – גודן המילואים של חטיבת 188 – שעלה בציר מעלה גמלא בשעות אחרי הצהרים ביום ראשון 7 באוקטובר, נאלץ הקמבי"ץ לציין את מיקומו על ציר **"צ'ומבה" – קו"ד נקרא הציר במפת קו"ד התרגולית, בתאיל החטיבתי האחרון שבו השתתף גם גודן 39. צ"ע.**

יצאנו לדרכ כשאני מוביל. בטנק השני היה עודד בקמן ואחריו יתרת הטנקים: 6 טנקים היו שלי; 6 נוספים היו של דודיזון; ועוד טנק המג"ד. סך-הכל 13 טנקים,

יעוד נגמ"ש BTR של הח"יר ואמבולנס. כאשר ירדנו מן הטנק המג"ד היה רביעי או חמישי בשירה, ואולי השלישי. עשינו סיוב כדי לחבר לכוח של דזידסן למטה בנה"ל גשור. בסיבוב כאשר עליינו על הכביש טנק המג"ד פרס שרשורת. המג"ד ואנשי הצוות עזבו את הטנק ועלו על טנקים אחרים. לפחות لكم איתם את המפות.

חברנו לדזידסן והמשכנו בתנועה. נסענו על ציר "צבעון", כל השירה [12 טנקים, נגמ"ש ואמבולנס] על הציג עצמו. ההנחה שלי הייתה לנעו בלי אורות, ולא לפתח באש. הייתה כבר חשכה. הסורים התחילו להרים תאוורה. הם ידעו שאנו נמצאים בתל ובאזור מחנה הנח"ל. במשך היום היו הסורים שולחים מדי פעם כלים שונים, מכיוון דרום, לראות מה קורה. כל פעם נדף להם כלי אחד או שניים והם נסוגו. כך זה עבד לシリוגין במשך כל היום.

נסענו על ציר "צבעון" 12 טנקים נגמ"ש ואמבולנס. המג"ד, לאחר שהטנק שלו פרס שרשורת, עלה על הטנק הרביעי או החמישי בשירה. הטען-קשר שלו ישב על הרציה בחוץ עם כובע על הראש. ההתקלות הראשונה בכוח סורי הייתה סמוך לצומת "צבעון"-מחוזה. [במקומות הזה הושמדה בליל הקודם סוללת תומ"תים 155 מ"מ של בה"ד 9. מפקד הגודוד, בן עמי בהן, שהיה בתצפית בתל פרס נע בשירה. צ"ע]. הייתה כאן שדרה سورית שכלה 4-5 משאיות ו-2 טנקים. הפקודה של המג"ד, הייתה לא לפתח באש בשום אופן. נסענו שם ב-SLOW במהירות איטית, כדי לא להריעיש, בלי אורות, בלי פתרחה באש. כולם היו שם בכוונות מוגבהת. אפילו אנשי הח"יר היו עם

"עווזים" דרכונים. טנק סורי אחד קיבל אומץ ופתח עליינו באש. ירה פג' אחד, ולמרות שנאסר עליינו להשיב ירינו לעברם 7 פג'ים ופגענו בשני הטנקים. אז ערבנו את ציר הנפט.

נסענו בשטח במקביל לציר "צבעון"-ציקדה", ומשם דרומה באמצעות השיטה. לא הגיענו לציר "פלגה". קילומטר צפונית לסගול 432 חתכנו בקו אלכסוני לכיוון דרום-מערב, לכיוון ציר "פיקרדו". עליינו על ציר "יריב" כ-200 מ' צפונית למtag 47, מצפון לצומת. המשכנו בתנועה מערבה על הציג ואזו עליינו על "פיקרדו".

כאשר נסענו על ציר "פיקרדו" נוצר קשר עם קצין הקשר החטיבתי, חנן [שווורץ]. אני כמ"פ האזנתי לרשտ הפלוגתית שלי "גלופה" ולרששת הגודודית. חנן נכנס כנראה לרשות הגודודית והעביר אותו לרשות החטיבתי "טופי", ואני תיוכתני בין לין המג"ד. חנן שאל מה מיקומנו וכמה כלים בשדרה. באותה השעה עליינו על ציר "פיקרדו" והקמ"ז, ספיר, שען בטנק שלי, שהייתה بيדו מפה "לבנה" ללא סימונו קודים, זיהה את מיקומנו ודיווח לחנן שאנו נמצאים על ציר "צימבה". חדש לפני המלחמה נערך באזרע תרג'il חטיבתי ובמפת הקוד שבח השתמשנו בתרגיל נקרא

הציר שבו נענו עתה בשם הקוד "צ'ומבה". כולם ידעו מה זה "צ'ומבה", כולל קצין הקשר החטיבתי. ספר שלא הייתה בידו מפת הקוד של המלחמה, דיווח "צ'ומבה" בהנחה שחנן יודע במה מדובר. כמו כן דיווח ספר שאנו נעים מערבה ולא פירט את מספר הכלים. לי היה ברור מהاذנה לרשת שחנן הבינו היכן אנו נמצאים.

המשכנו לנעו בצר ובאזור מרג' 45, קצר קדימה, זיהינו 2 טנקים. היינו באזור המרג' ואפילו מזוחית לו. זיהינו שאלה צלליות של "טריניס". ראיינו 2 טנקים. ספר דיווח אחורנית [למג'ד. צ"ע]. הייתה הוראה לא לפתח באש.

קודם לכן, ברגע שדיוחנו לחנן שאנו נמצאים על ציר "צ'ומבה", הוא אמר "רוות. אני אקשר אתכם עם הכוח שבא מולכם". זה היה כשלינו על "פיקרדו". ואז בראשת "טופי" עלה לי מחר"ט 4, פפר, הוא קרא לעצמו "4 של דאלאס". אולי לא היה זה פפר אלא וספִי [יואב וספִי, מג'ד 39, הגוז השלישי של חטיבת 188, שעלה במעלה גמלא כבר בשעה 00:15 באותו היום והיה ערוץ מזוחית למחנה גמלא. צ"ע] היו אלה "שוטים" ואחריהם "שרמנים". המחר"ט שאל אותו בראשת "טופי" [ראש המבצעים של חטיבת 188] "מה התדר שלך ומה שם הרשות?" מסרתי לו את שם הרשות "גלופה" ואת התדר. הוא אמר לי: "רוות. אני אתקשר אליו בראשת שלך עוד מעט."

שוב, ביטחון קשר! העברת תדר ברדיו באורך גלי היא עבירה חמורה, המUIDה על רמה מڪzuיות לא תקינה. צ"ע.

המשכנו לנעו על הציר והיינו באזור מרג' 47, אולי 500 מ' מערבית ל-47 לפני שנוצר קשר עין עם [הכוח שמולנו]. כמובן, חנן ידע שאנו פה והם שם. הם התקשרו אלינו מיד בשערנו. גמרתי עם חנן, עברו 2 דקות אולי בראשת "טופי" [ראש המבצעים של חטיבת 188. צ"ע]. חנן קרא לי והוא היה בהאזור גם ב"טופי" 39, ודיברנו על "טופי". לי היה ברור בתור מ"פ, בתור בן אדם שנושא פה שאני מדבר עם בחור שנושא מולוי, כי חנן אמר לי: אני מקשר אתכם עם החברה שנמצאים מולך. ממשיכים לנעו. [וכאמור] קצר לפני מרג' 45 זיהינו 2 כלים שנמצאו כאן. [בחזיתו לכיוון מערב. צ"ע]. דיווחתי למג'ד. עודד [ארץ] אמר לי: "המתן, עוזר, אל תפטע באש." הוא עצר אותנו ואמר:

"תתפסו עמדות פה. עודד שמע גם הוא את כל הדו-שייח עם וספִי. אז הוא פנה לחנן בראשת "טופי", מתוך חשש שאלה טנקים שלנו, וטען שיש 2 טנקים בחזיתו שלנו וביקש לדעת מי הם. הוא [חנן] התקשר שוב לוספִי, ווספִי עלה שוב על ראשת "טופי", ולאחר שדיוחתי לו שוב על 2 הכלים שבחזיתנו, הוא אמר לי: "אללה לא של. המתן,

תרשים 17 : מסלול התנועה מטל פר皓 מערבה וההתקנות בכווותינו - 0072100 לערך

אתקשר אליך בראשת עוד מעט." היה זה בשעה 8 בערב או 8.30, כי הנסיבות היותה בסביבות שעה 9.30 בערך.

כשדיברנו בראשת "טופי" וספי אמר לי: "אני מיד עולה על הרשות שלך." השבתי: "אהLEN וסחLEN". חיכינו שעה על "יריב" ועודד היה לחוץ. הוא אמר לי: "מה העניינים?" אמרתי לו: "צריך להתקשר!" מתחכים. חצי שעה עוברת, והוא אמר לי: "סע. יש לך מג'ד מעל הראשיו" שני הטנקים היו ברס ابو רוגים, כק"מ מזרום=מערב לסגול 113. 200 או 300 מ' מ"פיקרדו". הכוח של וספי היה פרוס למעשה באזור של גודל 75 של היום. המשכנו לנעו מערבה ותשובתו של וספי התעכבה. נענו על הציר מערבית למtag 45, כק"מ מערבית למtag יש מספר בתים ועתים. כשאתה יורך למטה זה שיטה מת לביך ואז אתה עולה וזה קו רכס חדש - קו רכס בטוחה 300-400 מ' ממך, אולי פחות. זה היה לילה. איך שאני עולה על קו הרכס, ואני נעתך ראשון, "בוחטה" [כמota] אDIRה של כלים. ספר וANI אמרנו: "זה שלנו". דבר ראשון אמרנו: "זה שלנו. פרלמן עצור, סע אחריה!"

זה מה שהספקתי להגיד ופגז חלול מהטנקים האלה עף ישר אליו. ספר נהרג במקום. אני נסעת בצד ימין של הציר, עודד אחורי, חצי שמאל, וגם הוא קנה קדימה. הפגז שפגע באזור היציאה של המקלע המקביל לא חדר. כל הסילון ניתז למעלה. ספר ואני - שנינו היינו בחוץ. ספר הטע את כל הסילון ואני חטמתי רסיסים. אני היתי כמעט אותן שס. הספקתי להיכנס פנימה. בוועז [תמיר] התעורר פתאום מכל הרוש. הוא ישן כל השלב הזה. צעקתי לו: "בוועז יש כלים מלפנים, זה כלים שלנו! סע אחריה פרלמן!" עודד שעמד אחורי גם נסע [לאחור]. היה מין קצר כזה, אחד נכנס באחוריים של השני. [...]

ברגע שיירו עליו פתח באש אחד מהטנקים האחורי. עודד בקמן כניסה אחורי, דפק את שניהם. כאן העברתי לבוועז תמיר את הכווע. אמרתי לו: "השניים ממולנו הם שלנו", זהה. נסענו אחורי, נעמדנו. ואז עודד ובוועז המשיכו. אנשי החי"ר לא ירדו מהטנקים אף פעם. [אנשי החי"ר ירדו מהטנקים רק סמוך לצומת מזרעת קוניטרה. אפשר שטעות זו נובעת מכך שעל הטנק שלו, שהיה המוביל, לא עלו אנשי חי"ר. צ"ע.] ברגע שנפצעתי איינני ידע מה היה עם אנשי החי"ר. הם [הטנקים שמולנו] התקשרו ל"מוסקיטו" נערץ חירום חש"ן. צ"ע.] ואנחנו קראנו להם ב"טופי". מרגע חפצעה איינני זכר דבר.

ערוץ חירום חש"ן - כשמו בן הוא. הוא נועד לאייה כוח לא ידוע שניצב מולך.
הפעלה לא נוכנה של נוהלי החבירה בערוץ זה עלולה לגרום אסון כדוגמת זה

שאירוע כאן. חשוב שמקדי שני הכוחות ידבו זה עם האח' שלא במתווכים. צ"ע

קטעים מעודתו של בועז תמיר, סמ"פ ג', מגוז 53

(העדות נמסרה בתחקיר קצינים שנערך במחנה "סופה" ב-9 בנובמבר 1973)

[ארכיוון צה"ל, תיק חט' 188, 4688-25]

בשבת, בבוקר يوم כיפור, קיבלנו התרעה שעלול להיות דבר בנוסח יום קרב מחרטף קטן – לא מלחמה. ביום שישי בערב הייתה קבוצת פקודות ובה כל מאיתנו בפלוגה, מ"פ, סמ"פ, קיבל כוח משימה, שתפקידו היה לחסום ציר ולמנוע את המחרטף הזה.

בניגוד ל"קפיטל" [קוד לתוכנית הפעלה ב"ימי קרב". צ"ע] הפעם החלטה שאחנו לא נפתח באש, לא נחמס את העניין, אלא נחכה לתגובה שלהם או שהם ונסחה לחסום את הצירם. המשימה שלי הייתה לפקד על חסימת ציר או עמדות "קפיטל" 115 ג' ו-ד'.

ההוראה הייתה להגיע לעמדות במידה ומתחלת הפגיעה ארטילרית, ובהוראה כל הכוח שישב בחישניה מתפרק ווזז לעמדות שתוכננו מראש. אנטב בכוח העתודה [של הגוז] שישב בחישניה. בשבת עשינו קבוצת סיור. על מ"מ שלי ב-111 לעמדות פטרול והראתי לו את הנקודות. הוא היה מיעד בעמדות שונות בציר "דוואר".

בסביבות השעה 14:00 זה התחיל. למרות שהייתה התרעה, לגבי זו הפתעה מוחלטת. היו נפילות בצורה רצינית מאוד. הייתה הפגיעה רצינית מטה איזור חישניה, ותוך שניות הגיע עף של מטוסים שלהם – נראה סוחרים קיבלו את הפוקדה, שהייתה מתוכננת מראש, אזוז. כאן העסיק עבד עדין של התכנון הראשוני, אני מיד זמתי עם הכוח שלי ורצנו ל-115 ג' ו-ד'. הגיעו לשם 3 טנקים של מחלקה מפלוגה ושל גוז 74. הם כבר עמדו שם אני נכנסתי לרשף שלהם, רישתנו והתרלנו לעבוד על הכוח שבחזיתנו. כאשר לשם, ראשוני הטנקים הסוריים החלו להגיע לגזרה ולתפוס עמדות באזדן הנפט. זיהינו אותם. מואס לוקס ירו علينا שני מטחים של טילים. טנק נפטר אחד הטנקים של המחלקה מגוז 74. לא שמתה לב מאיזה כיוון הוא נפגע כוח [סורי] של לפחות פלוגת טנקים או יותר. ראיינו 10 טנקים מתתקדים. הם לטוחים קרובים מאוד אלינו. כשאני הגיעתי לשטח כבר היו בטוחה 400-500

הקרב הראשוני ניהלה המחלקה שישבה שם – ישבה בטוחה וניהלה קרב במרחך הרובה יותר קצר.

בouce תמייר נכנס לציר הנפט עם טנק נוסף מהפלוגה. בסך-הכל היו לציר הנפט 4 טנקים: 2 מפלוגה ו/י 74 בפיקודו של סמ"פ ו'; 1-2 מפלוגה ג'/י 53 בפיקודו של בועז, סמ"פ ג'. בטנק הגור של בouce היה אמרו להיות הקט"ק. אולם, כאשר החלה הפגזה הסורית על חישניה והטנקים נעוuko "נשכח" הקט"ק שם והגיעו בטרם למקדת החטיבה בנפה". צ"ע.

כאשר הגיעתי לאזור, קשה היה להעריך את מספר הטנקים הסוריים שתתקפו. כל האזור היה מכוסה אש ועשן. כתוצאה מההנחתה הארטילרית הכבודה ומחילופי האש הייתה שרפה נוראית – זה היה אזור של קווצים. הכל היה עשן. אני זיהיתי לפחות 15 טנקים נעים לכיוון שלנו – על ציר הנפט. הם רצו קדימה והמחלקה דפכה כ-3 טנקים. אני עמדתי עם עוד טנק מהפלוגה ודפקנו עוד 3 טנקים שם. פגעוינו בראשונים והם המשיכו לנעו. פשוט עזבו את הטנקים האלה והמשיכו לנעו. ואז המחלקה [של 74] נדפכה כולה. [...] כל טנק שנפגע התחיל לנעו אחורה. הטנק שעד לידי קיבל פגעה ישירה, המפקד והטען-קשר נהרגו. שלחתי את אנשי הוצאות אחורה. ואז נשארנו שם 2 טנקים. הם המשיכו לנעו והגיעו לקרבות ממש של 200 מ'. [...]

כאמור, היוו 5-6 טנקים על תעלת הנ"ט בעמדות מוכנות ג' ו-ד' – עמדות "קפיטל". [הטנק ה-6 היה טנק הקש"א שנכנס אף הוא לציר הנפט ולא חבר למג"ד 53 בעת התזוזה מחישניה. צ"ע.] אחרי זה [לאחר שהמחלקה מפלוגה ו' נפגעה] נפגע גם הטנק שלי ונותרנו שם 2 טנקים – שניים אחרים. ואז הם התקדמו שוב. 6-7 טנקים הורדנו להם עד שהתקדמו – מטווחים של 400-500 מ'. כל טנק שהתקדם דפקנו אותו. והם הדפו את הטנק שנפגע והמשיכו להתקדם. בסך-הכל נשרפו להם ש-7-8 כלים אבל הם עקפו את הכלים הבוערים והמשיכו להתקדם. הקרב היה קרבי סטטי מבחייננו – חסימה. המגמה הייתה להשווות עד הסוף, עד הטנק האחרון, ולא לתת לכוח הזה לחתום. [...]

ההוראה בגדוד הייתה שאם טנק נדף או לא כשיר אין טעם להתעקש – לנעו לאחר, להתפנות לגיזדר. את אלה שנדפקו למג'רי ולא היו כשירים שלחתי אחורה ונשארתי עם עודד [בקמן] בטנק החווא [בטנק שני]. הוא התחיל להשווות לאחר יחיד איתי. ואז הוא קיבל פגעה נשארתי לבד, ואז ממש שנינו בת אחת נפגענו. הייתה

זו הפעם הראשונה שנפגעתי. קיבלתי רסיסים בעיניים ובפרצוף. [...] טנק שלב פגע بي מ-300 מ' במקבע התותח. המקלע נ"מ התרסק לנMRI והמסקפת אבדה. [...] לא היה צידוד, לא הייתה הגבלה, לא היה שום דבר, ואני רואה איך הוא – כל פב הייתי שוטף את העיניים עם מים. כל חילופי האש האלה נמשכו דקות מעטות.

[...] התחלתי לנוע לאחור ואז ראו שהמצב אצלנו הוא די חמור. אז שיגרו את הביצים שלי, עוזי, עם עוד כוח (עודד היה שם). הם שיפרו אליו מ-115 מהמושב עצמו, שבב היה חלש, לאזרע ציר הנפט. אנחנו נענו לאחרורה והשניים, עצרנו בערך ק"מ אחד מערבית [לרמפהות]. עוזי הגיע עם 7-8 טנקים. עצרנו, קיבלתי את הכוח שלי. ירדתי מהטנק שלי, שלחתי אותו עם הפצועים ועליתי על טנק אחר. ואז התחלנו קרבות שהוא די טוב – כמה שעות של קרבות תנועה והשניה וכניות, ואפילו הצלת להזוף אותם לאחרורה.[...]

רוב הטנקים שלנו נפגעו מהחיפוי שלהם באום לוקס. שם הם ירו טילים בנוסף לירוי הטנקים. הטנק לידיו, למשל, נפגע מירוי של טנק. [...] במהלך דיווחתי למ"פ על המצב; דיווחתי גם שהכוח שלי נגמר לנMRI. אני מעריך שהגיע גם למג"ד. ואז באמת קיבלתי את כל הסיווע של המ"פ שהגיע עם הכוח המשם החזקנו לפחות 3 שעות ודפקנו די הרבה טנקים.שוב, כמה אני לא זוכר. [...] הקרב הראשון נמשך שעיה מקרים. הקרב השני התחיל לפני השעה 00:00 ונמשך במשך שעיה וחצי. בשלב זהה בכל האזור הייתה שריפה אחת גדולה והוא נזהות טנקים שלהם מטווח 800 מ'. הכל היה שדה קווים אחד גדול שטנקים עמדו בתוך אש – ירינו מتوزע אש סביבנו, היה עשן סמיך. ירינו על הטנקים שלהם – מטווח 800 היה קשה לזהות ותפס. [...] כל טנק שהתגלה בדקנו אותו. היה לנו גם יתרון מסוים, כי נראה שהם לא הערכו שיש לנו כה טנקים שם. הם גם לא זיהו כמה טנקים יורים עליהם. [...]

השמדנו שם לפחות 20 טנקים. היו שם הרבה צלליות. אני השמדתי 2 או 3 [...] לכוח הסורי השמידו הרבה מאוד.

הדיוק על מספר הטנקים הסוריים שהושמדו הוא בערך מוגבל. עקב הראות הקשים ניתן לומר שבמהלך הקרב עד רדת החשכה נפגעו לסורים רק"ם רבים, בתוכם טנקים. אין כל ודאות לגבי מספר הכלים שנפגעו. צ"ע.

[...] בין גיוחדר לתעלת הנ"ט יש [מבחן קרקעית] שני גלים – שני מגמות. אני חברתי לכוח [של המ"פ] בגל השני. התקדמנו, שיפרנו מגמה קדימה. יש שם חורשה רצינית [מצחית לגיוחדר]; עטי סביב לחורשה [מצפון לה] וטיפסטי קדימה ממש בטוחה קרוב מאוד אליהם מהאגף. הם לא הבינו בי. נכנסתי בין העצים ואז התחלנו לשפר מגמה אחת קדימה לפנים. ערד הצטרכ אלוי בשלב הזה, ואז התחלנו לזהות את הטעג"שים מדרום ל-115 כשהם מנסים לגשר על התעלה נ"ט. [...] בשלב הזה דפקנו שוב הרבה טנקים, כולל את טנקי הגישור ב-115.

ואז, בשעה 16:30 בערך, הודיעו לנו שנכנס אלינו כוח נוסף של חטיבה 7 – כוח נוסף שאננו מקבלים ת"פ. אז התחיל הבודק הנוראי ביותר. דבר ראשון הם לא היו על התודרים שלנו; זרקו להם את התודרים בראש ונכנסו. בשלב הראשון הם די לא נכנסו תחת פיקודנו. הם נכנסו, נעמדו בעמדות ויזרו יפה מאד. ומה זיהו? את הטנקים שדקנו! חצי שעה עשו מטווה על כל הטנקים שדקנו. דפקו אותם עוד פעם. והיה קשה מאוד לעזר אוותם. הם היו מאד נלהבים לקרב – אי אפשר היה לעזר אותם בשום אופן. [...]

הגיעו איזה 9 טנקים. על כל הכוח פיקד המ"פ שלנו, עוזי. היו שם שני סמ"פים – משנה "דומס" ומשנה "בן" עם עוד שני קצינים. היו שם לפחות 6-7 טנקים.

בסביבות השעה 16:30 הוכפפו לפיקוחו של מג"ד 53 7 טנקים מגדוד 82 של חטיבה 7 : 3 טנקים מפלוגה ב' / 8 בפיקוחו של הסמ"פ, ג'ק ; 1-4 טנקים מפלוגה ד' / 82, בפיקוחו של הסמ"פ. צ"ע.

היתה שם בעיה רצינית – הם הצליחו לא היו מוכנים להיכנס תחת פיקודנו. משנה "דומס" ומשנה "בן" המשיכו לתת הוראות ועשו את המתווך עד שבסוףם הם הרגישו שבאמת הם סתם יורדים וסתם מבזבזים פגיזים, אז התחילו לקבל את המרות של המ"פ שלנו. [...]

יש בתו"ל תרגولات ברורות להכפת כוח אחר והפעלתו בתחום אחריותו של הכוח המתוגבר. נראה כי אכן הכל נשכח! איש היישר בעיניו יעשה. יש כאן אובדן שליטה מוחלט על הכוחות ועל ניהול הקרב. כך לא עושים מלחמה. זה חוסר מקצועיות בסיסי ! צ"ע.

בשלב זהה, בערך בשעה 00:17, דמדומים, קיבלתי הוראה מהמג"ד לעזוב את המיקום ולתפוס את עמדה 115 ב'. העמדה הזו שולטת על כל האזור שמדרומים ל-55 – על ציר הנפט ועל מוצב תל דחריה. העמדה הזו הייתה של מג"ד 53 אבל הוא סה היה בה. 115 ב' נמצאת מדרום לtcpfit האו"ם של 115. בשלב זהה עיקר התפקיד שלי היה להעביר דיווחים על כוחות מתקדמים ועל כל מה שנעשה בגזרה. [...] עלייתי ל-115 לבד. הייתי צריך לעלות עם עוד טנק אבל הוא נתקע מבחינה מכנית נדמה לי שפרש זחל בגין זה לא יכול אפילו בוטוח.

היתרונו הגודל של העמדה הזו שהיא צופה על כל סביבותיה [במיוחד על פתחת הנפט-גיאודה]. [...] כל הזמן עבדתי עם המ"פ שלי. דיווחתי לו איזה כוחות נסאליו, מה קורה ובכלל לגבי כל הגזרה. אז זיהיתי כוח סורי עצום בשתי העמדות שהייתי בהן קודם על ציר הנפט – המון כלי רכב רכבים וחיל"ר. מתחתי פרסו [...] טג"שים שאوتם דפקנו כבר קודם. מהעמדה הזו יריתי על טנקים שניים שהחלה אליו מזרח מכיוון הגבול – לא כוח רציני.

ماוחר יותר, בתחילת הערב, ניסה טור רציני לחדר גם דרך 115 ב'. ראיתי [...] טנקים שהתחילה לירות לכיוון שלי. הייתי שם בלבד אז נתתי שוב התראעה למג"ד, והוא כבר התחליל לשלוות אליו כוח עם סמ"פ. כמובן, עוד 4 טנקים לסייע. עד [...] הגיעו אליו דפקתי לסורים עוד 2 טנקים והכוח הזה נעצר. [...] כל העניין [...] חטיבה 7 שבכלל לא הכירה את הגזרה הזאת, זו הייתה בעיה לאורך כל [...] לחתות אותן לעמדות, להוציא אותן, להכניס אותן. כמובן, לשפר לבדוק [...] לעמדה היה להטקשה. [...]

בשלב מסויים, היה כבר חושך מוחלט, שלחו אליו כלי אחד לשיעור לי. הטנק [...] ולא הגיע אליו. מאוחר יותר המ"פ שלח כלי נוסף – גם הוא טעה או נתקע. מה קרה לו. בשלב זהה עד שהוא שלח אליו את הכוח הנוסף עם הסמ"פ [...] שלו, עבר מתחתי כוח שלהם שמנה 10-15 טנקים. הכוח הסורי נע מתחתי [...] באזור המערכת וחזרו לשטח שלהם. הם נערכו. 3 טנקים נשארו ממש 400 [...] ונערכו לחניון לילו. עם הטנק שלו בלבד לא היה טעם לירוט עליהם ולהמתין [...] החלטתי לקרוא לכוח נוסף – 4-5 טנקים, נדפק להם את החניון. ראיתי שהם [...] ממש 800 מי מתחתי עם "עינוי חתול" ממש בצורה ברורה מאוד. [...] ארטילריה, אז כל הארטילריה הגיע אליהם, לא אליהם – נפלת עליו. אני [...] את הארטילריה. נתתי נ"צ מדויק מאוד, ונהלו עליו. אחרי זה, עם התיקות [...] התחיל לעבוד יפה. טיווחתyi אישית את הארטילריה.[...]

ואז הגיע מ"מ 2 [עוודד בקמן] עם 4 טנקים, והייתה בעיה של תאורה. ביקשנו תאורה ובמשך זמן רב לא הייתה תאורה. כל kali שלנו שהיה עולה מעלה הם זיהו ותנו יפה. ניסינו ליראות. אז אינן שירינו עליהם הינו חייבם לרדת מיד. אי אפשר היה לתקן זאת הירין כי הם ירו במתוח של 5-6 פגשים בחת- אחת, ופגעו מדויק מאוד מש על הסוללה. מ"פ ו', אבי רוניס היה מהצד השני של 115, ב-115 א'. גם הוא בא סייע לי לפגוע בחניון הזה שדק אותו כל הזמן.[...]. בחניון הזה ראיינו ברור 8 טנקים. היו שם גם כמה נגמ"שים, ונגמ"ש נושא טילים שפגענו בו.

אבי רוניס בא בלבד או עם עוד טנק. הוא עמד בעמדה מעלי, באוזור המוצב עצמו. מוצב יושב על גבעה מעל 115 ב'. [...] הוא לעמוד בכו ישר מעלי ולא זיהה את טנקים שלהם. הם היו עם "ענין חתול" והיה די קשה לזהות אותם בהתחלה. החלטתי שארא לו היכן העסוק ונדרוך אותם ביחד. אז עלייתו לעלה [לעמדת רין], ריתי פג' אחד לעברם, וריששתי את כל האזרע של החניון במקלע המקביל. זה היה סיכון כי הם מיד היגבו. חיכינו עוד שתי דקות וירינו עוד כמה פגשים. לא זזתי גיחורה כי רציתי שהוא זיהה אותם. חבל היה לעלות כמה פעמים. ואז הם הרביצו ירי רציני ואחד הפגשים פגע בו [באבי רוניס], למרות שלא ציווינו עליו בכלל. הוא נהרג במקום. רציתי לקחת את 2 הטנקים שלו שנשארו. לא ידעתי כמה טנקים יש לנו. קראתי להם בקשר, לא ענו. לא יודע מה קרה איתם.

גבוי רוניס, היה היחיד ברמפה ב' במוצב 115. 10 הטנקים של פלוגה ו' היו פרוסים, נס תחילת המלחמה כללו: מחלקת 1 – 3 טנקים ב-114; מחלקת 2 בפיקוד המ"מ צטי לוי – 2 טנקים ב-115, ברמפה א' מצפון למוצב, וטנק אחד עם סמ"פ ו' בג'וזדר בציר הנפט; מחלקת 3 בפיקודו של יואב יקי – 3 טנקים, במוצב 116. צ"ע.

באשר הגיעו אליו עוד עם 4 הטנקים העלייטי אותו אליו לעמדה – יש בה מקום לשני טנקים בלבד – ואת שאר הטנקים הורדתי למיטה שייחסמו את הציר, שדרכו הסורים חזרו לשטח שלהם. [...] בחניון הסורים עשו חינה נוראית – שירים וריקודים ימורל פנטסטי היה שם. כשהם נעו בציר הנפט גם כן קרנבל שלם. כאשר נעה שיירה שלהם זיקוקים כל הזמן ומדי פעם מדליקים ומכבים אורות. [...] אז קיבלתי אישור לתאורה. השעה הייתה 00:21-22:00.

הכוח הסורי שאותו מספר בועז היה כוח של חטיבת הח"ר 61 הסורית, שסיימה את משימתה – גישור ואבטחת המעבר על ציר הנפט. הסורים חזרו לשטחים והתרכזו באזור מעלה. לפי עדותו של עווד בקמן, לא הייתה שם כל חינה או ריקודים. ראו גם עדותו של המ"פ עוזי אוריאלי. "רשומון" אופייני. צ"ע.

כשהגיעה התאורה פתחנו באש לעבר החניון. נתתי צורר ככה באמצע החניון. דבר אחד שהלך לפני התורה. ירי מהיר מימין לשמאל של עוזד, ואני מצד שני. אני דפקתי שם 2 טנקים והוא דפק איזה 4-5 טנקים שלהם ואת גמ"ש הטילים. אגב, הם ידו כל הזמן תאורה וטילים לעבר הרמפה 115 ב' שבה היינו. אחד הטילים קצץ אנסטה. קיבלנו בס"כ-הכל 2 דקוטר תאורה. היה שם מוצלח מאוד, נדקטו להם 9-10 טנקים. ולאחר המדרות האלה דפקנו עוד 4 טנקים שהיו קרובים אלינו בטוחה 300 [...] לחרת הבוקר היה מפתיע לראות עד כמה היו הטנקים האלה קרובים אלינו. [...] המ"פ שלי, עוזי אוריאלי לחם באזרע ג'וחדר. אני היתי סגן. הוא עמד שם עם [...] טנקים ודפק לסורים 3 טנקים מהכווח שחזר על ציר הנפט. והייתה מין הרגשה שהולך להסתויים עוד יום קרב. הם כבשו לנו, נכנסו, ועכשו הם מוציאים את [...] הכוחות. באמת הם הוציאו את הכוחות להתארגנות מחדש והתקפה הרצינה התחלת רק ביום ראשון הבוקר. [...] ההבקעה הרצינית שלהם בגזרה הדורמת הייתה דווקא ביום ראשון. התרשםתי כי העניין נגמר. חשבתי שבערב זה איבר [...] סוגרים עניין. לא הערכתי שיש מלחמה, בטוח לא בשלב הזה. [...] עוזד [בكمן] רץ כל פעם למקום מסוים. אגב, בהתחלה בשלב מסוים סידר דיווחתי שהכוח הזה עבר לידי, אז הוא בא אליו. היה אצל 2 דקוטר. אחרי זה שפּ [...] שקרה משהו בציר הנפט זרקו אותו בחזרה לציר הנפט. [...]

יום ראשון 7 באוקטובר

בשעה 00:24 נהייה שקט, חוץ מכמה יציאות של פגזי תאורה ומרגמות בינו-
מכיוון תל דהריה. חיכינו עד הבוקר באותו עמדות [ב-115]. [...] עם שחר הכנסה
כלים. רציתי לשЛОח ל-115 אי מעליי את הסמ"פ מ-7, אבל הוא לא יכול היה
העמדות אז שלחתי לשם את עוזד [בكمן] עם 2 טנקים, ואת הסמ"פ [ג'יק] השאיר
אתה ב-ב'. השלב הזה לגביי היה השלב הכי חמור. העמדה שבה עמדתי בנזיה
דרומ, וכל הטנקים שלהם שנכנסו בלילה לכיוון ציר הנפט סמוך לרמפה ב-115.
ריכוז רציני מאד, היו באגן ימין שלי ואין שום מחסה. אם הייתי עולה
لتצפית מיד 5-6 טנקים שלהם היו מכובנים רק לאזרע שלי. כל ירי שלי היה
למיטה של כ-6 פגזים. ניסינו כמה פעמים לעלות לעוזד ב-115 אי.

עוזד בקמן: בוקר היתי ב-115 אי. הקשר הראשון שלי עם המוצב היה בבורק [...] ירדת עליי שם הפזה רצינית. בשלב הראשון כנסקה הארטילריה, עליינו [...] אש [...] ועשינו ירי מחלكتי. את שני הטנקים [שהיו בחזיתנו] דפקנו וירדנו.

המשך עדותו של בועז:

בוקר יום ראשון. שוב צפיתי על כל הגזרה. לא הייתה כל תנועה רצינית שלהם, כמעט ריכזו הכוח הגדול שעמד בשטח [מדרום לרמפה ב', סמוך לציר הנפט ולתעלת חנ"ט שם. צ"ע]. היו שם כמה עשרה של טנקים. חלק מהם נדפקו על דיננו ביום הקודם, שבת, חלק מהם חדש שעדמו על הסוללות של הרמפות ג' ו-ד' שעלה ציר נפט. 7 טנקים עמדו לכיוון שלי, לכיוון רמפה ב'. חוץ מזה עמדו למטה בחניון עתחרתי עוד כמה טנקים שאوتם זיהיתי באופן ברור. הם הערכו, נראה לאחר מכן של הלילה, שהיה לנו שם כוח גדול. כל עלייה שלנו לעמدة גורה ירי מדויק ולחם, ממש מדויק, בגל הטווח הקצר.

از עליתי ראשון, ניסיתי לתפוס עמדה כדי לצפות על האזור. [...] עליתי פעמיים קיבلت שתי פגיעות ישירות בטנק. דרך אגב כבר קודם לכן כשהייתי ב-11 ג' קיבלתי שתי פגיעות: אחת באזור הצריח, ואחת למטה בכנפיים. הפעם קיבلت שתי פגיעות למעלה – כל האзор לעללה הפריסקופים מרוסק למורי. המשכתי ככה עם טנק. בפעם השנייה שעליתי עמד שוב מאחוריו הסמ"פ הזה מחתיבת 7, והחלטתי מהר שຫסורים תופסים [ערוכים] בשני האגפים שלי, אני תופס [עמדה] עם חזית את [כלפי] אגן ימין [בין רמפת המג"ד לג'יוחדר. צ"ע], והוא עם החזית לכיוון רום]-מזרחה. עליינו שניינו לתחזית. הם לא ירו עלי. אז התחלתי לנحال אש עם ה-7-קים שעמדו מימין. לא רציתי להפנות גם אותו לכיוון זהה, כי אגן שמאל י היה חשוב לגבי מזרח. אז הוא היה בחיפוי לפני מזרח. דקנו שם עוד טנק, ואז ירו עליינו מטה רציני. הסמ"פ קיבל פגיעה ישירה בצרפת ונרג. בשלב הזה שוב התромמות קטנה של הטנק – כמה מטוהרים מכל הצדדים. אז שוב תפסתי קפל קע כדי לצפות. עיקר העבודה שלי הייתה אולי לא לדפק טנקים אלא לצפות על הגזרה ולדוחות. כל הזמן הינו בקשר עם המג"ד. עבדתי קבוע עם המג"ד.

ויתחלת המלחמה לא עבדנו כפלוגה – מ"פ, סמ"פ, מ"מים – אלא כמורות. כל עשה את העבודה שלו בנפרד. אז כאן דיווחתי למג"ד דיווחים שוטפים על נת כוחות, על התארגניות וכדומה. בעיקר כשביקשתי ארטילריה ומטוסים על יון הגדל שליהם.[...]

א קיבلت דבר. צעקתי "ציפורים, ציפורים" – הגיעו מיגים! מאוחר יותר באמת שני מטוסים שלנו, צלפו פעמיים על החניון והסתלקו. שום דבר לא הוזע להם ריסם בכלל. עשו שני יעפים זהה. המטוסים הגיעו לשעה לאחר שבקשתי זהה מהר, כי דברים אחרים שבקשתי לא הגיעו כלל.[...]

עמדתי שם כמו דקוט עד שהחלטתי קצת להתחזק ולירות עליהם. יריתי על עד 2 טנקים, ואז זיהו אוטי וקיבلت פגעה ישירה בחוליות זחל רזרביות. שוב לא חדר, אבל ריסק את כל ההנעה מבפנים מפצלים ורסיסים, והנаг נפצע. כל מערכת הגוף הלהקה. הטנק לא היה כשיר בכל מקרה. רציתי להישאר על הטנק, כי אפשר היה להציג אותו. ואז הם התחלו לירות כל הזמן על הטנק, כי הוא היה גלי. פיניתי מיד את הצוות החוץ, ואז הם דפכו אותו והוא התחליל לבור. רציתי לעبور לטנק של הסמ"פ שנחרג ולהמשיך לדוחה. עלייתי על הטנק אבל הקשר לא עבד שם. עלייתי שוב על הטנק שלי וביקשתי אישור מהמג"ד להתפנות ולפנות את הפצועים. להישאר שם בלבד בלי קשר לא היה טעם. הם שלחו נגמ"ש עם טנק נוסף – זה של יונתן דוידסון, הסמ"פ של פלוגה ז'. ביקשתי שהטנק הזה ישאר ברמפה וימשיך לצפות, ואני עם הנאג שנפצע נפנה בטנק השני את הפצועים ואת הרוגים. נכנסתי לתא הנאג של הטנק ונרגתי בו לכיוון רפיד לפנות את הפצועים לשם. [...]

על הפינוי הרפואי:

עד לפני המלחמה הכנסו לפולה [לגדוד] 4 טנקים פינוי – שרמנטים. אלה תמכה הפריעו לנו לעבור ולהסתובב. צחקונו ואמרנו "טנק פינוי?" ואני אמרתי "חשב שהיהו". כשהגיעה המלחמה לא גויסו המילואים נמייניקים ו-4 טנקים השרמן נשארו במלחמה בעלייה. את הטנקים האלה צריך היה לשלווח לפנות פצועים מפני שהשתמשו בטנקים מבצעיים לצורך זה. במיוחד שכטנק מבצעי עמד מול 10-15 טנקים אויב. לכל טנק הייתה חשיבות. כל העניין הזה של טנקים רפואיים לא עבד וחבל הדבר היחיד זה היה הנגמ"שים. [...] היו לנו ארבעה הרוגים: אבי רוניס הסמ"פ שהיה לידי; ושני המט"קים. כמעט כל המפקדים שהיו בכוח. בכלל היו הימי מוכן לקבוע מוות, [...] שדוקטור יקבע. לא הייתי מוכן לקחת את האחראות הזאת ולקבוע. למורות כל הסיכון העדפת לי פעמים לשלווח טנק מבצעי אפילו בשבייל גוויות [ועל אחת כמה וכמה פצועים]. להוריד קצת מהכמה ולפנות – וזה להציל חי אדם – זה לא שינה הרבה מהמצב עצמו. היו מעט נגמ"שים. היו חיבוב לחכות שעوت עד שהגיע נגמ"ש כלשהו. היה גרווע מאד.

ברפיד היה תאגיד עם רופא של גודוד 50. [...] כאשר הרופא ראה אותו הוא אמר לי: שמעתי שהקיפו אותנו, אנחנו צריכים לברוח עם כל הפצועים. אני צריך להסתלק מכיו מה שיוטר מהר". בכלל הם היו שם בפניקה רצינית מאוד. החלם דבר ראשון להציב סביב פצועים כמה גרוותאות של טנקים (תחמושת לא הייתה) והחרגשה הייתה מהורבנת), ולהגן עליהם. נציג טנקים הגנה על הפצועים, משב

להם מין מארב כזה. אם יפרצו אלינו זו הייתה ההגנה היחידה של הפצועים. המפקד במקומות היה סמ"פ מגדור 50 ואני הייתי איש הקשר עם השריון. אני הייתי בטנק של אבי רוניס שנפגע ב-115- שאט הקנה שלו ניתן היה רק להנמק או להגביה – לא היה לי צידוד. טענתי פגז בקנה וכיונתי את הטנק לכיוון ציר הכביש ואמרתי: "טנק שיתקרב מאוד, נדף אותו". [...]

ואז פתאום 50-60 איש יצאו מהמצוב והתחילה לירות על הכביש מערבה בצורה צפופה ולא מאורגנת. עלו והתחילה לבסוף ברגלי. אמרתי להם: "רבותי עוד רגע מתחילה ארטילריה!" אמרו: "קיבלנו פקודה לבסוף." פקודה – פקודה, אני לא האDEM שאמנע מהם לעשות כך. אבל אחרי מה שקרה הדוקטור תפס את האمبולנס עם כמה פצועים שהיו שם ואמר: "אני נוסע עם הפצועים". אמרתי לו: "אתה לא נוסע עם הפצועים, אתה הולך להתאבז. אתה מכיר את הדרך?" ואז החלמתי לנסוע אליו. אני מכיר את הגזרה היבט ואנווט. ישבתי באמבולנס עם כל הפצועים והתחלנו לנסוע. ואז ראיינו שני טנקים סוריים מכובנים עליינו מטווח 300 מ'. הם כבר היו בפנים סמוך לדרך היורדת מTEL פרס לציר הנפט. נראה אחד מהם היה דפק, צייל סורי ישב בצריח והסתכל עליינו. סובבנו מיד. התקשרתי למג"ד שלנו ואמרתי שהפינוי היחיד מכאן יכול להיות בטנקים. קיבלתי הוראה לחזור לבונקר ברפיד. דוקטור ראה שאנו חוזרים ואז הוא ה策ר אלינו. ישבנו כולם בתוך הבונקר ברפיד. השעה הייתה 30:11 בערך.

בשלב מאוחר יותר, כאשר החליטו על הפינוי וארגנו בגדור את העניין, אז אני ירגנתי את הפצועים. ירדתי לתאום את החבירה עם 3 הטנקים שלי, להעמסים אותם. [...] העמסנו את הפצועים על הטנקים. גדור 50, אך שראו את הטנקים החבירה רחחו מכם – כולם עלו על הטנקים. השאירו הכל – מפות, מכשירי קשר, הכל. שוב גתני הוראה – הטנקים לא זויים עד שלא לוקחים הכלול. לרופא הוריתי לקחת איתו שתי תרמילי הציד הרפואית – שני תרמילי התאג"ד. לאחר מכן קוצר הרופא עלה את שני התרמילים על הטנקים, אבל סירב להעלות את גוויות החללים על טנקים. הוא השכיב את הפצועים. את הגופות לא היה מוכן לקחת בשום אופן. תשאירו אותם, תשאירו אותם" וזרק אותם מהטנק. העליתני אותםשוב בפקודה.

יום ראשון, 7 באוקטובר, בוקר – תחקיר עודד בקמן

בבוקר הינו ב-115 א'. בלילה הינו 3 טנקים ב-115 ב', עם שחר עברנו לא'. היה שקט חוץ מהרעשות ארטילריות. בועז עמד לנוטש את 115 ב' עם משנה 7 שנחוג אחר-כך. היה שקט. כאן היה המקום היחיד שעבדתי עם הח"ר. לא רציתי להתגלות לתל דהריה ואז לח"ר יש שם שליטה על כל הפתחה למטה והם היצמדוותים לי על תנויות. היו 2 טנקים ואז עליינו לעמדה ובירוי מחלוקת דפקנו את שני הטנקים. אלה הדברים היחידים שהיו שם בשטח ונשארנו שם. המשכנו בתוצאות.

בערך בשעה 09:09, עוזי המ"פ התחליל לעזוב את ג'וחדר. הוא תפס רכס אחד אחרי ג'וחדר לכיוון רפיד, שלט על כל פתחת ג'וחדר וגם הגן על רפיד. בדיק באותו הזמן זיהינו את כל הטור המשוריין הענק הזה, שנע מכיוון תל גיביה על ציר "רשות" לכיוון רפיד ומוצב 114. טור ענק שנמשך לאורך חמישה ק"מ. דיווחנו עליו. משומם מה – איני יודע מי נתן את ההוראה – התחלתה שם [מאחור] בהלה נוראית. פתאום החליטו לפנות את כל מוצבי הח"ר. לא הייתה אש על כל הגזרה חוץ מהרעשה דיליליה. היה ירי טנקים והסתערויות ח"ר על הגבעה של הא"ס של 115. הם נכנכו עם הטנקים קדימה וירינו עליהם למטה. הם לא הצליחו לעלות שם. חוץ מזה לא היו ניסיונות לכבות את המוצבים. אבל נראה שככל הפריצה הזאת גרמה למשה להחליט לפנות את המוצבים.[...] קיבלנו פקודה לפנות את המוצבים. הפקודה הגיעה מmag"ד 50 דרך 10 שלנו [המג"ד] ודרכ המ"פ. ואז נכנסנו מהעמדה עצמה, נכבש, לתוך המוצב. השארתי 2 טנקים בחוץ ונכנסנו לחצר המוצב. היו שם 15-20 איש ביניהם רופא ומ"מ. חילקתי את האנשים על 3 הטנקים ונענו לפיקודו לבר פרס. בועז כבר היה שם. זה היה בערך בשעה 00:11. מאוחר יותר עליינו למחרבה בתל פרס.

הדיםות של עודד על טור הרק"ם הגדול הועבר למג"ד 53, ונראה כי הועבר מהම"ב גם לסמג"ד 50 שישב בתל פרס. הדדיםות מתל פרס הועברו ישירות למפקדה הפיקוד, שהייתה כבר בהר בנען, ולמפקד אוגדה 36 בנפה. הטור המשוריין שנכבש היה, ככל הנראה, חטיבה משוריינת 47 המטו"לית הסורית, שהופעלה אז לכבת הגזרה הדורמית של רמת הגולן, בעקבות הפעלה של דיביזיה 1 למרחב תל פרס נפח. צ"ע.

כשעלינו למעלה התבצרנו היקפית לכל הכוונים. הייתה לנו גם תצפית לשטח בכיוון כודנה. ראיינו דרוםית ל-116 את כל הגזרה שם כולל ציר "פנס". בשב-

מסויים כת"ק [סוריה] מטל כוחה זהה אותו והתחיל להוריד עליוו ארטילריה. כך
ישבנו משעה 00:12.[...]

בשעה 00:16 בערך הופיעו 6 מסוקים Mi-6. הם סובבו את התל מסביב ניסו להוריד [להנחתית] את האנשים. הם נראה לא זיהו את הטנקים – הם באו ממש קרוב לטנקים. מא"גיסט מרפיד הוריד אחד, גיגי אורן הוריד אחד ואני הורדי אחד. [...] סך הכל הופלו 3 מסוקים ו-3 נספחים ברחו לצד השני של התל שלא נזהה אותם. [...]. ספרטאי בבירור 6 מסוקים.[...]

שלחתי עס דווידסון, הסמ"פ של פלוגה ז' מגודז 74 לירות על ח"יר שעלו במדרון המזרחי של התל. ניגשנו מסביב לחלק המזרחי, כדי לירות עליהם מלמעלה. בדיק אז המג"ד שלנו פחד שהם עלו לתל ושלח אותה ואת עוזי [עוזד] – 2 טנקים – מהמחבה, שהיא יותר נמוכה, לעלות לתל למעלה, למכתש, דרך הכביש. פחדנו שהם כבר למעלה, כי רואו שם אנשים שלהם ועד, כי היו אנשים שלנו על התל עצמו. אני זכר שפחדנו שהتل כבר בידיים והוציאנו רימונים, כי אתה נוסע ממש בכביש צר. בכניסה לדסנו דודג' D-400 שהיה שם ועברנו משמאלו. נכנסנו פנימה ואיך שנכנסתי אתה רואה את המכתש, אני רואה בונקר משמאלי – עמדה שמאלית מתפוצצת, כאילו שהכנסו בפנים מטען, ואנשים רצים באזור הימני. שם היה זחל נ"מ כזה 4 קנים. התחלנו לירות עליהם. אחרי כמה צורות התבגר שאלת אנשים שלנו. הפסיקו את האש. מזל שלא פגענו באף אחד. אמרנו להם לעבור אלינו שנוריד אותם למיטה. הם לא עלו אלינו, הם ירדו למיטה בריצה. כשעלינו למעלה השעה הייתה 16:30-16:00.

יותר מאוחר אחרי שהח"י רניקים ירדו למיטה ירדנו גם אנחנו 2 הטנקים והמשכנו לעמוד במתחבה. [...] נשארנו עד שעה 00:18, עד שהחשים, אז ירדנו למיטה לפרק לא מדויק – הם ירדו לנח"ל גשור. צ"ע, העלינו את כולם אלינו והתחלנו בנסיגה.[...] בצומת ציר הנפט עם הכביש היורד מTEL פרס נתקלנו בחניון לילה של הסורים.[...] 4 זחל"מים ו-2 טנקים. התחלנו לעבר בשקט לידם. עוזי עבר, אחרי אני עברתי טנק שני ושלישי. נראה התווכח שם בטנק או המפקד הרג'יש [בנו]. מ-4 מ' ירה פג', פגע בטנק במתלה, כל המתלה התרסק. הטנק הזה המשיך עד השפק בלי בעיות. איך שהוא ירה, ירינו בתותחים עליהם. הטנק הזה חטף פגיעה מכמה טנקים. חתכנו את הגדר ובמהירות שברנו לתוך השטח הפתוח שם. הם ניסו לחפש אותנו עם פצצות תאורה. כל פעם היינו מרבייצים מהירות. לא מצאו אותנו.

הליך בצוות רפואי – קטעים מתחקיר של אברהם לחמן, מ"מ 1 מפל' ו/47

[התחקיר נערך במחנה "סופה", ב-6 בנובמבר 1973. ראה: ארכיון צה"ל תיק 4688-25]

ישבתי ב-114. איך שהתחילה ההפגזה הלאטית לעמדות שליד 114, מקום שאחמי היו אמור לתפוס במקרה של ארטילריה. אני יושב בדיק בצוות רפואי, בכיבוי שהולך לגיחדר וזה שבא מראש פינה. עד שעה 00:17 לא היה שם שום דבר ולא נכנס להיכנס לשם. מכיוון שראו שם [צפו] את הכניסה [של הסורים] מאזור תל כהן, אז שלחו אותי ל-113 ב'. היו [שם] כבר 3 טנקים שהגיעו מחיישניהם יחד עם זה [הכוונה ל-3 הטנקים של פלוגה ז/47 בפיקודו של דודsson. צ"ע]. עמדות 113 ב' הן עמדות "קפיטל" והן נמצאות בדיק מול הסוללה שמחברת בין תל כהן ל-113. סמוך לתל אוחמר אל-שאקי מטווחים של 3,000 מ' בערך עברה שיירה ונכחדה כנראה לכיוון חיישניהם. השיירה עברה בדיק מולנו בטווח של 3,000 מ'. רכבם עלייהם. היה קשה לדפק אותם. הם לא תייחסו אלינו ולא ירו علينا. וב-113 אוחמר ירו לכיוון מוצב "הגדרות". אני הצלחתי לדפק משאית וטנק, והגור שלי שהה בmozב "הגדרות" השמיד עוד 3 טנקים. היה זה בערך בשעה 00:17, עד שהחלה אחרי זה כבר לא היינו יעילים. בלילה אי אפשר היה לירות, והם בכלל לא הסתובבו באזורה. נשארו שם 3 טנקים: דודsson, מוטי (נמצא עכשו במחנה "ירדן") ועוד אחד, ועוד טנק שליהם [סורין] שנשאר שם פגוע. ואני חזרתי לעמדות שלי ב-114. בסך-הכל היינו שם 5 טנקים: 3 היו ב-113, וה-3 היו ב-114.

בערך בשעה 00:17 הגיעו לצוות רפואי פלוגה ד'/82 המוקטנת (8 טנקים) בפיקוד של דני לוין. הפלוגה שנשלחה לשם על-ידי מג"ץ 53 שהתחה באזור עד שעה 00:00 לערך ואחר-כך הופעלה לכיוון דרום למוצב 116. משעה 00:17 היו במבנים המוצמת של הצומת 14 טנקים! מעוניין כיצד לא ידעו שתי המחלקות, שהיו אותן, על נוכחות של פלוגה ד' במקומות, ולהיפך. 14 טנקים, שהם חצי גדה, כוח רב משמעותי באתם תנאים של מחסור בטנקים בגזרות אחרות של הגדות-ב-111, בציר הנפט וב-116. האם תמונה המצב בגודו ובחטיבה הייתה מושבצת צ"ע.

נכשתי לעמדות שלי ב-114 וכיביתי מנועים. בסביבות השעה 00:03 שמעתי מה של "טיירנים" מהכיוון האחורי שלי – מכיוון חיישניהם. נסעו לכיוון 114 על-

"רשות". סובבתי את המחלקה, עשית מארב לרווחה הכביש. הטנק הראשון, "טירון", נעצר לידיו, 5 מטר מمنי. אני חשב שהוא חשב שאני טנק שלו. רצח לשים פנס. הרבצתי בו ישר. חשבתי שזה כוח רציני, כי שמעתי שם רעש רציני [...] לא זיהיתי בדיקוק. הסתבר לי בסוף שהוא שם 2 כלים שלהם. טנק ראשון השמדתי – זה שעמד קרוב אליו, 5 מטר. הטנק השני ברת הצדעה והסתתר בשדה ובלילה לא יכולתי לראות אותו. העמداתי את המחלקה מאחוריו הסוללה לצד הכביש וחיכיתי שייבואו עוד טנקים. על הבוקר המוצב זיהה לי את הטנק שהתחבא – השמדתי אותו. אחרי זה בא לי פתאום "טירון" נוסף מכיוון החניון שלי ברפיד – עוד טנק בודד שנסע בשיטה. השמדתי אותו. [...]

אחרי זה התחללו לירוט עליי "סאגרים" ממוצב "הגדרות". נעמداתי מאחוריו הסוללה ואז שם שוב פעם לא היו כוחות [?]. בשלב זה הכוח שהיה ב-113, זה דווידסון ועוד מישחו הועבר ונסע ל-115. הוא החליף שם את זה שהיה בתצפית. והשairo בתצפית ב-113 טנק אחד לא תקין. המצב היה כך: טנק אחד ב-113; אני עם 3 טנקים ב-114; ודווידסון נע לתצפית ב-115 עם 2 טנקים. בסביבות השעה 00:09:00 זיהינו תנועה עצומה על ציר "רשות" מכיוון מזרח. דיווחנו על זה, כי חשבנו שזה מתקרב ישר ל-114. בסוף מתברר שהם פנו שמאלה [דרכמה] לכיוון 115.

היתה זו חטיבת הטנקים 47 המטכ"לית הסורית, שנעה מביוון נווא לעבר המערב בציר הנפט. כניסה לשטחינו התעכבה עד השעה 10:00, עקב תקיפות אויר מסיביות של חיל-האוויר החל מאור ראשון למרחב תל פרס ודורמה. צ"ע.

אחרי זה התחללו לפנות את כל מוצבי הח"יר. קיבלתי הוראה להיכנס ל-114 ולפנותו. את ההוראה קיבלתי ממפקדת הח"יר [אחרי השעה 10:00]. נכנסנו למוצב, הם כבר היו בחוץ וחיכו לי. נכנסתי עם 3 הטנקים למוצב, כי חשתתי מטיל נ"ט. הכנסתי 6 אנשים לכל טנק והבאתי אותם לתל פרס. שם [במחצבה] התארגנו מסביב. מג"ד 53 היה למעלה עם הקמ"ץ שלו. הם ארגנו שם את כל נושא ההגנה על התל.[...]. שם נלחמנו עד הערב עד שהתפנינו.[...].

לקחי מפקדים שהשתתפו במערכת

בouce תמייר - ללחים ומסקנות

כוחותינו:

1. רצוי למתקן "משורר" (SLS) על הטנק, לפחות למפקד.
2. עroz חירום חש"ן לא עבד, וכתוואה מכח נכנסתי למארב של כוחותינו.
3. כאשר תוגברנו על-IDI חטיבה 7, הם לא ידעו את התדרים שלנו, ולכן ירו זמ"סeosios על טנקים שכבר נפגעו.
4. באימונים יש לתרגל יותר מסלול טנק בודד ולהקפיד על אימון מחלוקת. שימוש בדגלים לדעתם אינו נחוץ.
5. לא ביצענו שת"פ עם ח"יר.
6. לא השתמשנו במיסוך עצמי, וכן לא ראייתי תותחי נ"ט שלנו בפועל.
7. המערך הרפואי עבד גרוע... לא היו טנקים פינוי.

האויב:

1. השתמש בעיקר בטילי נ"ט ו[יראה פגזי] ח"ש נפיץ.
2. הטנקים נעו כמו עדף צוף, בכਮויות עצומות ולא ירו בתנועה (נענו עם התותחים בשמיים).

קטע מתחקיר של סגן צביקה גרינגולד ("כח צביקה"), שלחם בצד

הנפט במרחב נפח:

כוחותינו:

1. לא השתמשתי בדגלים ולא נזקמתי להם בשום שלב.
2. הייתה ניטה פסיכולוגית של הטנקים להצטופף.
3. המערך הרפואי לא עבד טוב ובליית ברירה הורדתי טנקים לאחר ע"מ לחץ פצועים.
4. דרגים, חימוש ותחזקה עבדו בסדר.
5. לא השתמשתי בערזץ חירום חש"ן. חיבור עם כוחות ביצועי בראשת חט' ועל-כך ניצנוצים ללא בעיות.

אויב:

1. פרישת הטנקים כ-50 מ' בין טנק לטנק. לא ירו בתנועה.

2. ניהול אש גרווע. פגיעות גרוועות. ירו מעט מאוד ביחס לכמות הטנקים שהייתה.
3. בוצעה התקפה משולבת של טנקים וחרמ"ש.
4. מיסוך עשן יעיל מאוד.
5. לא ראייתי חיללים נשברים או נוטשים.

קטעים מתחקר של סון מאיר זמיר, מ"פ ט' ("טייגר") בגזר 77 של חט' 7 - המארב:

תנוועה בלילה: [הסורים] נראו נעים למגע עם אורות א"א+אורות שיירה בשדרה או בקו יחידות – בדרך כלל על צירום. ביום שבת בלילה הצבנו להם מארב בציר "רשת"-"**קטקומבה**" (באזור "רשת 52-54) לכיוון דרום.

כ-30 טנק אויב נעו צפונה על הכביש בשדרה עם אורות א"א+אורות שיירה. הטנק הראשון + טנקים נוספים הדליקו זר庫רי א"א של התותחן והairo (צודדו) ימינה ושמאליה 180 מעלות. היו בתוך השדרה גם נגמ"שים – כנראה כלי פיקוד. הכוונות לפתיחה באש הייתה גבוהה, כיון שמיד השיבו באש תותחים ומקלעים.

בטעות 800 פתחו באש והשמדנו את הטנק הראשון ומיד אח"כ הם התפרסו לשני צידי הכביש, וחלק מהם החל לנעו לכיוון כוחותינו קדימה תוך צידוד תותחים בתנוועה, המפקדים עם ראש בפנים. טנק אחד עבר בצד לטנק שלי והותחה שלו היה מצודד הצידה, פגע בטנק שלי. לאחר ההיתקלות לא כיבו את火אות א"א ואורות השיירה.

הם גם לא נמנעו מלעbor ליד טנקים בערים שלהם, דבר שהקל על איתורם והשמדתם. הכלים שנשארו ירו בזורה לא מבוקרת ולא תיקונים. כלומר, פג' פגע לפני הטנק שלי ולא בא פג' נוסף, למרות שלא שיניתי עמדה. בשלב זה עשתי איגוף עם 4 טנקים מצפון לציר "רשת" והשמדנו את שאר הכוח. הם לא הבחינו בשינוי מקוםנו.

למהירות בוקר נעה הפלוגה במגמות סריקה מערבה לכיוון קווניטה ונטקלנו ב-10 טנקים שעברו צפונה לכיוון קווניטה מהכוונה של הלילה הקודם. הם התחבאו במחפורות של כלי ארטילריה בצורת ח'ך שלא הייתה להם אפשרות לירות...

ניתוח האירוע - עבודה עצמאית

א. סכם בכתב, במשפט אחד, לפחות 10 לkahים שלמדת מtopic תיאור הקרב על-ידי המ"פ. היה מוכן להציג אותם בדיון. יש להתבסס על עקרונות המלחמה ועל תורה הלחימה.

ב. אחר בעדויות המצורפות אי התאמות בראיית תמונה המצב בין המ"פ, למ"ג, למ"ד, למ"פ ולשני המ"מים. ה"רשומון" בשדה הקרב הוא תוצאה של: מיקומו של המזוזה ותפקידו; הצלחה או כישלון בקרב (הסבירים ו"עיגול" או "סיבוב" פינות וזרויות); יחסם בין-אישיים; מועד הדיווח.

ג. שני אירועים, במהלך הלחימה במרחב גיוחדר, ביום הראשון למלחמה, נוצרו מצבים שבהם היו מג"ד 53 ומ"פ ג' מסוגלים להשפיע על הלחימה לו פועל באורה שוניה. אחר את שני אירועים והסביר על המפה המצורפת כיצד הייתה פועלת לו אתה במקום! סמן על גבי מפה את נקודות אי=התאמאה שאיתרת וסביר.

ד. מtopic העדויות עלות מספר סוגיות הקשורות בלוגיסטיקה. היה מוכן להתייחס לנקודות הבאות:

1. הספקת התחמושת בקרב;
 2. פינוי הנפגעים;
- טיפול ברק"ם פגוע.

נספח :

הצעה להכנת ערכה ללימוד עצמי באמצעות מחשב

המטרה:

ניתוח ולימוד עצמי באמצעות המחשב של קרבי ההגנה שהתנהל ברמת הגולן, במהלך צומת גיוחדר, במהלך 30 השעות הראשונות של מלחמת יום הכיפורים.

שיטות הניתנות:

המפקד לימד את הקרב מtopic התיאורים המוצגים בפניו על גבי המסך: בהתבסס על עדותו של מ"פ ג'/53, עוזי אוריאלי, שאליה נוספו תרשימים, להבהרת תמונות המצב בשלבים השונים של הקרב. בתוך כל אלה שולבו הארונות לתמונה המצב, והערות תורתיות. וכן קטעי הקלטות של רשותות הקשר.

במהלך הלימוד נדרש המפקד להגיב לשאלות המופיעות בתחום התיאורים, ולהיות מוכן להציג את תשובתו במסגרת הקבוצה כולה, בדין שיעירך לsicום הנימנות.

הערכתה כוללת:

עדותו של עוזי אוריאלי, מ"פ ג'/53, שהוא הבסיס לניתוח;

עדותו של מג'ד 53, מהוועה מסווגת כוללת לкрытות בגזרה הדורומית;

עדותו של בועז תמיר, סמ"פ ג'/53;

עדותו של עודד בקמן, מ"מ בפלוגה ג' ;

עדותו של אברהם לחמן, מ"מ 1 בפלוגה ו/74 - פלוגת הקו;

תרשיימי מצב;

פלט מודפס של תיאורי הקרב;

מפות השיטה, לשרטוט פתרונות אפשריים על-ידי המפקד הלומד;

הצעת נושאים לדין מסכם.

הרחבות במסכי משנה:

ניתוח הקרקע והאויב בגזרת גדור 53;

רשימות עקרונות המלחמה;

קטעי תו"ל: עיקרי תו"ל הגנה (על פי הספר **תורת הקרב - 1964**) ; הנקים בהגנה –

מתוך לוחמת שריוון ומכבאות הפלדה;

"مشروع 110-'" – תוכנית המתקפה הסורית.